DOC 54 **2400/001**

BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

10 april 2017

WETSONTWERP

houdende maatregelen in de strijd tegen de fiscale fraude

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE

10 avril 2017

PROJET DE LOI

portant des mesures de lutte contre la fraude fiscale

Blz.

INHOUD

Samenvatting 3
Memorie van toelichting 4
Voorontwerp 17
Impactanalyse 22
Advies van de Raad van State 32
Wetsontwerp 51
Coördinatie van de artikelen 58
Advies van het Mondiaal forum 75
Advies van de Privacycommissie 82

Pages

SOMMAIRE

Résumé 3
Exposé des motifs 4
Avant-projet 17
Analyse d'impact 22
Avis du Conseil d'État 32
Projet de loi 51
Coordination des articles 58
Avis du Forum mondial 75
Avis de la Commission vie privée 82

DE SPOEDBEHANDELING WORDT DOOR DE REGERING GEVRAAGD OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 51 VAN HET REGLEMENT.

LE GOUVERNEMENT DEMANDE L'URGENCE CONFORMÉMENT À L'ARTICLE 51 DU RÈGLEMENT.

De regering heeft dit wetsontwerp op 10 april 2017 ingediend.	*Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 10 avril 2017.*
De "goedkeuring tot drukken" werd op 10 april 2017 door de Kamer ontvangen.	*Le "bon à tirer" a été reçu à la Chambre le 10 avril 2017.*

N-VA	:	*Nieuw-Vlaamse Alliantie*
PS	:	*Parti Socialiste*
MR	:	*Mouvement Réformateur*
CD&V	:	*Christen-Democratisch en Vlaams*
Open Vld	:	*Open Vlaamse liberalen en democraten*
sp.a	:	*socialistische partij anders*
Ecolo-Groen	:	*Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen*
cdH	:	*centre démocrate Humaniste*
VB	:	*Vlaams Belang*
PTB-GO!	:	*Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture*
DéFI	:	*Démocrate Fédéraliste Indépendant*
PP	:	*Parti Populaire*
Vuye&Wouters	:	*Vuye&Wouters*

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:		*Abréviations dans la numérotation des publications:*	
DOC 54 0000/000:	*Parlementair document van de 54e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer*	*DOC 54 0000/000:*	*Document parlementaire de la 54e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif*
QRVA:	*Schriftelijke Vragen en Antwoorden*	*QRVA:*	*Questions et Réponses écrites*
CRIV:	*Voorlopige versie van het Integraal Verslag*	*CRIV:*	*Version Provisoire du Compte Rendu intégral*
CRABV:	*Beknopt Verslag*	*CRABV:*	*Compte Rendu Analytique*
CRIV:	*Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)*	*CRIV:*	*Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)*
PLEN:	*Plenum*	*PLEN:*	*Séance plénière*
COM:	*Commissievergadering*	*COM:*	*Réunion de commission*
MOT:	*Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)*	*MOT:*	*Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)*

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail : publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel : publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

SAMENVATTING

Voorliggende wetsontwerp bevat vier maatregelen:

Vooreerst wordt de Belgische fiscale wetgeving gealigneerd aan de referentiestandaard van het Mondiaal Forum van de OESO inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen op verzoek voor belastingdoeleinden.

In tweede instantie kan het Centraal Aanspreekpunt van bankrekeningen bij de Nationale Bank van België voortaan bevraagd worden bij niet nominatum gekende bankrekeningen.

Vervolgens wordt geremedieerd aan de legistieke problemen van artikel 52bis WBTW die naar aanleiding van de parlementaire onderzoekscommissie naar de grote fiscale fraude-dossiers (doc 52 0034/04, vaststellingen onder nr. 22, blz. 244-248) werden vastgesteld.

Tenslotte wordt een laattijdige aangifte uitdrukkelijk in artikel 444 WIB 92 vermeld, naast een niet-aangifte of een onvolledige aangifte. Zodoende is er geen betwisting meer of er bij een laattijdige belastingaangifte al dan niet een belastingverhoging kan worden toegepast.

RÉSUMÉ

Le présent projet de loi comporte quatre mesures:

Tout d'abord, la législation fiscale belge est alignée au cadre de référence du Forum mondial de l'OCDE sur la transparence et l'échange d'informations sur demande à des fins fiscales.

En deuxième lieu, on peut dorénavant s'adresser au Point de contact central des comptes bancaires auprès de la Banque nationale de Belgique lorsque l'on est confronté à des comptes bancaires non nominatifs.

Ensuite, les problèmes légistiques de l'article 25bis CTVA constatés à l'occasion de la commission d'enquête parlementaire relative aux grands dossiers de fraude fiscale (doc 52 0034/04, constatations sous le n° 22, p. 244-248), ont été résolus.

Enfin, une déclaration tardive est explicitement mentionnée à l'article 444 CIR 92, en plus de l'absence de déclaration ou de déclaration incomplète. Ainsi, il n'y a plus de contestation possible quant à l'application d'un accroissement d'impôt en cas de déclaration d'impôt tardive.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE TOELICHTING

Dit wetsontwerp bevat maatregelen die:

— enerzijds, er voor moeten zorgen dat België voldoet aan de internationale regels inzake strijd tegen de fiscale fraude;

— en anderzijds, de regels inzake btw met betrekking tot het bewarend beslag verfijnen.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

HOOFDSTUK 1

Algemene bepaling

Artikel 1

Overeenkomstig artikel 83 van de Grondwet, bepaalt dit artikel dat de wet een door artikel 74 van de Grondwet beoogde aangelegenheid regelt.

HOOFDSTUK 2

Inkomstenbelastingen

In het kader van het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen voor belastingdoeleinden, zal er in België in het eerste semester van 2017, een evaluatieprocedure, de zogenaamde “peer review” plaatsvinden inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen op verzoek. Deze doorlichting houdt onder andere een evaluatie in van de fiscale wetgeving.

Teneinde zo goed mogelijk te voldoen aan zijn internationale verplichtingen moet België bijgevolg bepaalde maatregelen met betrekking tot de uitwisseling van inlichtingen aanpassen.

Het is inderdaad noodzakelijk dat de interne regels geen obstakel vormen voor het goede verloop van de uitwisseling van inlichtingen tussen de partnerstaten.

Aldus moeten inlichtingen met betrekking tot bezit (ownership) en identiteitsgegevens, evenals bankinlichtingen en inlichtingen met betrekking tot boekhoudkundige gegevens beschikbaar en toegankelijk zijn en

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

EXPOSÉ GÉNÉRAL

Le présent projet contient des mesures:

— qui, d’une part, doivent assurer que la Belgique se conforme aux règles internationales en matière de lutte contre la fraude fiscale;

— et, d’autre part, améliorent les règles en matière de la TVA concernant la saisie conservatoire.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

CHAPITRE 1ER

Disposition générale

Article 1er

Conformément à l’article 83 de la Constitution**,** cet article précise que cette loi règle une matière visée à l’article 74 de la Constitution.

CHAPITRE 2

Impôts sur les revenus

Dans le cadre du Forum mondial sur la transparence et l’échange de renseignements à des fins fiscales, une procédure d’évaluation par les pairs (peer review) de la Belgique sur la transparence et l’échange d’informations sur demande aura lieu lors du 1er semestre 2017 et impliquera entre autre une évaluation de son système législatif fiscal.

Afin de répondre au mieux à ses obligations internationales, la Belgique doit par conséquent adapter certaines de ses mesures relatives à l’échange de renseignements.

Il est en effet primordial que des règles internes ne fassent pas obstacle au bon déroulement de la transmission d’informations entre les États membres.

Ainsi, les renseignements relatifs à la propriété (ownership) et à l’identité, de même que les informations bancaires et celles relatives aux documents comptables doivent être disponibles, accessibles et pouvoir

zonder belemmeringen kunnen worden uitgewisseld tussen de partnerstaten

Het is dus belangrijk dat de bestaande onderzoekstermijnen die in de Belgische wetgeving zijn voorzien kunnen worden uitgebreid wanneer de vragen van een buitenlandse Staat komen zodat deze vragen doeltreffend kunnen worden beantwoord en België niet genoodzaakt is te verzaken aan een antwoord op een door een buitenlandse Staat gestelde vraag louter om interne redenen.

Het is eveneens belangrijk dat de Belgische wetgeving de uitwisseling toelaat van gegevens met betrekking tot bankrekeningen die op haar grondgebied zijn geopend maar waarvan de titularis noch de Belgische nationaliteit heeft noch een rijksinwoner is.

De hiernavolgende wijzigingen beogen dus hoofdzakelijk:

— een uitbreiding van de onderzoekstermijnen wanneer de vraag uit het buitenland komt;

— een einde te stellen aan bepaalde interpretatiemoeilijkheden inzake de reglementering op het vlak van de uitwisseling van inlichtingen die de doeltreffendheid zouden kunnen benadelen;

— en de precisering van de informatiemodaliteiten die van toepassing zijn op de personen voor wie de onderzoeken gevoerd worden.

Naast de reeds beschreven maatregelen worden ook nog enkele kleine aanpassingen ingevoerd met betrekking tot de raadpleging van het centraal aanspreekpunt bij de Nationale Bank van België en inzake belastingverhogingen.

Teneinde de rechten van de belastingplichtigen zoveel mogelijk te vrijwaren werd voor het voorliggend ontwerp het advies van de Privacycommissie gevraagd. Op 19 december 2016 heeft de Privacycommissie hieromtrent een gunstig advies uitgebracht (advies 64/2016).

Art. 2

Artikel 322, § 3, tweede lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 92) wordt aangevuld teneinde toe te laten het centraal aanspreekpunt dat bij de Nationale Bank gehouden wordt te bevragen op basis van een rekeningnummer en niet meer uitsluitend op basis van de identiteit van de belastingplichtige.

faire l'objet d'échanges entre les États membres sans entrave.

Il est donc important que les délais d'investigation traditionnels prévus dans la législation belge puissent être étendus lorsque les demandes proviennent d'un État étranger afin de permettre l'effectivité de cette demande de renseignements et de s'assurer que la Belgique ne se voit pas contrainte de renoncer de répondre à une demande d'un État étranger pour des motifs proprement internes.

Il est également important que la législation belge permette l'échange de renseignement concernant des comptes bancaires ouverts sur son territoire mais dont le titulaire n'est ni une personne de nationalité belge ni un résident.

Les modifications suivantes visent dès lors principalement:

— à étendre les délais d'investigation en cas de demande provenant de l'étrange;

— à mettre fin à certaines difficultés d'interprétation liées à la réglementation en matière d'échange d'informations susceptibles de nuire à son efficacité,

— et à préciser les modalités d'information applicables aux personnes à l'encontre de qui les enquêtes sont menées.

A côté des mesures déjà décrites, quelques petites adaptations sont apportées en ce qui concerne la consultation du point de contact central auprès de la Banque national de Belgique et en matière d'accroissements d'impôt.

Afin de garantir le plus possible les droits des contribuables, l'avis de la Commission *Privacy* a été sollicité sur le présent projet. Le 19 décembre 2016, la Commission *Privacy* a rendu un avis favorable en la matière (avis 64/2016).

Art. 2

L'article 322, § 3, alinéa 2, du Code des impôts sur les revenus 1992 (CIR 92) est complété afin de permettre d'interroger le point de contact central au sein de la Banque Nationale sur la base d'un numéro de compte et non plus uniquement sur la base de l'identité d'un contribuable.

Wanneer erin het kader van de normale toepassing van artikel 322, § 2, WIB 92, tijdens een onderzoek in hoofde van een belastingplichtige één of meerdere rekeningnummers naar voor komen waarvan de titularis niet gekend is, moet eerst de belastingplichtige bij wie het onderzoek wordt gevoerd, worden aangesproken over de identiteit van de begunstigde(n) van de rekening(en). Pas als de belastingplichtige de identiteit niet meedeelt, kan het centraal aanspreekpunt worden geraadpleegd enkel met het doel de identificatiegegevens van deze welbepaalde rekening te kennen.

Indien later uit het onderzoek dat eventueel wordt gevoerd bij de titularis van de geïdentificeerde rekening, zou blijken dat het centraal aanspreekpunt opnieuw moet geraadpleegd worden, is het vanzelfsprekend dat de in artikel 322, § 2, WIB 92, voorziene procedure moet gevolgd worden.

Teneinde de rechten van de belastingplichtige te vrijwaren kan het centraal aanspreekpunt enkel worden bevraagd wanneer de rekeningnummers naar voor komen tijdens een onderzoek van een welbepaalde en met name genoemde belastingplichtige. Dit voorkomt ook het zogenaamde “phishing”.

In dit verband wordt er gewezen op het advies van de Privacycommissie nr. 36/2011 van 21 december 2011 betreffende “het voorontwerp van wet tot wijziging van artikel 322, § 3, WIB 92 en het voorontwerp van koninklijk besluit betreffende de werking van het centraal aanspreekpunt bedoeld in artikel 322, § 3 WIB 92”. In het punt 17 van dit advies uit de Commissie haar bezorgdheid over “phishing” en de manier waarop deze gegevens zullen worden gebruikt.

Ook voor de thans voorliggende maatregel werd het advies van de Privacycommissie gevraagd. De Commissie heeft in haar voormeld advies van 19 december 2016 hieromtrent geen opmerkingen geformuleerd.

Deze nieuwe maatregel zal bijdragen tot het gemakkelijker ontdekken van fraude georganiseerd via meerdere bankrekeningen en via stromannen.

De vragen om inlichtingen van buitenlandse staten bedoeld in art. 322, § 4, WIB 92 die in voorkomend geval handelen over niet met name genoemde rekeningen, kunnen eveneens bij het centraal aanspreekpunt worden opgevraagd daar voormelde § 4 stelt dat § 3 van toepassing is op inlichtingen die door een buitenlandse Staat worden gevraagd.

Lorsque, dans le cadre de l’application normale de l’article 322, § 2, CIR 92, au cours d’une enquête à l’égard d’un contribuable un ou plusieurs numéros de comptes pour lesquels le titulaire n’est pas connu, dans ce cas, le contribuable qui fait l’objet de l’enquête doit d’abord être interrogé sur l’identité du titulaire du compte. Dans le cas où le contribuable n’identifie pas le ou les titulaires des comptes concernés, le point de contact central pourra être interrogé avec le seul but de connaitre les données d’identification de ce compte.

Si l’enquête éventuelle sur le titulaire du compte identifié fait apparaitre par la suite qu’une consultation du point de contact central est nécessaire, il est évident que la procédure prévue à l’article 322, § 2, CIR 92, doit être suivie.,

Afin de sauvegarder les droits du contribuable, le point de contact central ne peut être interrogé que lorsque le numéro de compte apparait lors d’une enquête à l’encontre d’un contribuable déterminé. Cela empêchera le soi-disant “phishing”.

À cet égard, nous rappellerons l’avis n° 36/2011 du 21 décembre 2011 de la commission de la protection de la vie privée concernant “l’avant-projet de loi modifiant l’article 322, § 3 du Code des impôts sur le revenu et de l’avant-projet d’arrêté royal relatif au fonctionnement du point de contact central visé à l’article 322, § 3 du Code des impôts sur le revenu”. Au point 17 de cet avis la commission a déjà fait part de ses préoccupations sur la manière dont ces données allaient être utilisées et sur le”phishing”.

L’avis de la Commission de la vie privée a aussi été sollicité pour la présente disposition. La Commission n’a formulé aucune remarque dans son avis précité du 19 décembre 2016.

Cette nouvelle mesure devrait faciliter la découverte de fraudes organisées via de multiples comptes bancaires et via l’interposition d’homme de paille.

Les demandes d’informations des états étrangers sur la base de l’art. 322, § 4, CIR 92 qui concernent un compte dont le nom du titulaire est inconnu, peuvent également être obtenu auprès du point de contact central tel que prévu au § 4 qui régi les demandes d’informations par un état étranger de la même manière qu’au § 3.

Art. 3

Artikel 333, derde lid, WIB 92 wordt aangepast teneinde te voorzien dat, wanneer een onderzoek wordt uitgevoerd op vraag van een buitenlandse Staat waarmee een rechtsgrond bestaat die het uitwisselen van inlichtingen regelt in verband met een belasting waarop die rechtsgrond van toepassing is, de onderzoekstermijn met betrekking tot de buitenlandse vraag automatisch wordt verlengd met de bijkomende termijn van vier jaar voorzien in artikel 354, tweede lid, WIB 92 en dit zonder voorafgaande notificatie.

Het is zo dat, in het geval een onderzoek begint in het buitenland, de normale onderzoekstermijn van drie jaar regelmatig te kort blijkt te zijn om het onderzoek daadwerkelijk uit te voeren en de gevraagde gegevens over te maken aan de vragende buitenlandse Staat.

De gegevens die naar aanleiding van het onderzoek binnen de verlengde termijn worden bekomen en waarvoor voorafgaand aan het onderzoek geen notificatie werd verstuurd, mogen enkel worden gebruikt met het oog op het beantwoorden van de vraag van de verzoekende staat.

De voorgestelde wijziging beoogt aldus de Belgische wetgeving op het vlak van uitwisseling van inlichtingen in overeenstemming te brengen met de internationale OESO standaarden die voorzien dat de informatie moet beschikbaar en opvraagbaar zijn gedurende tenminste vijf jaar.

Art. 3

L'article 333, alinéa 3, CIR 92 est modifié afin de prévoir que lorsqu'une enquête est diligentée à la demande d'un État étranger avec lequel un fondement juridique existe qui règle les échanges d'informations et sur lequel ce fondement juridique se rapportant à un impôt est d'application, le délai d'investigation en ce qui concerne la demande étrangère est automatiquement prolongé du délai supplémentaire de 4 ans prévu à l'article 354, alinéa 2 CIR 92, et ce sans notification préalable.

En effet, dans les cas où une enquête débute à l'étranger, le délai normal d'investigation de 3 ans peut régulièrement s'avérer trop court pour réaliser effectivement l'enquête et transmettre les renseignements demandés à l'État étranger demandeur.

Les données qui sont obtenues à la suite de l'enquête dans le délai prolongé et pour lesquelles aucune notification n'a été envoyée préalablement à l'enquête, peuvent seulement être utilisées dans le but de répondre à la demande de l'État requérant.

La modification proposée vise ainsi à ce que la législation belge en matière d'échange d'informations soit en conformité avec les standards internationaux OCDE qui prévoient que l'information doit pouvoir être disponible et peut être demander pendant au moins 5 ans.

Art. 4

Artikel 333/1, § 1, derde en vierde lid, WIB 92 wordt vervangen teneinde een einde te stellen aan bepaalde interpretatiemoeilijkheden.

Het begrip "belastingplichtige" wordt vervangen door het begrip "de persoon in wiens hoofde het onderzoek door de buitenlandse Staat wordt gevoerd".

Het is zo dat in het kader van een vraag om inlichtingen komende uit het buitenland, de persoon beoogd door het onderzoek de titularis kan zijn van een in België gehouden bankrekening zonder dat diezelfde persoon in de ogen van de Belgische wetgeving als een belastingplichtige beschouwd wordt. De term "persoon in wiens hoofde het onderzoek door de buitenlandse staat wordt gevoerd" is dus bijgevolg meer aangewezen en voorkomt elk eventueel misverstand over het bekomen van inlichtingen over niet-inwoners, personen met een andere nationaliteit of die geen Belgische belastingplichtigen zijn.

Art. 4

L'article 333/1, § 1er, alinéas 3 et 4, CIR 92 est remplacé afin de mettre fin à certaines difficultés d'interprétation.

La notion de "contribuable" laisse place à la notion "de personne à l'encontre de qui l'enquête est menée par l'état étranger".

En effet, dans le cadre d'une demande de renseignements provenant de l'étranger, la personne visée par l'enquête peut tout à fait être le titulaire d'un compte bancaire détenu en Belgique sans que cette personne ne soit considérée comme un contribuable aux yeux de la législation belge. Le terme "personne à l'encontre de qui l'enquête est menée par l'état étranger" est par conséquent plus approprié et supprime les éventuels malentendus sur la faculté d'obtenir des renseignements sur des personnes non résidentes, non nationales ou non contribuables belge.

Daarenboven was de dubbele termijn voor de post-factum notificatie, zijnde enerzijds niet eerder dan 60 dagen na het verzenden van de inlichtingen aan de buitenlandse Staat en anderzijds uiterlijk binnen 90 dagen na de verzending van de vraag om inlichtingen bij een financiële instelling, weinig werkbaar en heeft tot interpretatieproblemen geleid (cf. Arrest van het Grondwettelijk Hof van 16 juli 2015).

Om een einde te stellen aan dit probleem is er nu voorzien in een unieke termijn. De verzending van de notificatie post factum moet ten laatste binnen de 90 dagen na de verzending van de inlichtingen aan de buitenlandse Staat gebeuren.

De Raad van State stelt in het advies 60 634/3 van 25 januari 2017 dat er opnieuw een verschillende behandeling ontstaat naargelang de vraag uitgaat van een Belgische of van een buitenlandse autoriteit.

Dat verschil in behandeling bestond echter al en de uitgestelde kennisgeving werd destijds in het derde lid van artikel 333/1, § 1, WIB 92, ingevoerd om te voldoen aan de internationale standaard van het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen inzake belastingaangelegenheden. Voor wat de uitwisseling van inlichtingen betreft, is de bron van deze internationale standaard in hoofdzaak artikel 26 van het OESO-Modelverdrag inzake de vermijding van dubbele belasting en het Modelverdrag van Akkoord inzake de uitwisseling van fiscale inlichtingen (het "TIEA-Model"), alsook de daarbij horende commentaren.

Beide bronnen verduidelijken dat nationale regelgeving inzake voorafgaande kennisgeving bepaalde uitzonderingen moet bevatten om te vermijden dat bijvoorbeeld niet kan worden voldaan aan dringende verzoeken of dat een voorafgaande kennisgeving het onderzoek van de verzoekende staat ondermijnt of in gevaar brengt.

De thans voorliggende wijziging heeft , zoals reeds eerder gesteld, enkel tot doel de weinig werkbare dubbele termijn te hervormen tot een werkbare termijn zonder te raken aan de waarborg tegen de inmenging in het privéleven, wat de kennisgeving aan de persoon in wiens hoofde het onderzoek door de buitenlandse staat wordt gevoerd, immers beoogd. De in het nieuw ontworpen derde lid van de § 1 van artikel 333/1 WIB 92, bedoelde kennisgeving wordt immers post factum uiterlijk 90 dagen na het verzenden van de informatie aan de buitenlandse staat aan de betrokkene bij aangetekende brief toegestuurd.

Overeenkomstig de OESO-standaarden is de mogelijkheid voor de buitenlandse Staat, mits het aantonen

En outre, un double délai pour la notification post-factum, à savoir d'une part, pas avant le 60ème jour après l'envoi des informations à l'État étranger et d'autre part au plus tard dans les 90 jours après l'envoi de la demande de renseignements auprès d'un établissement financier, était peu praticable et a suscité des difficultés d'interprétation (cf. Arrêt de la Cour constitutionnelle du 16 juillet 2015).

En vue de mettre fin à ce problème, il est désormais prévu un délai unique, à savoir que la notification post factum doit être effectuée au plus tard dans les 90 jours après l'envoi des informations à l'État étranger.

Le Conseil d'État mentionne dans son avis 60 634/3 du 25 janvier 2017 qu'il y a à nouveau un traitement différencié qui naît selon que la demande émane d'une autorité belge ou d'une autorité étrangère.

Cette différence de traitement existait cependant déjà et le report de la notification a été en son temps introduit dans le troisième alinéa de l'article 333/1, § 1er, CIR 92 en vue de satisfaire au standard international du Forum mondial sur la transparence et l'échange de renseignements à des fins fiscales. En ce qui concerne l'échange de renseignements, la source de ce standard international est essentiellement l'article 26 du Modèle de Convention OCDE en matière d'évitement de la double imposition et la Convention modèle d'Accord en matière d'échange d'informations ("le TIEA Modèle"), ainsi que les commentaires y afférents.

Les deux sources précisent que la réglementation nationale doit contenir des exceptions en matière de notification préalable afin d'éviter par exemple qu'on ne puisse pas satisfaire aux enquêtes urgentes ou qu'une notification préalable ébranle l'enquête de l'État requérant ou la mette en danger.

Comme déjà exposé précédemment, la présente modification a uniquement pour objectif de transformer le double délai peu praticable en un seul délai fonctionnel sans porter atteinte à la protection contre l'ingérence dans la vie privée, qui est d'ailleurs le but visé par la notification à la personne dans le chef de laquelle l'enquête est effectuée par l'État étranger. La notification visée dans le nouvel alinéa 3 en projet du § 1er de l'article 333/1 CIR 92 est à cet égard envoyée post factum à l'intéressé par lettre recommandée, au plus tard 90 jours après l'envoi de l'information à l'État étranger

Conformément aux standards OCDE, la possibilité pour l'État étranger moyennant des "motifs raisonnables

van “aanvaardbare redenen (reasonable grounds)” om aan België te vragen niet over te gaan tot een notificatie post factum eveneens opgenomen in het voorliggend ontwerp. Om ontvankelijk te zijn voor België moet uit deze vraag ernstige aanwijzingen van fiscale fraude blijken.

Teneinde de rechten van de personen in wiens hoofde het onderzoek wordt gevoerd, zo goed mogelijk te vrijwaren zullen de ernstige aanwijzingen van fiscale fraude in dit geval geïnterpreteerd worden volgens de criteria van de Belgische wetgeving. Daartoe kan onder andere worden verwezen naar het parlementair stuk van de Kamer, 2010-2011,DOC 53-1208/007, blz. 13-16, waarin een niet limitatieve lijst van vaststellingen die een aanwijzing van fiscale fraude kunnen vormen, is opgenomen.

Verder kan er nog worden gesteld dat de vraag om inlichtingen door de buitenlandse staat pas wordt gesteld nadat deze staat al haar middelen heeft uitgeput die ze tot haar beschikking heeft om de bedoelde inlichtingen te bekomen. Pas als dit niet lukt kan er een verzoek aan de partnerstaat volgen. Ook de verzoekende staat moet voldoen aan procedureregels die een evenwicht vormen tussen de rechten van de administratie om een onderzoek te voeren en het recht van de belastingplichtige op privacy enerzijds en het recht op verdediging anderzijds, net zoals dit in België het geval is. Bovendien geldt er in het buitenland ook een principe van meewerkplicht van de persoon in wiens hoofde het onderzoek wordt gevoerd.

Wanneer de verzoekende Staat expliciet stelt dat er geen voorafgaande notificatie mag worden verzonden, zou de Belgische fiscus het onderzoek in het gedrang kunnen brengen indien er geen rekening wordt mee gehouden. De Belgische fiscus is immers geen betrokken partij bij de uiteindelijke taxatie. Voor deze taxatie zijn de regels van bewijsvoering, rechtsbescherming en privacy van de verzoekende Staat van toepassing.

Tevens is het zo dat de Federale Staat de taak heeft haar internationale betrekkingen te beschermen. Gelet op het wederzijds respect dat vereist is in bilaterale betrekkingen, kan de vraag van de verzoekende staat tot geheimhouding niet naast zich worden gelegd.

Art. 5

Er wordt een artikel 337/1 in het WIB 92 ingevoegd teneinde af te wijken van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur, meer bepaald van zijn artikel 4, opdat de doeltreffendheid van de

(reasonable grounds)” de demander à la Belgique de ne pas procéder à la notification post factum est également introduite dans le projet. Cette demande, pour être reçue par la Belgique, devra cependant faire apparaître des indices sérieux de fraude fiscale.

La notion d’indice sérieux de fraude fiscale sera, dans ce cas, interprétée selon les critères de la législation belge et ce afin de garantir au mieux les droits des personnes à l’encontre de qui l’enquête est menée. On peut entre autres se référer sur ce point au document parlementaire de la Chambre, 2010-2011, DOC 53-1208/007, pp. 13-16, dans lequel est reprise une liste non-limitative d’éléments qui peuvent constituer des indices de fraude fiscale.

En outre, on peut encore faire remarquer que la demande d’informations par l’État étranger peut seulement être effectuée après que celui-ci ait épuisé tous les moyens qui sont à sa disposition pour obtenir les informations visées. C’est uniquement si cela échoue qu’une demande à l’État partenaire peut s’ensuivre. L’État demandeur doit également satisfaire aux règles de procédure qui forment un équilibre entre les droits de l’administration d’effectuer une enquête et le droit du contribuable à la vie privée d’une part, et le droit de la défense d’autre part. comme c’est le cas en Belgique. De plus, le principe d’obligation de collaboration de la personne dans le chef de qui l’enquête est menée est également valable à l’étranger.

Lorsque l’État demandeur mentionne explicitement qu’une notification préalable ne peut être envoyée, le fisc belge pourrait mettre l’enquête en danger s’il n’en tenait pas compte. Le fisc belge n’est d’ailleurs pas partie prenante à la taxation finale. Pour celle-ci, ce sont les règles d’administration de la preuve, de protection des droits et de la vie privée existantes dans l’État demandeur qui sont applicables.

Par ailleurs, il est un fait que l’État fédéral a pour mission de préserver ses relations internationales. Vu le respect mutuel qui est exigé dans les relations internationales, la demande de confidentialité de l’État requérant ne peut être ignorée.

Art. 5

Un article 337/1 est inséré dans le CIR 92 afin de déroger à la loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l’administration, plus précisément à son article 4, afin de ne pas nuire à l’efficacité des enquêtes internationales

internationale onderzoeken die aanleiding geven tot vragen om inlichtingen door een buitenlandse Staat, niet zou worden geschaad.

Er bestaat inderdaad in de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, in artikel 3, § 7, een uitzondering ten voordele van de FOD Financiën op de verplichting om bepaalde inlichtingen aan de betrokken persoon voor te leggen, meer bepaald wat de oorsprong en de inhoud van de gegevens betreft, voor de periode waarop ze het voorwerp uitmaken van een controle of een fiscaal onderzoek of de voorbereidende stukken ervan, in de mate dat de inzage en afschrift schade zou kunnen berokkenen aan dit onderzoek .

Deze uitzondering bestaat niet in de voormelde wet van 11 april 1994.

Het is dus gemakkelijk voor een belastingplichtige die op basis van de voormelde wet van 8 december 1992, voor de noden van het onderzoek, geen toegang heeft tot bepaalde gevoelige informatie om éénzelfde aanvraag in te dienen op basis van de voormelde wet van 11 april 1994.

Teneinde het welslagen van de internationale onderzoeken te garanderen, wordt er afgeweken van de verplichting van passieve openbaarheid voorzien in artikel 4 van de voormelde wet van 11 april 1994, wat betreft de vragen om inlichtingen, de verzonden antwoorden en de briefwisseling tussen de bevoegde autoriteiten, behalve indien de buitenlandse Staat uitdrukkelijk haar goedkeuring heeft gegeven voor de verspreiding ervan.

Het laatste lid van de toelichting bij artikel 4 is hier eveneens *mutatis mutandis* van toepassing.

Teneinde de rechten van de persoon in wiens hoofde een buitenlandse staat aan de Belgische fiscus inlichtingen vraagt, zoveel als mogelijk te vrijwaren worden de bepalingen van artikel 3, § 7, van de hiervoor vermelde wet van 8 december 1992, expliciet in het ontwerp opgenomen. Het gaat hier over de beperking van het verbod tot inzage en afschrift tot de periode gedurende dewelke het onderzoek van de buitenlandse staat loopt en voor zover inzage en afschrift het onderzoek kan schaden. Zodra het onderzoek van de buitenlandse staat is afgesloten vervalt het verbod.

Dit akkoord is automatisch verworven wanneer de buitenlandse autoriteit niet binnen een termijn van 90 dagen op de vraag van de Belgische Staat reageert en de informatie niet verschaft dat de vertrouwelijkheid van de uitgewisselde gegevens en de briefwisseling

donnant lieu à des demandes d'informations par un État étranger.

Il existe en effet dans la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel , à l'article 3, § 7, une exception au profit du SPF Finances à l'obligation de fournir certaines informations à la personne concernée, notamment quant à l'origine et au contenu des données traitées à son sujet, pour la période durant laquelle celle-ci fait l'objet d'un contrôle ou d'une enquête fiscale ou d'actes préparatoires à ceux-ci, dans la mesure où cela pourrait nuire aux besoins de cette enquête.

Or, cette exception n'existe pas dans la loi précitée du 11 avril 1994.

Il est par conséquent aisé pour un contribuable qui se voit, sur la base de la loi précitée du 8 décembre 1992, refuser l'accès à certaines informations sensibles pour les besoins de l'enquête, d'introduire une même demande sur la base de la loi précitée du 11 avril 1994.

Afin de garantir l'efficacité des enquêtes internationales, il est dès lors dérogé à l'obligation de publicité passive de l'administration prévue à l'article 4 de la loi précitée du 11 avril 1994, concernant les demandes d'informations, les réponses envoyées et la correspondance entre les autorités compétentes, à moins que l'État étranger n'ait expressément autorisé cette divulgation.

Le dernier paragraphe du commentaire de l'article 4 est ici *mutatis mutandis* également d'application.

En vue de garantir autant que possible les droits de la personne à l'égard de qui un État étranger sollicite des informations auprès du fisc belge, les dispositions de l'article 3, § 7, de la loi précitée du 8 décembre 1992 sont reprises explicitement dans le texte. Il s'agit en l'occurrence de la limitation de l'interdiction d'accès à la période durant laquelle l'enquête de l'État étranger est en cours et pour autant que cet accès pourrait nuire aux besoins de cette enquête. Dès que l'enquête de l'État étranger est clôturée, l'interdiction est levée.

Cet accord est acquis d'office si l'autorité étrangère ne répond pas dans un délai de 90 jours à la demande de l'État Belge et n'apporte pas l'information que la confidentialité des données et correspondances échangées selon le prescrit du présent article doit perdurer,

volgens het voorschrift van dit artikel moet voortduren, wanneer de betrokken belastingplichtige uitdrukkelijk deze toegang aan de Belgische Staat heeft gevraagd.

Vanzelfsprekend kan enkel de belastingplichtige zelf of zijn of haar gemachtigde toegang hebben tot zijn dossier en niet de derde, die in voorkomend geval, de gevraagde inlichtingen heeft verschaft.

Ter informatie volgt hierna een uittreksel uit de commentaar op het artikel 26 van het OESO-modelbelastingverdrag. De Engelse versie is de officiële tekst van de OESO. De Franse tekst is een officiële vertaling en de Nederlandse tekst is een officieuze vertaling ervan.

Paragraph 2

11. Reciprocal assistance between tax administrations is feasible only if each administration is assured that the other administration will treat with proper confidence the information which it will receive in the course of their co-operation. The confidentiality rules of paragraph 2 apply to all types of information received under paragraph 1, including both information provided in a request and information transmitted in response to a request. Hence, the confidentiality rules cover, for instance, competent authority letters, including the letter requesting information. At the same time, it is understood that the requested State can disclose the minimum information contained in a competent authority letter (but not the letter itself) necessary for the requested State to be able to obtain or provide the requested information to the requesting State, without frustrating the efforts of the requesting State. If, however, court proceedings or the like under the domestic laws of the requested State necessitate the disclosure of the competent authority letter itself, the competent authority of the requested State may disclose such a letter unless the requesting State otherwise specifies. The maintenance of secrecy in the receiving Contracting State is a matter of domestic laws. It is therefore provided in paragraph 2 that information communicated under the provisions of the Convention shall be treated as secret in the receiving State in the same manner as information obtained under the domestic laws of that State. Sanctions for the violation of such secrecy in that State will be governed by the administrative and penal laws of that State. In situations in which the requested State determines that the requesting State does not comply with its duties regarding the confidentiality of the information exchanged under this Article, the requested State may suspend assistance under this Article until such time as proper assurance is given by the requesting State that those duties will indeed be respected. If necessary, the competent authorities

lorsque le contribuable concerné a explicitement demandé cet accès à l'État belge.

Il est évident que seul le contribuable concernée peut avoir accès dans son dossier et pas le tiers qui, le cas échéant, a fourni les données demandées.

Un extrait du commentaire de l'article 26 du modèle de convention fiscale de l'OCDE, repris ci-dessous pour information. La version anglaise est le texte officiel de l'OCDE. Le texte français est une traduction officielle et le texte néerlandais est une traduction officieuse.

Paragraph 2

11. Reciprocal assistance between tax administrations is feasible only if each administration is assured that the other administration will treat with proper confidence the information which it will receive in the course of their co-operation. The confidentiality rules of paragraph 2 apply to all types of information received under paragraph 1, including both information provided in a request and information transmitted in response to a request. Hence, the confidentiality rules cover, for instance, competent authority letters, including the letter requesting information. At the same time, it is understood that the requested State can disclose the minimum information contained in a competent authority letter (but not the letter itself) necessary for the requested State to be able to obtain or provide the requested information to the requesting State, without frustrating the efforts of the requesting State. If, however, court proceedings or the like under the domestic laws of the requested State necessitate the disclosure of the competent authority letter itself, the competent authority of the requested State may disclose such a letter unless the requesting State otherwise specifies. The maintenance of secrecy in the receiving Contracting State is a matter of domestic laws. It is therefore provided in paragraph 2 that information communicated under the provisions of the Convention shall be treated as secret in the receiving State in the same manner as information obtained under the domestic laws of that State. Sanctions for the violation of such secrecy in that State will be governed by the administrative and penal laws of that State. In situations in which the requested State determines that the requesting State does not comply with its duties regarding the confidentiality of the information exchanged under this Article, the requested State may suspend assistance under this Article until such time as proper assurance is given by the requesting State that those duties will indeed be respected. If necessary, the competent authorities

may enter into specific arrangements or memoranda of understanding regarding the confidentiality of the information exchanged under this Article.

Paragraaf 2,

11.Wederzijdse bijstand tussen belastingdiensten is slechts mogelijk wanneer elke dienst erop vertrouwt dat de andere dienst de ontvangen inlichtingen gedurende de samenwerking met dezelfde zorg zal behandelen. De vertrouwelijkheidsregels van paragraaf 2 zijn van toepassing op alle soorten inlichtingen die op basis van paragraaf 1 ontvangen werden, met inbegrip van inlichtingen ontvangen in een verzoek en inlichtingen die als antwoord op een verzoek uitgewisseld werden. Bijgevolg zijn de vertrouwelijkheidsregels van toepassing op, bijvoorbeeld, brieven van een bevoegde autoriteit, inclusief brieven waarin inlichtingen verzocht worden. Op hetzelfde moment is het wel te verstaan dat de aangezochte staat basisinlichtingen kan onthullen die vermeld worden in een brief van een bevoegde autoriteit (maar niet de brief zelf) en die de aangezochte staat nodig heeft om de gewenste inlichtingen te verkrijgen of aan de verzoekende staat te verstrekken, zonder de inspanningen van de verzoekende staat te dwarsbomen. Indien, echter, gerechtelijke procedures e.d. op basis van de nationale wetgeving de onthulling vereisen van de brieven van de bevoegde autoriteit zelf, dan mag de bevoegde autoriteit van de aangezochte staat zulke brieven onthullen, tenzij de verzoekende staat dit uitdrukkelijk verbiedt. De geheimhouding in de ontvangende verdragsluitende staat is een aangelegenheid van nationaal recht. Paragraaf 2 bepaalt daarom dat inlichtingen die op basis van de voorzieningen van het verdrag verworven worden, in de ontvangende staat op dezelfde wijze als geheim behandeld moeten worden als inlichtingen die de ontvangende staat op basis van de nationale wetten van die staat ontvangt. Sancties voor de schending van geheimhouding in deze staat worden bepaald door de administratieve en strafrechtelijke wetgeving van die staat. In gevallen waarin de aangezochte staat vaststelt dat de verzoekende staat niet voldoet aan haar vertrouwelijkheidsverplichtingen ten aanzien van de op basis van dit artikel uitgewisselde inlichtingen, kan de aangezochte staat op grond van dit artikel bijstand opschorten totdat de verzoekende staat zekerheid biedt dat deze plichten daadwerkelijk nagekomen worden. Indien nodig kunnen de bevoegde autoriteiten een speciale regeling treffen of een memorandum van overeenstemming sluiten over de vertrouwelijkheid van onder dit artikel uitgewisselde inlichtingen.".

may enter into specific arrangements or memoranda of understanding regarding the confidentiality of the information exchanged under this Article.

Paragraphe 2

11. Une procédure d'assistance mutuelle n'est applicable entre les administrations fiscales que si chacune d'elles est assurée que l'autre considèrera comme confidentiels les renseignements qu'elle aura reçus du fait de leur coopération. Les règles de confidentialité du paragraphe 2 s'appliquent à toutes les catégories de renseignements reçus en vertu du paragraphe 1er, y compris ceux qui sont fournis dans le cadre d'une demande et ceux qui sont transmis en réponse à une demande. Il s'ensuit que les règles de confidentialité couvrent, par exemple, la correspondance entre autorités compétentes, y compris la lettre de demande de renseignements. Dans le même temps, il est entendu que l'État requis peut divulguer le minimum de renseignements contenus dans une lettre de l'autorité compétente (mais pas la lettre elle-même) qui sont nécessaires pour permettre à l'État requis d'obtenir les renseignements demandés ou les fournir à l'État requérant, sans pour autant entraver les efforts de l'État requérant. Cependant, si des procédures judiciaires, ou des procédures assimilables en vertu de la législation interne de l'État requis, nécessitent de divulguer la lettre elle-même, l'autorité compétente de l'État requis peut le faire à moins que l'État requérant ne précise autrement. Le maintien du secret dans l'État contractant auquel les renseignements sont communiqués relève de la législation interne. C'est pourquoi il est prévu au paragraphe 2 que les renseignements communiqués conformément aux dispositions de la Convention seront tenus secrets dans l'État qui les reçoit de la même manière que les renseignements obtenus conformément à la législation interne de cet État. Les sanctions applicables en cas de violation du secret dans cet État seront celles qui sont prévues par la législation administrative et pénale de cet État. Dans les situations où l'État requis estime que l'État requérant ne respecte pas ses obligations en matière de confidentialité des renseignements échangés en vertu de cet article, l'État requis peut suspendre son assistance en vertu de cet article jusqu'à ce qu'il reçoive de l'État requérant l'assurance qu'il se conformera bien à ces obligations. Si nécessaire, les autorités compétentes peuvent conclure des arrangements ou des protocoles d'accord spécifiques concernant la confidentialité des renseignements échangés en vertu de cet article.

Art. 6

Het huidige artikel 444, WIB 92 bepaalt dat bij een niet-aangifte of in geval van een onvolledige aangifte er een belastingverhoging kan toegepast worden als administratieve sanctie. De laattijdige aangifte wordt niet bij name genoemd. Daar het niet de bedoeling van de wetgever kan zijn geweest om de laattijdige aangifte vrij te stellen van een eventuele belastingverhoging, werd en wordt een laattijdige aangifte gelijkgesteld met een niet-aangifte. Teneinde de geest van de wet te laten overeenstemmen met de werkelijkheid en elk eventueel misverstand uit te sluiten, wordt een laattijdige aangifte met de voorliggende wijziging nu ook letterlijk vermeld.

De in artikel 444, WIB 92 bedoelde niet-aangifte, laattijdige aangifte en onvolledige of onjuiste aangifte zijn allen inbreuken die eveneens met een in artikel 445 van hetzelfde Wetboek bedoelde administratieve boete kunnen worden bestraft.

Alhoewel deze inbreuken op twee verschillende manieren kunnen worden bestraft, is het in toepassing van het reeds meerdere malen door de hogere rechtshoven bekrachtigde principe “non bis in idem” dat bepaalt dat éénzelfde feit geen twee keer kan worden bestraft, belangrijk dat er een keuze wordt gemaakt tussen een administratieve boete en een belastingverhoging. Dit impliceert dat beide administratieve sancties niet voor éénzelfde inbreuk kunnen worden toegepast.

Er moet ook rekening worden gehouden met het feit dat het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat de in artikel 444, WIB 92 bedoelde belastingverhoging en de in artikel 445, WIB 92 bedoelde administratieve boete kunnen beschouwd worden als een sanctie van strafrechtelijke aard.

HOOFDSTUK 3

Belasting over de toegevoegde waarde

Art. 7

De parlementaire onderzoekscommissie naar de grote fiscale fraude-dossiers (doc 52 0034/04, vaststellingen onder nr. 22, blz. 244-248) heeft vastgesteld dat: “*De meeste grootschalige belastingfraude-constructies worden opgezet om “de buit” buiten het bereik van het gerecht en de fiscus te houden. In sommige uitermate schadelijke fraudegevallen wordt handig gebruik gemaakt van de mazen in de wetgeving of van een nog niet ontdekte constructie, die dan gedurende een korte periode intens wordt benut. Om die fraude te stoppen,*

Art. 6

L’actuel article 444, CIR 92 prévoit que la non-déclaration ou la déclaration incomplète peuvent être punies par une sanction administrative sous la forme d’un accroissement d’impôts. La déclaration tardive n’est pas expressément mentionnée mais il ne peut pas avoir été dans l’intention du législateur d’exempter d’accroissement d’impôt les déclarations tardives, cette dernière était et est traitée comme une non-déclaration. Afin de faire coïncider l’esprit de la loi et la réalité et d’éviter tout malentendu, la présente modification prévoit expressément la déclaration tardive.

L’absence de déclaration, la remise tardive et la déclaration incomplète et inexacte visées expressément par l’article 444, CIR 92, constituent également des infractions aux dispositions du Code, punissables d’une amende administrative en vertu de l’article 445 du même Code.

Bien que ces infractions au Code puisse être punie de deux manières différentes, en application du principe consacré à maintes reprises par les hautes juridictions “non bis in idem” qui veut qu’un même fait ne puisse être puni deux fois, il est important qu’un choix soit opéré entre l’amende administrative et l’accroissement d’impôt. Cela implique que les deux sanctions administratives ne peuvent pas être appliquées à une même infraction.

Il y a lieu de tenir compte du fait que la Cour Constitutionnelle a jugé que l’accroissement d’impôt de l’article 444, CIR 92 et l’amende administrative de l’article 445, CIR 92 pouvaient être considérés comme une sanction de nature pénale.

CHAPITRE 3

Taxe sur la valeur ajoutée

Art. 7

La Commission d’enquête parlementaire sur les grands dossiers de fraude fiscale (doc 52 0034/04, constatations sous n° 22, pp 244-248) a constaté que:”*La plupart des grandes fraudes fiscales visent à mettre le “butin” à l’abri de toute réaction, tant de la justice que du fisc. Certaines fraudes très dommageables profitent d’une faille dans la législation ou d’un montage non encore détecté, et s’opèrent intensément durant une courte période. C’est pourquoi, pour arrêter l’hémorragie, l’administration doit pouvoir agir en temps*

moet de administratie dus in real time en doeltreffend kunnen optreden. Wanneer de belastingadministratie dan toch kan optreden, staat ze daarenboven volledig machteloos wanneer blijkt dat bepaalde fraudeurs er inmiddels voor gezorgd hebben insolvabel te zijn.".

Hoewel de administratie tot een controle kan overgaan, zelfs al is de aangiftetermijn voor de gecontroleerde handelingen nog niet verstreken en hoewel het huidige artikel 52*bis* van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (hierna Wetboek), ingevoegd bij de programmawet van 27 december 2006, de administratie de mogelijkheid biedt over te gaan tot een bewarend administratief beslag om de betaling van de btw te waarborgen, blijkt evenwel in de praktijk dat laatstgenoemde bepaling niet wordt toegepast omwille van talloze tekortkomingen.

Die onderzoekscommissie heeft bijgevolg aanbevolen om voornoemd artikel 52*bis* aan te passen.

Artikel 52*bis*, nieuw, van het Wetboek volgt die aanbeveling op.

In tegenstelling tot de oude bepaling van artikel 52*bis* van het Wetboek, die slechts bewarend beslag van goederen toestaat indien het onmogelijk is de tussenkomende partijen te identificeren of de oorsprong, de hoeveelheid, de prijs of de waarde van de goederen vast te stellen, waardoor redelijkerwijs kan worden verondersteld dat de bepalingen van het Wetboek en de uitvoeringsbesluiten inzake btw niet werden nageleefd, laat de nieuwe bepaling het bewarend beslag op roerende goederen toe wanneer ambtenaren van de administratie belast met de belasting over de toegevoegde waarde ter gelegenheid van hun onderzoek een geheel van overeenstemmende aanwijzingen van ernstige fraude, al dan niet georganiseerd, vaststellen.

In afwijking van het Gerechtelijk wetboek, dat op basis van zijn artikel 2 het gemeen recht vormt voor rechtsplegingen, heeft het beslag effectief uitwerking – met als gevolg dat de in beslag genomen goederen niet mogen worden vervreemd of met lasten bezwaard gedurende een periode van drie jaar – vanaf de overhandiging van het afschrift van het proces-verbaal van beslag aan de beslagene of aan zijn vertegenwoordiger of gemandateerde, ongeacht de kennisgeving per aangetekende brief voorzien in het geval dat de overhandiging aan de beslagene zelf niet is kunnen gebeuren.

Het bewarend beslag kan enkel slaan op goederen bedoeld in artikel 1408, §§ 1 en 2, van het Gerechtelijk Wetboek. Het beslag geeft aanleiding tot het opmaken en het verzenden door de verbaliserende ambtenaren binnen de drie werkdagen te rekenen vanaf de

réel et de manière efficace. L'administration fiscale se retrouve de surcroît, le moment venu, totalement désarmée face à l'insolvabilité, organisée entre-temps, de certains fraudeurs.".

Bien que l'administration ait la possibilité de procéder à un contrôle, même si le délai pour le dépôt de la déclaration concernant les opérations contrôlées n'est pas encore échu, et bien que l'article 52*bis* du Code de la taxe sur la valeur ajoutée (ci-après Code), inséré par l'article 2 de la loi-programme du 27 décembre 2006, octroie à l'administration la possibilité d'opérer une saisie administrative à caractère conservatoire afin de garantir l'acquittement de la TVA, il s'avère cependant que dans la pratique cette dernière disposition n'est pas exploitée en raison de nombreuses lacunes.

Cette Commission d'enquête a par conséquent recommandé d'adapter l'article 52*bis* précité.

L'article 52*bis*, nouveau, du Code, met en œuvre cette recommandation.

A la différence de l'ancienne disposition de l'article 52*bis* du Code qui n'autorise la saisie de marchandises que s'il est impossible d'identifier les parties intervenantes ou d'établir l'origine, la quantité, le prix ou la valeur des marchandises pour lesquelles il peut être raisonnablement présumé que les dispositions du Code et des arrêtés en matière de TVA n'ont pas été respectées, la nouvelle disposition permet la saisie conservatoire de biens meubles lorsque les agents de l'administration en charge de la taxe sur la valeur ajoutée constatent à l'occasion de leur investigation un faisceau d'indices concordants de fraude grave, organisée ou non.

Dérogatoire au Code judicaire qui forme sur base de son article 2 le droit commun pour les procédures, la mesure de saisie devient effective – avec pour conséquence l'interdiction d'aliéner les biens saisis ou de les grever de charges durant une période de trois ans – à compter de la remise de la copie du procès-verbal de saisie au saisi ou à son représentant ou mandataire, indépendamment de la notification par pli recommandé qui est prévue dans l'hypothèse où la remise en main propre au saisi n'a pu être effectuée.

La saisie conservatoire ne peut porter sur les biens qui sont visés à l'article 1408, §§ 1er et 2, du Code judiciaire . Cette saisie donne lieu à l'établissement et à l'envoi par les agents verbalisants dans les trois jours ouvrables à compter de la remise ou de la notification

overhandiging of de betekening van het proces-verbaal van een bericht van beslag overeenkomstig artikel 1390 van het Gerechtelijk Wetboek.

Om de rechten van de beslagen schuldenaar juridisch maximaal te beschermen, bepaalt paragraaf 2 van artikel 52*bis*, nieuw, van het Wetboek dat de geldigheid van het beslag door de beslagrechter moet worden bekrachtigd binnen twee maanden na de kennisgeving van het proces-verbaal van beslag. Deze procedure voor de beslagrechter wordt ingeleid op eenzijdig verzoekschrift en zijn beslissing is uitvoerbaar bij voorraad. Dit rechterlijk toezicht vormt een tegengewicht voor de onmiddellijke uitwerking van het bewarend beslag gelegd door de administratie.

Bovendien kan de beslagen schuldenaar het administratief beslag binnen de drie maanden betwisten bij de beslagrechter van het ambtsgebied waarin zich het kantoor bevindt dat bevoegd is voor de invordering van de btw-schuld. Het bezwaar wordt behandeld zoals in kortgeding overeenkomstig de artikelen 1035 tot 1041 van het Gerechtelijk Wetboek.

De beslagrechter beoordeelt onder meer of de waarde van de beslagen goederen niet disproportioneel is tegenover de zekere belastingschuld die is bepaald of voorlopig geraamd. Desgevallend kan hij het beslag wijzigen. De beslagrechter kan eveneens het beslag wijzigen of opheffen in geval de omstandigheden zijn veranderd.

Paragraaf 3 van artikel 52*bis*, nieuw, van het Wetboek bepaalt dat, op straffe van nietigheid, een dwangbevel met betrekking tot de schuld waarvoor beslag is gelegd binnen de drie maanden volgend op de kennisgeving van het proces-verbaal van beslag moet uitgevaardigd worden overeenkomstig artikel 85 van het Wetboek. De kennisgeving of betekening kan maar plaatsvinden nadat de beslagrechter de geldigheid van het beslag heeft bekrachtigd.

De enkele kennisgeving of betekening van het dwangbevel zet het bewarend administratief beslag om in een uitvoerend beslag.

Op verzoek van de Raad van State wordt meegedeeld dat de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek het gemeen recht vormen voor rechtsplegingen (met inbegrip van deze met betrekking tot het beslag). Het Gerechtelijk Wetboek is met andere woorden van toepassing op het administratieve beslag uitgewerkt in artikel 52*bis*, nieuw, indien er niet specifiek van afgeweken wordt.

De beslagene behoudt dan ook de mogelijkheid om te verzoeken tot de wijziging of opheffing van het

du procès-verbal, d'un avis de saisie conformément à l'article 1390 du Code judiciaire.

Afin d'assurer une protection juridique maximale des droits du débiteur saisi, le paragraphe 2 de l'article 52*bis*, nouveau, du Code stipule que la validité de la saisie doit être confirmée par le juge des saisies endéans les deux mois de la notification du procès-verbal de saisie. Cette procédure devant le juge des saisies est introduite sur requête unilatérale et sa décision est exécutoire par provision. Ce contrôle judiciaire constitue un contrepoids pour l'effet direct de la saisie conservatoire pratiquée par l'administration.

De plus, le débiteur saisi peut contester la saisie administrative endéans les 3 mois devant le juge des saisies dans le ressort duquel se situe le bureau où le recouvrement de la dette TVA doit être fait. Le recours est traité suivant les formes du référé conformément aux articles 1035 à 1041 du Code judiciaire.

Le juge des saisies évalue entre autres si la valeur des biens saisis n'est pas disproportionnée par rapport à la dette certaine qui est déterminée ou estimée provisoirement. Il peut, le cas échéant, adapter la saisie. Le juge des saisies peut également adapter ou en ordonner la levée en cas de changement de circonstances.

Le paragraphe 3 de l'article 52*bis*, nouveau, du Code stipule qu'une contrainte relative à la dette qui est la cause de la saisie, doit, à peine de nullité, décernée conformément à l'article 85 du Code dans les trois mois suivant la notification du procès-verbal de saisie. La notification ou signification ne peut avoir lieu qu'après la confirmation de la validité de la saisie par le juge des saisies.

La saisie administrative à caractère conservatoire est, par la seule notification ou signification de la contrainte, convertie en saisie exécutoire.

A la demande du Conseil d'État, il est précisé que les dispositions du Code judiciaire forment le droit commun pour les procédures (y compris celles relatives à la saisie). Le Code judicaire est en d'autres termes d'application à la saisie administrative élaborée à l'article 52*bis*, nouveau, lorsqu'il n'y est pas spécifiquement dérogé.

Le saisi conserve par conséquent également la possibilité de requérir du juge des saisies l'adaptation

beslag voor de beslagrechter in geval van veranderende omstandigheden

De minister van Financiën,

Johan VAN OVERTVELDT

ou la levée de la saisie en cas de changement de circonstances.

Le ministre des Finances,

Johan VAN OVERTVELDT

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet houdende maatregelen in de strijd tegen de fiscale fraude

HOOFDSTUK 1

Algemene bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2

Inkomstenbelastingen

Art. 2

Artikel 322, § 3, tweede lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, ingevoegd bij de wet van 14 april 2011, wordt aangevuld als volgt:

"In voorkomend geval kunnen bij het centraal aanspreekpunt de identificatiegegevens worden opgevraagd betreffende een rekeningnummer dat tijdens het voormelde onderzoek is ontdekt en waarvan de belastingplichtige de titularis niet identificeert. ".

Art. 3

Artikel 333, derde lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 22 december 2008, wordt aangevuld met de woorden:

"Wanneer de onderzoekingen uitgevoerd worden op vraag van een Staat waarmee België een overeenkomst tot voorkoming van dubbele belasting heeft gesloten, of waarmee België een akkoord heeft gesloten inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, of die samen met België deelneemt aan een ander bilateraal of multilateraal gesloten juridisch instrument, op voorwaarde dat deze overeenkomst, dit akkoord of dit juridisch instrument de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden tussen de akkoord sluitende Staten mogelijk maakt, wordt, de onderzoekstermijn, uitsluitend met het oog op het beantwoorden van de voormelde vraag, zonder voorafgaande kennisgeving verlengd met de aanvullende termijn van vier jaar.".

Art. 4

In artikel 333/1, § 1, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 14 april 2011 en gewijzigd bij de wetten van

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi portant des mesures de lutte contre la fraude fiscale

CHAPITRE 1ER

Disposition générale

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

CHAPITRE 2

Impôts sur les revenus

Art. 2

Dans l'article 322, § 3, du Code des impôts sur les revenus 1992, inséré par la loi du 14 avril 2011, l'alinéa 2 est complété par ce qui suit:

"Le cas échéant, les données d'identification relatives à un numéro de compte découvert lors de l'enquête précitée et dont le contribuable n'identifie pas le titulaire, peuvent être demandées auprès du point de contact central.".

Art. 3

Dans l'article 333 du même Code, modifié par la loi du 22 décembre 2008, l'alinéa 3 est complété par les mots:

"Lorsque les investigations sont réalisées à la demande d'un état avec lequel la Belgique a conclu une convention préventive de la double imposition, ou avec lequel la Belgique a conclu un accord en vue de l'échange de renseignements en matière fiscale ou qui, avec la Belgique, est partie à un autre instrument juridique bilatéral ou multilatéral, pourvu que cette convention, cet accord ou cet instrument juridique permette l'échange d'informations en vue de l'application de la législation interne des États contractants en matière fiscale, le délai d'investigation est, sans notification préalable et uniquement dans le but de répondre à la demande précitée, prolongé du délai supplémentaire de quatre ans .".

Art. 4

Dans l'article 333/1, § 1er, du même Code, inséré par la loi du 14 avril 2011 et modifié par les lois des 7 novembre 2011

7 november 2011 en 21 december 2013, worden het derde en het vierde lid vervangen als volgt:

"Het eerste lid is niet van toepassing op de vragen vanwege een in artikel 322, § 4, bedoelde buitenlandse Staat. De kennisgeving aan de persoon in wiens hoofde het onderzoek door de buitenlandse Staat wordt gevoerd, gebeurt in dit geval post factum bij aangetekende brief uiterlijk 90 dagen na het verzenden van de informatie aan de buitenlandse Staat.

Het eerste en derde lid zijn niet van toepassing op de vragen vanwege een in artikel 322, § 4, bedoelde buitenlandse Staat:

1° wanneer die buitenlandse Staat aantoont zelf reeds een kennisgeving aan de persoon in wiens hoofde het onderzoek wordt gevoerd, te hebben verstuurd;

2° wanneer uit de vraag van die buitenlandse Staat blijkt dat er ernstige aanwijzingen van fiscale fraude zijn en deze Staat uitdrukkelijk vraagt om de persoon in wiens hoofde het onderzoek wordt gevoerd niet in kennis te stellen van deze vraag .".

Art. 5

In titel VII, hoofdstuk III, afdeling VI, van hetzelfde Wetboek wordt een artikel 337/1 ingevoegd, luidende:

"Art. 337/1. In afwijking van artikel 4 van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur, zijn de verzoeken om inlichtingen van buitenlandse autoriteiten en de antwoorden verstrekt aan die autoriteiten evenals elke andere correspondentie tussen de bevoegde autoriteiten niet vatbaar voor inzage zolang het onderzoek van de buitenlandse autoriteit niet is afgesloten en voor zover de inzage nadelig zou zijn voor het voormelde onderzoek, tenzij de andere autoriteit haar uitdrukkelijke goedkeuring heeft gegeven voor deze inzage.

Het in het vorige lid bedoelde akkoord is automatisch verworven wanneer de buitenlandse autoriteit niet binnen een redelijke termijn op de vraag van de Belgische Staat reageert en de informatie niet verschaft dat de vertrouwelijkheid van de uitgewisselde gegevens en de correspondentie volgens de voorwaarden van dit artikel moet voortduren, wanneer de betrokken belastingplichtige uitdrukkelijk deze toegang aan de Belgische Staat heeft gevraagd.

Art. 6

In artikel 444, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 27 december 2012, worden de woorden "Bij niet-aangifte" vervangen door de woorden "Bij niet-aangifte, bij laattijdige overlegging van de aangifte".

et 21 décembre 2013, les alinéas 3 et 4 sont remplacés par ce qui suit:

"L'alinéa 1er ne s'applique pas aux demandes de renseignements provenant d'un État étranger telles que visées à l'article 322, § 4. Dans ce cas la notification à la personne à l'encontre de qui l'enquête est menée par l'état étranger s'effectue post factum par envoi recommandé, au plus tard dans les 90 jours après l'envoi des informations à l'État étranger.

Les alinéas 1er et 3 ne s'appliquent pas aux demandes de renseignements provenant d'un État étranger telles que visées à l'article 322, § 4:

1° lorsque cet État étranger démontre qu'il a déjà lui-même envoyé une notification à la personne à l'encontre de qui l'enquête est menée;

2° lorsque la demande de renseignements provenant de cet État étranger fait apparaître des indices sérieux de fraude fiscale et si cet État étranger requiert expressément que la personne à l'encontre de qui l'enquête est menée ne soit pas mise au courant de cette demande.".

Art. 5

Dans le titre VII, chapitre 3, section VI même Code, il est inséré un article 337/1 rédigé comme suit:

"Art. 337/1. Par dérogation à l'article 4 de la loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration, les demandes d'informations transmises par les autorités étrangères et les réponses qui sont fournies à ces autorités ainsi que toute autre correspondances entre les autorités compétentes ne sont pas susceptibles d'être divulguées aussi longtemps que l'enquête de l'autorité étrangère n'est pas clôturée et pour autant que la divulgation nuirait aux besoins de l'enquête précitée, à moins que l'autorité étrangère n'ait expressément marqué son accord sur cette divulgation.

L' accord dont question à l'alinéa précédent est acquis d'office si l'autorité étrangère ne répond pas dans un délai raisonnable à la demande de l'État Belge et n'apporte pas l'information que la confidentialité des données et correspondances échangées selon les conditions du présent article doit perdurer, lorsque le contribuable concerné a explicitement demandé cet accès à l'État belge."

Art. 6

Dans l'article 444, alinéa 1er, du même Code, modifié par la loi du 27 décembre 2012, les mots "En cas d'absence de déclaration" sont remplacés par les mots "En cas d'absence de déclaration, de remise tardive de celle-ci".

HOOFDSTUK 3

Belasting over de toegevoegde waarde

Art. 7

Artikel 52*bis* van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, ingevoegd bij de programmawet van 27 december 2006, vervangen bij de programmawet van 27 april 2007 en gewijzigd bij de wet van 25 april 2014, wordt vervangen als volgt:

"Art. 52*bis*. § 1. Wanneer ambtenaren van de administratie belast met de belasting over de toegevoegde waarde, ter gelegenheid van hun onderzoeken bij een belastingplichtige, feiten vaststellen die een geheel van overeenstemmende aanwijzingen van ernstige fraude, al dan niet georganiseerd, uitmaken en bijgedragen hebben tot de overtreding van de bepalingen van dit Wetboek of van de ter uitvoering ervan genomen besluiten, kunnen zij bewarend beslag leggen op de roerende goederen waarvoor tijdens die onderzoeken niet is aangetoond dat zij uitsluitend aan derden toebehoren.

De in het eerste lid bedoelde ambtenaren, in het bezit van hun aanstellingsbewijs, stellen een proces-verbaal van beslag op dat met name de volgende vermeldingen moet bevatten:

1° de dag, de maand, het jaar en de plaats van het beslag;

2° de naam, voornaam, graad en hoedanigheid van de verbaliserende ambtenaren;

3° de identificatie van de beslagene door de vermelding van het ondernemingsnummer indien gekend alsook van hetzij de naam, de voornaam en de woonplaats voor een natuurlijk persoon, hetzij de maatschappelijke benaming, de rechtsvorm en de maatschappelijke zetel voor een rechtspersoon;

4° de vermelding van de in het eerste lid bedoelde feiten;

5° de motivatie van de hoogdringendheid van het beslag;

6° de vermelding en de specificatie van een belastingschuld die zeker is en vaststaand of vatbaar voor een voorlopige raming;

7° de inventaris van de beslagen goederen die een voldoende nauwkeurige en gedetailleerde omschrijving van de goederen bevat

8° de handtekening van minstens twee verbaliserende ambtenaren;

9° de integrale weergave van artikel 507 van het Strafwetboek;

10° de rechtsmiddelen tegen de maatregelen, het bevoegde gerechtelijk arrondissement en de bevoegde rechtsinstantie;

CHAPITRE 3

Taxe sur la valeur ajoutée

Art. 7

L'article 52*bis* du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, inséré par la loi-programme du 27 décembre 2006, remplacé dans sa version néerlandaise par la loi-programme du 27 avril 2007 et modifié par la loi du 25 avril 2014, est remplacé par ce qui suit:

"Art. 52*bis*. § 1er. Lorsque les agents de l'administration en charge de la taxe sur la valeur ajoutée constatent à l'occasion de leurs investigations auprès d'une personne assujettie des faits qui constituent un faisceau d'indices concordants de fraude grave, organisée ou non, et qui ont contribué à enfreindre les dispositions de ce Code ou des arrêtés pris pour son exécution, ils peuvent pratiquer une saisie conservatoire sur les biens meubles pour lesquels il n'est pas démontré lors de ces investigations qu'ils appartiennent exclusivement à des tiers.

Les agents visés à l'alinéa 1er, en possession de leur commission, dressent un procès-verbal de saisie devant notamment contenir les mentions suivantes:

1° le jour, le mois, l'année et lieu de la saisie;

2° les nom, prénom, grade et qualité des agents verbalisants;

3° l'identification du saisi par la mention du numéro d'entreprise s'il est connu ainsi que, soit les nom, prénom et domicile pour une personne physique, soit les dénomination sociale, forme juridique et siège social pour une personne morale;

4° la mention des faits visés à l'alinéa 1er constatés par ces agents;

5° la motivation de l'urgence de la saisie;

6° la mention et la spécification d'une dette d'impôt qui est certaine et liquide ou susceptible d'une estimation provisoire;

7° l'inventaire des biens saisis lequel contient une description suffisamment précise et détaillée de ces biens;

8° la signature d'au moins deux des agents verbalisants;

9° la reproduction intégrale de l'article 507 du Code pénal;

10° les moyens de recours contre les mesures prises, l'arrondissement judiciaire compétent ainsi que l'autorité judiciaire compétente;

11° de administratie bedoeld in het eerste lid die in geval van beroep moet gedagvaard worden.

Indien het afschrift van het proces-verbaal niet aan de beslagene kan worden overhandigd tegen ontvangstbewijs op het ogenblik van het beslag, wordt dit afschrift onmiddellijk ter plekke achtergelaten en zal het proces-verbaal van beslag – op straffe van nietigheid – hem binnen de veertien dagen bij aangetekende brief ter kennis worden gebracht.

Dit bewarend beslag mag geen afbreuk doen aan artikel 1408, §§ 1 en 2, van het Gerechtelijk Wetboek inzake de niet voor beslag vatbare goederen.

Ten gevolge van het bewarend beslag kunnen de goederen niet worden vervreemd of bezwaard gedurende een periode van drie jaar zonder dat evenwel enig voorrecht wordt verschaft. Het bewarend beslag geeft aanleiding tot het opmaken en het verzenden binnen de drie werkdagen, door de verbaliserende ambtenaren, van een bericht van beslag overeenkomstig artikel 1390 van het Gerechtelijk Wetboek.

§ 2. Op straffe van nietigheid moet de geldigheid van het beslag bedoeld in § 1 bekrachtigd worden door de beslagrechter van het ambtsgebied waarin zich het ontvangkantoor bevindt waar de inning moet worden uitgevoerd, binnen een termijn van twee maanden te rekenen vanaf de kennisgeving van het proces-verbaal bedoeld in § 1, tweede lid. De procedure wordt ingeleid op eenzijdig verzoekschrift. De beslissing van de beslagrechter is uitvoerbaar bij voorraad.

De beslagene kan binnen de drie maanden na overhandiging van het proces-verbaal van beslag of van de verzending van de aangetekende brief overeenkomstig artikel 1420 van het Gerechtelijk Wetboek beroep instellen bij de beslagrechter van het ambtsgebied waarin zich het ontvangkantoor bevindt bevoegd voor de inning van de belastingschuld, om de opheffing van het beslag te doen gelasten in de mate dat niet aan de voorwaarden van huidig artikel werd voldaan.

De vordering wordt ingesteld en behandeld zoals in kort geding overeenkomstig de artikelen 1035 tot 1041 van het Gerechtelijk Wetboek.

In voorkomend geval behoudt het beslag zijn bewarend karakter gedurende de rechtsgang van de ingeleide procedure evenals tijdens een eventuele rechtsgang van de vordering in rechte ingeleid op grond van artikel 89, tweede lid van dit Wetboek.

§ 3. Op straffe van nietigheid van het beslag, wordt een dwangbevel met betrekking tot de belastingschuld uitgevaardigd overeenkomstig artikel 85 van dit Wetboek binnen de drie maanden na de kennisgeving van het proces-verbaal van beslag bedoeld in § 1, tweede lid.

Dit dwangbevel kan maar worden ter kennis gebracht of betekend aan de beslagene na de bekrachtiging van het beslag door de beslagrechter zoals bepaald in § 2, eerste lid.

Door de loutere kennisgeving of betekening van dit dwangbevel wordt het bewarend beslag omgezet in een uitvoerend

11° l'administration visée à l'alinéa 1er qui doit être citée en cas de recours.

Dans le cas où la copie du procès-verbal ne peut être remise en mains propres du saisi contre accusé de réception lors de la saisie, cette copie est déposée sur-le-champ et le procès-verbal de saisie lui sera, à peine de nullité, notifié par pli recommandé endéans les quatorze jours.

Cette saisie conservatoire ne peut porter atteinte au prescrit de l'article 1408, §§ 1er et 2, du Code judiciaire relatif aux biens insaisissables.

Compte tenu de la saisie conservatoire, les biens ne peuvent être aliénés ou grevés durant une période de trois ans sans toutefois qu'aucun privilège soit conféré. La saisie conservatoire donne lieu à l'établissement et à l'envoi dans les trois jours ouvrables, par les agents verbalisants, d'un avis de saisie conformément à l'article 1390 du Code judiciaire.

§ 2.. A peine de nullité, la validité de la saisie visée au § 1er doit être confirmée endéans les deux mois suivant la notification du procès-verbal visée au § 1er, alinéa 2, par le juge des saisies du ressort dans lequel se trouve le bureau où le recouvrement doit être exécuté. La procédure est introduite sur requête unilatérale. La décision du juge des saisies est exécutoire par provision.

Conformément à l'article 1420 du Code judiciaire le saisi peut, endéans les trois mois suivant la remise en mains propres du procès-verbal de saisie ou l'envoi du pli recommandé, introduire un recours auprès du juge des saisies du ressort dans lequel se situe le bureau de recette compétent pour le recouvrement de la dette fiscale, afin de lui faire prendre en charge la mainlevée de la saisie dans l'hypothèse où il n'aurait pas été satisfait aux conditions du présent article

La citation est introduite et traitée suivant les formes du référé conformément aux articles 1035 à 1041 du Code judiciaire.

Le cas échéant, la saisie conserve son caractère conservatoire au cours de la procédure judiciaire engagée ainsi qu'au cours d'une éventuelle procédure menée en suite d'une action en justice intentée sur base de l'article 89, alinéa 2 du présent code.

§ 3. A peine de nullité de la saisie, une contrainte relative à la dette d'impôt est décernée conformément à l'article 85 du présent code endéans les trois mois suivant la notification du procès-verbal de saisie, visée au § 1er, alinéa 4..

Cette contrainte ne peut être notifiée ou signifiée au saisi qu'après la validation de la saisie par le juge des saisies telle que prévue au § 2, alinéa 1er.

Par la seule notification ou signification de cette contrainte, la saisie conservatoire est convertie en saisie exécutoire et

beslagen de daaropvolgende tenuitvoerlegging ervan gebeurt overeenkomstig artikel 1497 van het Gerechtelijk Wetboek.

Het uitvoerend beslag op roerende goederen zal vervolgens plaatsvinden overeenkomstig de bepalingen van artikel 1499 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek.".

sa mise en œuvre subséquente est engagée conformément à l'article 1497 du Code judiciaire.

La saisie-exécution sur biens meubles aura lieu ensuite conformément aux dispositions de l'article 1499 et suivants du Code judiciaire.".

Geïntegreerde impactanalyse

Beschrijvende fiche

A. Auteur

Bevoegd regeringslid

Minister van Financiën, belast met de bestrijding van Fiscale fraude

Contactpersoon beleidscel

Naam :

E-mail :

Tel. Nr. :

Overheidsdienst

FOD Financiën

Contactpersoon overheidsdienst

Naam :

E-mail .

Tel. Nr. :

B. Ontwerp

Titel van de regelgeving

Wetsontwerp houdende maatregelen in de strijd tegen de fiscale fraude

Korte beschrijving van het ontwerp van regelgeving met vermelding van de oorsprong (verdrag, richtlijn, samenwerkingsakkoord, actualiteit, ...), de beoogde doelen van uitvoering.

Dit ontwerp bevat maatregelen op het vlak van inkomstenbelastingen en BTW

1. Inkomstenbelastingen

In het kader van het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen voor belastingdoeleinden, zal er in België in het eerste semester van 2017, een evaluatieprocedure, de zogenaamde "peer review" plaatsvinden inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen op verzoek. Deze doorlichting houdt onder andere een evaluatie in van de fiscale wetgeving.

Teneinde zo goed mogelijk te voldoen aan zijn internationale verplichtingen moet België bijgevolg bepaalde maatregelen met betrekking tot de uitwisseling van inlichtingen aanpassen.

2. Btw

Artikel 52bis, nieuw, van het Btw-Wetboek laat het bewarend beslag op roerende goederen toe wanneer ambtenaren van de administratie belast met de btw ter gelegenheid van hun onderzoek een geheel van overeenstemmende aanwijzingen van ernstige fraude, al dan niet georganiseerd, vaststellen.

Impactanalyses reeds uitgevoerd:

☐ Ja ■ Nee

C. Raadpleging over het ontwerp van regelgeving

Verplichte, facultatieve of informele raadplegingen

1.Het Advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer werd op 12 november gevraagd voor wat de bepaling rond het Centraal aanspreekpunt betreft. Het advies zal worden genomen op de zitting van 19 december 2016.

2. Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 9 november 2016 gegeven.

3. Het akkoord van de Minister van Begroting

4. Wat de toegang tot de uitgewisselde gegevens betreft werd het advies van het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen voor belastingdoeleinden werd op 17 november 2016 gevraagd.

D. Bronnen gebruikt om de impactanalyse uit te voeren

Statistieken, referentiedocumenten, organisaties en referentiepersonen

/

Welke impact heeft het ontwerp van regelgeving op deze 21 thema's?

1. Kansarmoedebestrijding

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

2. Gelijke kansen en sociale cohesie

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

3. Gelijkheid van vrouwen en mannen

1. Op welke personen heeft het ontwerp (rechtstreeks of onrechtstreeks) een impact en wat is de naar geslacht uitgesplitste samenstelling van deze groep(en) van personen?

■ Er zijn personen betrokken. | ☐ Personen zijn niet betrokken.

Beschrijf en meld de % vrouwen-mannen aan:

1. Inkomstenbelastingen

Het project bevat maatregelen die alle belastingplichtigen kunnen treffen, ongeacht of ze man of vrouw zijn.

2. Btw

Het ontwerp betreft het bewarend beslag op roerende goederen in hoofde van een btw-belastingplichtige, ongeacht of het een man of een vrouw betreft.

2. Identificeer de eventuele verschillen in de respectieve situatie van vrouwen en mannen binnen de materie waarop het ontwerp van regelgeving betrekking heeft.

niet van toepassing

☐ Vink dit aan indien er verschillen zijn.

4. Gezondheid

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

5. Werkgelegenheid

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

6. Consumptie- en productiepatronen

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

7. Economische ontwikkeling

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

8. Investeringen

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

9. Onderzoek en ontwikkeling

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

10. Kmo's

1. Welke ondernemingen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks betrokken?

☒ Er zijn ondernemingen (inclusief kmo's) betrokken. | ☐ Ondernemingen zijn niet betrokken.

Beschrijf de sector(en), het aantal ondernemingen, het % kmo's (

Wat de inkomstenbelastingen betreft heeft het ontwerp voornamelijk betrekking op alle ondernemingen, inbegrepen de KMO's, waarvoor een uitwisseling van inlichtingen met buitenlandse staten nodig zou kunnen zijn.

Wat de Btw betreft, heeft het onderhavig ontwerp betrekking op alle ondernemingen, inbegrepen de Kmo's, waarvoor de administratie aanwijzingen van ernstige fraude heeft vastgesteld.

2. Identificeer de positieve en negatieve impact van het ontwerp op de kmo's.

N.B. de impact op de administratieve lasten moet bij het punt 11 gedetailleerd worden

Wat de inkomstenbelastingen betreft, worden de inlichtingen uitgewisseld op vraag van een buitenlandse Staat. Dit kan in deze staat gevolgen hebben voor de belastingplichtige. Gedurende de periode van het onderzoek van de buitenlandse staat heeft de betrokkene geen toegang tot wat uitgewisseld werd (expliciete vereiste van de OESO).

Wat de Btw betreft mag de belastingplichtige als gevolg van het bewarend beslag, de in beslag genomen goederen niet vervreemden of met lasten bezwaren gedurende een periode van drie jaar.

☒ Er is een negatieve impact.

3. Is deze impact verhoudingsgewijs zwaarder voor de kmo's dan voor de grote ondernemingen?

Ja/nee > leg uit

Neen, dezelfde procedure is van toepassing zowel wat betreft de KMO's als de grote ondernemingen en dit voor zowel de inkomstenbelastingen als de Btw.

4. Staat deze impact in verhouding tot het beoogde doel?

Ja/nee > leg uit

Wat de inkomstenbelastingen betreft is het van zeer groot belang dat de Peer review van het Mondiaal Forum gunstig verloopt voor België. Aldus moeten inlichtingen met betrekking tot bezit (ownership) en identiteitsgegevens, evenals bankinlichtingen en inlichtingen met betrekking tot boekhoudkundige gegevens beschikbaar en toegankelijk zijn en zonder belemmeringen kunnen worden uitgewisseld tussen de partnerstaten. De voorliggende maatregelen dragen bij tot een gunstige beoordeling. Dit is zeer belangrijk want landen met een gunstige beoordeling kunnen besluiten dat er geen uitwisseling van inlichtingen meer is met landen met een ongunstige beoordeling. De uitwisseling van inlichtingen draagt bij tot een grotere transparantie tussen de verschillende staten onderling en op nationaal vlak draagt een betere uitwisseling van inlichtingen bij tot een correctere belastingheffing.

Door een ongunstige beoordeling is de kans groter dat België terechtkomt op de "zwarte lijst" van de G20 terechtkomt, met alle gevolgen van dien.

Wat de Btw-maatregel betreft is deze eveneens proportioneel want het gaat hier om ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd.

5. Welke maatregelen worden genomen om deze negatieve impact te verlichten/te compenseren?

Wat de inkomstenbelastingen betreft, worden de gegevens enkel uitgewisseld op expliciete vraag van de buitenlandse staat en binnen de verlengde termijn worden ze enkel met dit doel ingezameld. De inzage van de uitgewisselde gegevens is in principe niet mogelijk maar er is in een uitzondering voorzien, de buitenlandse staat kan haar uitdrukkelijke goedkeuring geven voor deze inzage. Daarenboven is deze inzage automatisch verworven wanneer de buitenlandse staat niet binnen een redelijke termijn antwoord op de vraag tot inzage.

Wat de Btw-maatregel betreft, kan de maatregel enkel worden toegepast wanneer er voldoende aanwijzingen zijn van ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd. Bovendien is er een strikte procedure uitgewerkt en heeft de belastingplichtige een beroepsmogelijkheid bij de beslagrechter als niet aan alle voorwaarden van de nieuwe maatregel werd voldaan.

11. Administratieve lasten

| ☐ Ondernemingen of burgers zijn betrokken. ■ Ondernemingen of burgers zijn niet betrokken.

12. Energie

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

13. Mobiliteit

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

14. Voeding

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

15. Klimaatverandering

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

16. Natuurlijke hulpbronnen

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

17. Buiten- en binnenlucht

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

18. Biodiversiteit

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

19. Hinder

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

20. Overheid

☐ Positieve impact ☐ Negatieve impact | ■ Geen impact

21. Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling

1. Identificeer de eventuele rechtstreekse of onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van: voedselveiligheid, gezondheid en toegang tot geneesmiddelen, waardig werk, lokale en internationale handel, inkomens en mobilisering van lokale middelen (taxatie), mobiliteit van personen, leefmilieu en klimaatverandering (mechanismen voor schone ontwikkeling), vrede en veiligheid.

☐ Impact op ontwikkelingslanden. | ■ Geen impact op ontwikkelingslanden.

Leg uit waarom:

Wat de inkomstenbelastingen betreft is er geen directe impact op de ontwikkelingslanden. Indirect gaan zij er wel een voordeel bij hebben want de ontwikkelingslanden waarmee België een dubbelbelastingverdrag heeft afgesloten kunnen inlichtingen aan België vragen en verkrijgen.

Wat Btw betreft gaat het om een maatregel op Belgisch grondgebied

Analyse d'impact intégrée

Fiche signalétique

A. Auteur

Membre du Gouvernement compétent

Ministre des Finances, chargé de la lutte contre la fraude fiscale

Contact cellule stratégique

Nom :

E-mail :

Téléphone :

Administration

SPF finances

Contact administration

Nom :

E-mail :

Téléphone

B. Projet

Titre de la règlementation

Projet de loi portant des mesures de lutte contre la fraude fiscale

Description succincte du projet de réglementation en mentionnant l'origine réglementaire (traités, directive, accord de coopération, actualité, ...), les objectifs poursuivis et la mise en œuvre.

Ce projet comprend des mesures sur le plan des impôts sur les revenus et sur la TVA

1. Impôts sur les revenus

Dans le cadre du Forum mondial sur la transparence et l'échange de renseignements à des fins fiscales, une procédure d'évaluation par les pairs (peer review) de la Belgique sur la transparence et l'échange d'informations sur demande aura lieu lors du 1er semestre 2017 et impliquera entre autre une évaluation de son système législatif fiscal.

Afin de répondre au mieux à ses obligations internationales, la Belgique doit par conséquent adapter certaines de ses mesures relatives à l'échange de renseignements.

2. TVA

L'article 52bis, nouveau, du Code de la T.V.A. permet la saisie conservatoire de biens meubles lorsque les agents de l'administration en charge de la T.V.A. constatent à l'occasion de leur investigation un faisceau d'indices concordants de fraude grave, organisée ou non.

Analyses d'impact déjà réalisées :

☐ Oui ■ Non

C. Consultations sur le projet de réglementation

Consultation obligatoire, facultative ou informelle

1.L'avis de la Commission pour la protection de la vie privée a été demandé le 12 Novembre en ce qui concerne la disposition relative au point de contact central. L'avis sera rendu lors de la réunion du 19 Décembre 2016.

2. L'avis de l'Inspecteur de Finances a été rendu le 9 novembe 2016.

3. L'accord du Ministre du Budget

4. Pour ce qui est de l'accès aux données échangées, l'avis du Forum Mondial sur la transparence et l'échange de renseignements à des fins fiscales a été demandé en date du 17 novembre 2016.

D. Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact

Statistiques, documents, institutions et personnes de référence

/

Quel est l'impact du projet de réglementation sur ces 21 thèmes ?

1. Lutte contre la pauvreté

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

2. Égalité des chances et cohésion sociale

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

3. Égalité des femmes et des hommes

1. Quelles personnes sont (directement et indirectement) concernées par le projet et quelle est la composition sexuée de ce(s) groupe(s) de personnes ?

■ Des personnes sont concernées. | ☐ Aucune personne n'est concernée.

Décrivez et indiquez le % femmes-hommes :

1. Impôts sur les revenus

Le projet comprend des mesures qui peuvent toucher tous les contribuables, peu importe qu'il soit homme ou femme.

2. TVA

Le projet concerne la saisie conservatoire de biens meubles dans le chef d'un assujetti à la T.V.A., peut importe que l'assujetti soit homme ou femme.

2. Identifiez les éventuelles différences entre la situation respective des femmes et des hommes dans la matière relative au projet de réglementation.

pas d'application

☐ S'il existe des différences, cochez cette case.

4. Santé

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

5. Emploi

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

6. Modes de consommation et production

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

7. Développement économique

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

8. Investissements

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

9. Recherche et développement

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

10. PME

1. Quelles entreprises sont directement et indirectement concernées ?

■ Des entreprises (dont des PME) sont concernées. | ☐ Aucune entreprise n'est concernée.

Détaillez le(s) secteur(s), le nombre d'entreprises, le % de PME (

Pour ce qui est des impôts sur les revenus, le projet concerne toutes les entreprises, y compris les PME, pour lesquelles un échange d'informations avec les états étrangers pourrait être nécessaire.

Pour ce qui est de la TVA, sont concernées par le présent projet, toutes les entreprises, y compris les PME, pour lesquelles l'administration a constaté des indices de fraude grave.

2. Identifiez les impacts positifs et négatifs du projet sur les PME.

N.B. les impacts sur les charges administratives doivent être détaillés au thème 11

Pour ce qui est des impôts sur les revenus, les informations sont échangées sur demande d'un Etat étranger. Cela peut avoir des conséquences pour le contribuable. Durant la période d'investigation de l'Etat étranger le contribuable concerné n'a pas d'accès à ce qui a été échangé (exigence explicite de l'OCDE).

Pour ce qui est de la TVA, suite à la saisie conservatoire l'assujetti ne peut pas aliéner les biens saisis ou les grever de charges durant trois ans.

■ Il y a des impacts négatifs.

3. Ces impacts sont-ils proportionnellement plus lourds sur les PME que sur les grandes entreprises ?

Oui/non > expliquez

Non, la même procédure est d'application tant pour les PME que pour les grandes entreprises aussi bien en ce qui concerne les impôts sur les revenus qu'en matière de TVA.

4. Ces impacts sont-ils proportionnels à l'objectif poursuivi ?

Oui/non > expliquez

Pour ce qui des impôts sur les revenus, il est très important que le Peer review du Forum Mondial conduise à une appréciation favorable. Ainsi, les renseignements relatifs à la propriété (ownership) et à l'identité, de même que les informations bancaires et celles relatives aux documents comptables doivent être disponibles, accessibles et pouvoir faire l'objet d'échanges entre les Etats membres sans entrave. Les mesures susvisées conduisent à une appréciation favorable. Ceci est très important dès lors que les pays avec une appréciation favorable peuvent décider qu'ils ne vont plus échanger avec les pays qui ont reçu une appréciation défavorable. L'échange des informations conduit à une meilleure transparence entre les différents Etats et au niveau national un bon échange d'informations conduit à un prélèvement correct de l'impôt.

Par une appréciation défavorable, il y a de forte chance que la Belgique soit reprise sur la "liste noire" du G20 avec toutes les conséquences qui en découlent.

Pour ce qui est des mesures TVA, les mesures sont proportionnelles car il s'agit de la fraude fiscale grave, organisée ou non.

5. Quelles mesures sont prises pour alléger / compenser les impacts négatifs ?

Pour ce qui des impôts sur les revenus, les données sont uniquement échangées sur demande explicite de l'Etat étranger et sont récoltées dans le délai prolongé uniquement avec cet objectif. La divulgation des données échangées n'est en principe pas possible mais il y a une exception qui est prévue, l'Etat étrange rpeut expressément donner son accord pour cette divulgation. C'est pourquoi cette divulgation automaitque est acquise d'office lorsque l'Etat étranger ne répond pas dans un délai raisonnable à la demande de divulgation.

Pour ce qui est des mesures TVA, la mesure peut uniquement être appliquée lorsqu'il existe un faisceau concordants d'indices de fraude fiscale grave, organisée ou non. De plus, il existe une procédure stricte et le contibuable dispose d'une possibilité de recours auprès du juge de saisies s'il n'était pas satisfait à l'ensemble des conditions de la nouvelle mesure.

11. Charges administratives

| ☐ Des entreprises/citoyens sont concernés. ■ Les entreprises/citoyens ne sont pas concernés.

12. Énergie

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

13. Mobilité

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

14. Alimentation

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

15. Changements climatiques

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

16. Ressources naturelles

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

17. Air intérieur et extérieur

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

18. Biodiversité

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

19. Nuisances

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

20. Autorités publiques

☐ Impact positif ☐ Impact négatif | ■ Pas d'impact

21. Cohérence des politiques en faveur du développement

1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines suivants : sécurité alimentaire, santé et accès aux médicaments, travail décent, commerce local et international, revenus et mobilisations de ressources domestiques (taxation), mobilité des personnes, environnement et changements climatiques (mécanismes de développement propre), paix et sécurité.

☐ Impact sur les pays en développement. | ■ Pas d'imapct sur les pays en développement.

Expliquez pourquoi :

Pour ce qui est des impôts sur les revenus, il n'y a pas d'impact direct sur les pays en voie de développement. Indirectement, ils vont avoir un avantage car les pays en voie de dévelopement avec lesquels la Belgique a conclu une convention préventive de double imposition peuvent demander des informations et en recevoir.

Pour ce qui est de la TVA, il s'agit d'une mesure d'application au niveau national.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE NR. 60.634/3 VAN 25 JANUARI 2017

Op 9 december 2016 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister van Financiën verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 24 januari 2017, een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet "houdende maatregelen in de strijd tegen de fiscale fraude".

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 27 december 2016. De kamer was samengesteld uit Jo Baert, kamervoorzitter, Jan Smets en Jeroen Van Nieuwenhove, staatsraden, Bruno Peeters, assessor, en Annemie Goossens, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Frédéric Vanneste, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jo Baert, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 25 januari 2017.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet bevat enkele maatregelen om fiscale fraude te bestrijden, namelijk een nieuwe regeling met betrekking tot het bewarend beslag in het kader van de belasting over de toegevoegde waarde (hoofdstuk 3 van het ontwerp) en een reeks maatregelen op het vlak van de inkomstenbelastingen (hoofdstuk 2).

Inzake de inkomstenbelastingen gaat het om het creëren van een bijkomende mogelijkheid tot het opvragen van identificatiegegevens bij het centraal aanspreekpunt bedoeld in artikel 322, § 3, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 (hierna: WIB 92) (artikel 2), het verlengen van de onderzoekstermijn vervat in artikel 333 van het WIB 92 (artikel 3), het bijstellen van de regels inzake de kennisgeving aan de belastingplichtige bedoeld in artikel 333/1 van het WIB 92 (artikel 4) en van de regels inzake de openbaarheid van bestuur (artikel 5) indien het gaat om vragen om inlichtingen door een buitenlandse autoriteit, en het voorzien in de belastingverhoging bedoeld in artikel 444 van het WIB 92 indien de aangifte laattijdig wordt overgelegd (artikel 6).

[1] Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT N° 60.634/3 DU 25 JANVIER 2017

Le 9 décembre 2017, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le ministre des Finances à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, prorogée jusqu'au 24 janvier 2017, sur un avant-projet de loi "portant des mesures de lutte contre la fraude fiscale".

L'avant-projet a été examiné par la troisième chambre le 27 décembre 2017. La chambre était composée de Jo Baert, président de chambre, Jan Smets et Jeroen Van Nieuwenhove, conseillers d'État, Bruno Peeters, assesseur, et Annemie Goossens, greffier.

Le rapport a été présenté par Frédéric Vanneste, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jo Baert, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 25 janvier 2017.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique[1] et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DU PROJET

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis comporte quelques mesures de lutte contre la fraude fiscale, à savoir un nouveau dispositif relatif à la saisie conservatoire dans le cadre de la taxe sur la valeur ajoutée (chapitre 3 du projet) et une série de mesures en matière d'impôts sur les revenus (chapitre 2).

En ce qui concerne les impôts sur les revenus, il s'agit de créer une possibilité supplémentaire de demander des données d'identification auprès du point de contact central visé à l'article 322, § 3, du Code des impôts sur les revenus 1992 (ci-après: CIR 92) (article 2), de prolonger le délai d'investigation prévu à l'article 333 du CIR 92 (article 3), d'adapter les règles relatives à la notification au contribuable visée à l'article 333/1 du CIR 92 (article 4) et à la publicité de l'administration (article 5) s'il s'agit de demandes de renseignements provenant d'une autorité étrangère, et de prévoir l'accroissement d'impôt visé à l'article 444 du CIR 92 si la déclaration est remise tardivement (article 6).

[1] S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par "fondement juridique" la conformité avec les normes supérieures.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

HOOFDSTUK 2

Inkomstenbelastingen

Artikelen 3 en 4

3. Artikel 3 van het ontwerp strekt tot aanvulling van artikel 333, derde lid, van het WIB 92. Dat lid bepaalt thans dat de administratie onderzoekingen mag verrichten gedurende de in artikel 354, tweede lid, van het WIB 92 bedoelde aanvullende termijn van vier jaar, op voorwaarde dat aan de belastingplichtige vooraf schriftelijk en op nauwkeurige wijze kennis is gegeven van de aanwijzingen inzake belastingontduiking die te zijnen aanzien bestaan.

De ontworpen bepaling maakt dezelfde regeling, evenwel zonder de vermelde voorwaarde, van toepassing wanneer het gaat om onderzoekingen uitgevoerd op vraag van een andere staat waarmee de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden mogelijk is krachtens een geldende internationale regeling. In dat geval mag de onderzoeksbevoegdheid tijdens de aanvullende termijn uitsluitend worden aangewend voor het beantwoorden van de voormelde vraag.

Artikel 4 van het ontwerp strekt tot de vervanging van het derde en vierde lid van artikel 333/1, § 1, van het WIB 92.De ontworpen bepalingen voorzien in een verschillende behandeling van belastingplichtigen inzake kennisgeving van een aanwijzing of aanwijzingen van belastingontduiking die een vraag om inlichtingen bij een financiële instelling rechtvaardigen wanneer de vragen afkomstig zijn "vanwege een in artikel 322, § 4, bedoelde buitenlandse Staat"[2]. Het derde lid bepaalt dat de verplichte kennisgeving van het onderzoek, gelijktijdig met het verzenden van de vraag om inlichtingen, niet geldt wanneer het een vraag betreft van een in artikel 322, § 4, bedoelde buitenlandse staat. Er is wel een mededeling achteraf van het onderzoek dat door de buitenlandse staat wordt gevoerd, uiterlijk negentig dagen na het verzenden van de informatie aan de buitenlandse staat. Het vierde lid houdt in dat ook van de mededeling achteraf kan worden afgezien wanneer de buitenlandse staat aantoont zelf reeds een kennisgeving aan de persoon in wiens hoofde het onderzoek wordt gevoerd, te hebben verstuurd, of wanneer uit de vraag van die buitenlandse staat blijkt dat er ernstige aanwijzingen van fiscale fraude zijn en deze staat uitdrukkelijk vraagt om de persoon in wiens hoofde het onderzoek wordt gevoerd niet in kennis te stellen van deze vraag.

4. In arrest 66/2013 van 16 mei 2013 besliste het Grondwettelijk Hof dat een verschillende behandeling van

[2] Volgens de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 333/1, § 1, tweede lid, inleidende zin, van het WIB 92 lijkt artikel 322, § 4, betrekking te hebben op de buitenlandse staat, terwijl volgens de Franse tekst door die bepaling "les demandes de renseignements" worden beoogd ("demandes de renseignements provenant d'un État étranger telles que visées à l'article 322, § 4"). Deze discordantie, die overigens reeds voorkomt in de huidige tekst van artikel 333/1 van het WIB 92, zal weggewerkt moeten worden.

EXAMEN DU TEXTE

CHAPITRE 2

Impôts sur les revenus

Articles 3 et 4

3. L'article 3 du projet vise à compléter l'article 333, alinéa 3, du CIR 92. Cet alinéa dispose actuellement que l'administration peut procéder à des investigations pendant le délai supplémentaire de quatre ans prévu à l'article 354, alinéa 2, du CIR 92 à condition qu'elle ait notifié préalablement au contribuable, par écrit et de manière précise, les indices de fraude fiscale qui existent en ce qui le concerne.

La disposition en projet rend la même règle applicable, mais sans la condition précitée, lorsqu'il s'agit d'investigations réalisées à la demande d'un autre État avec lequel l'échange de renseignements en matière fiscale est possible en vertu d'un acte international en vigueur. Dans ce cas, le pouvoir d'investigation peut uniquement être utilisé pendant le délai supplémentaire pour répondre à la demande précitée.

L'article 4 du projet vise à remplacer les alinéas 3 et 4 de l'article 333/1, § 1er, du CIR 92. Les dispositions en projet prévoient une différence de traitement entre contribuables en matière de notification d'un indice ou d'indices de fraude fiscale qui justifient une demande de renseignements auprès d'un établissement financier lorsqu'il s'agit de "demandes de renseignement provenant d'un État étranger telles que visées à l'article 322, § 4"[2]. L'alinéa 3 énonce que la notification obligatoire de l'investigation, simultanément à l'envoi de la demande de renseignements, ne s'applique pas lorsqu'il s'agit d'une demande d'un État étranger visé à l'article 322, § 4. Une notification de l'enquête menée par l'État étranger peut néanmoins avoir lieu ultérieurement, au plus tard nonante jours après l'envoi des informations à l'État étranger. L'alinéa 4 implique qu'il peut également être renoncé à la communication ultérieure lorsque l'État étranger démontre qu'il a déjà lui-même envoyé une notification à la personne à l'encontre de qui l'enquête est menée ou lorsque la demande de renseignements provenant de cet État étranger fait apparaître des indices sérieux de fraude fiscale et si cet État étranger requiert expressément que la personne à l'encontre de qui l'enquête est menée ne soit pas mise au courant de cette demande.

4. Dans l'arrêt 66/2013 du 16 mai 2013, la Cour constitutionnelle a décidé qu'une différence de traitement de

[2] Selon le texte néerlandais de l'article 333/1, § 1er, alinéa 2, phrase introductive, en projet, du CIR 92, l'article 322, § 4, semble porter sur l'État étranger, alors que, selon le texte français, cette disposition vise les demandes de renseignements ("demandes de renseignements provenant d'un État étranger telles que visées à l'article 322, § 4"). Cette discordance, qui figure d'ailleurs dans le texte actuel de l'article 333/1 du CIR 92, devra être éliminée.

vragen om inlichtingen van buitenlandse oorsprong niet redelijk verantwoord werd, zodat het de betrokken bepaling vernietigde. De volgende onderdelen van dat arrest zijn hier relevant:

"B.16. Artikel 9, 2°, van de wet van 7 november 2011 voegt in artikel 333/1, § 1, van het WIB 1992 een lid in dat bepaalt dat het eerste lid van paragraaf 1 niet van toepassing is op de vragen om inlichtingen uitgaande van buitenlandse administraties, bedoeld in artikel 322, § 4.

B.17. Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 7 november 2011 blijkt dat volgens de wetgever de informatieplicht onder de verantwoordelijkheid van de buitenlandse administratie valt. De memorie van toelichting vermeldt:

"Wanneer een buitenlandse administratie een aanvraag doet, moet immers worden geacht, gelet op de bijzondere procedures voor dergelijke vragen, dat de buitenlandse administratie vooraf reeds de nodige onderzoeksverrichtingen bij de belastingplichtige zelf heeft verricht zodat de voorafgaande kennisgeving enkel kan leiden tot nutteloos tijdverlies" (Parl. St., Kamer, 2010-2011, DOC 53-1737/001, p. 7).

In haar advies heeft de afdeling wetgeving van de Raad van State zich afgevraagd of het verschil in behandeling, op het vlak van de kennisgeving, tussen de vragen die uitgaan van België en die welke uitgaan van het buitenland verantwoord is. Zij heeft twijfels geuit bij het aangevoerde tijdsverlies, aangezien het "in kennis stellen van het verzoek van de buitenlandse Staat om het bankgeheim te doorbreken […] overeenkomstig artikel 331/1, § 1, eerste lid WIB 92 gelijktijdig gebeurt met het verzoek om inlichtingen bij de bank" (Parl. St., Kamer, 2010-2011, DOC 53-1737/001, p. 26). De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft overigens een tegenstrijdigheid opgemerkt tussen de memorie van toelichting, waarin wordt uitgegaan van de idee dat de belastingplichtige is ingelicht door de buitenlandse administratie, en de uitleg van de gemachtigde die stelt dat de kennisgeving aan de belastingplichtige problemen kan doen rijzen voor de buitenlandse administratie (*ibid.*). Het wetsontwerp heeft de bepaling behouden, ondanks het advies van de afdeling wetgeving. De memorie van toelichting vermeldt daaromtrent:

"Daarentegen is de regering van mening dat het noodzakelijk is de aanvulling aan artikel 333/1, § 1, WIB 92 met betrekking tot het niet moeten toesturen van een kennisgeving aan een buitenlandse belastingplichtige te behouden. De Raad van State gaat er in het advies nr. 49 856/1 blijkbaar van uit dat in de andere landen een gelijkaardige regel bestaat inzake het vragen van inlichtingen aan financiële instellingen. Niets is echter minder waar. In de meeste landen is er geen enkele beperking van de mogelijkheid om dergelijke inlichtingen te vragen. In die zin is het dan ook terecht dat de gedelegeerde ambtenaar in antwoord op een vraag vanwege de Raad van State opmerkt dat een eventuele toezending van een kennisgeving door de Belgische administratie het onderzoek in de andere Staat in gevaar kan brengen. De buitenlandse administratie moet immers effectief alle stappen ondernemen binnen haar eigen bevoegdheden om de vereiste inlichtingen

demandes de renseignements d'origine étrangère n'était pas raisonnablement justifiée et a donc annulé la disposition concernée. Les éléments suivants de cet arrêt sont pertinents en l'occurrence:

"B.16. L'article 9, 2°, de la loi du 7 novembre 2011 insère dans l'article 333/1, § 1er, du CIR 1992 un alinéa qui dispose que l'alinéa 1er du paragraphe 1er n'est pas d'application aux demandes de renseignements provenant d'administrations étrangères, visées à l'article 322, § 4.

B.17. Il ressort des travaux préparatoires de la loi du 7 novembre 2011 que, selon le législateur, l'obligation d'information relève de la responsabilité de l'administration étrangère. L'exposé des motifs indique:

"En effet, lorsqu'une administration étrangère pose une telle demande, il est censé, vu les procédures particulières pour de telles demandes, que l'administration étrangère a effectué préalablement les investigations nécessaires auprès du contribuable même de sorte qu'une notification préalable [ne] mènerait qu'à une perte de temps inutile" (*Doc. parl.*, Chambre, 2010-2011, Doc 53-1737/001, p. 7).

Dans son avis, la section de législation du Conseil d'État s'est interrogée sur la justification de la différence de traitement en matière de notification entre les demandes d'origine nationale et celles provenant de l'étranger. Elle a mis en doute la perte de temps invoquée, dès lors que "conformément à l'article 331/1, § 1er, du CIR 92, l'information relative à la demande de l'État étranger de lever le secret bancaire est simultanée à la demande de renseignements à la banque" (*Doc. parl.,* Chambre, 2010-2011, Doc 53-1737/001, p. 26). La section de législation du Conseil d'État a par ailleurs relevé une contradiction entre l'exposé des motifs, qui part de l'idée que le contribuable a été informé par l'administration étrangère, et les explications du délégué, qui considère que l'information du contribuable peut poser problème à l'administration étrangère (*ibid.*). Le projet de loi a maintenu la disposition malgré l'avis de la section de législation. L'exposé des motifs indique à cet égard:

"Par contre, le gouvernement est d'avis qu'il est nécessaire de conserver le complément à l'article 333/1, § 1er, CIR 92 en ce qui concerne la non-expédition d'une notification à un contribuable étranger. Le Conseil d'État semble, dans son avis n° 49.856/1, partir du fait que, dans les autres pays, une règle similaire existe en matière de demande de renseignements à des établissements financiers. Rien n'est toutefois moins vrai. Dans la plupart des pays, il n'y a aucune limitation de la possibilité de demander de tels renseignements. Dans ce sens, il est dès lors tout à fait pertinent que le fonctionnaire délégué, en réponse à une demande du Conseil d'État, signale que l'envoi d'une notification par l'administration belge pourrait mettre l'investigation dans l'autre État en danger. L'administration étrangère doit en effet entreprendre toutes les démarches dans le cadre de ses propres compétences pour obtenir les renseignements demandés mais cela implique

te bekomen maar dit impliceert dus zelden dat er een kennisgeving aan de buitenlandse belastingplichtige moet worden verzonden.

In het geval de buitenlandse administratie krachtens haar internrechtelijke regels verplicht is een kennisgeving te doen, zal dat noodzakelijkerwijs moeten gebeuren op het ogenblik dat de vraag aan de Belgische administratie wordt gesteld die op dat punt enkel een tussenpersoon is tussen de buitenlandse administratie en de Belgische financiële instelling.

Om die redenen lijkt het niet opportuun om vanuit België een kennisgeving toe te sturen' (Parl. St., Kamer, 2010-2011, DOC 53-1737/001, pp. 7 en 8).

B.18. Zoals het Hof heeft gepreciseerd in zijn arrest nr. 6/2013 van 14 februari 2013 vormen de procedurele vereisten "belangrijke waarborgen tegen willekeurige inmengingen in het privéleven van de belastingplichtige en van de personen met wie hij financiële verrichtingen heeft gedaan". Het Hof heeft in dat arrest rekening gehouden met de kennisgeving aan de belastingplichtige, zoals bepaald in artikel 333/1, § 1, eerste lid, van het WIB 1992 om te besluiten dat de verplichting voor de financiële instellingen om aan de belastingadministratie de briefwisseling vrij te geven die zij met hun cliënten hebben gehad verenigbaar is met het recht op de eerbiediging van het privéleven onder de bij de wet bepaalde voorwaarden.

Het verschil in behandeling inzake de kennisgeving tussen de vragen van de administratie naargelang die al dan niet het gevolg zijn van een verzoek van een buitenlandse Staat is niet redelijk verantwoord. Artikel 322, § 4, van het WIB 1992 bepaalt immers dat de vraag van de buitenlandse Staat wordt gelijkgesteld met een aanwijzing van belastingontduiking. De kennisgeving aan de belastingplichtige vormt derhalve een belangrijke waarborg tegen de inmenging in zijn privéleven."

Naderhand is een regeling met hetzelfde voorwerp als de door het Grondwettelijk Hof vernietigde regeling ingevoerd bij de wet van 21 december 2013 "houdende diverse fiscale en financiële bepalingen", die wel de toets aan het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie heeft doorstaan.[3]

5. Ook de aanvulling van artikel 333, derde lid, van het WIB 92 bij artikel 3 van de aan te nemen wet zal tot gevolg hebben dat de mogelijkheid om een beroep te doen op de aanvullende onderzoekstermijn, wat normaal kan indien er aanwijzingen van belastingontduiking zijn en mits voorafgaande kennisgeving aan de belastingplichtige, ook wordt gegeven voor het beantwoorden van vragen van een andere staat waarmee inlichtingen inzake belastingaangelegenheden uitgewisseld kunnen worden, zij het met vrijstelling van de verplichting tot voorafgaande kennisgeving.

Hetzelfde geldt voor het ontworpen artikel 333/1, § 1, derde en vierde lid, van het WIB 92 (artikel 4 van het ontwerp).

De ontworpen wijzigingen van zowel artikel 333 als van artikel 333/1 van het WIB 92 zullen derhalve tot gevolg hebben

[3] GwH 16 juli 2015, nr. 107/2015, B.10.1, B.10.2 en B17.1 tot B.20.

donc rarement qu'une notification doive être envoyée au contribuable étranger.

Dans l'hypothèse où l'administration étrangère est dans l'obligation de faire une notification conformément à ses règles de droit interne, cela devra nécessairement se produire au moment où la question est posée à l'administration belge (…) qui sur ce point n'est qu'une simple personne intermédiaire entre l'administration étrangère et l'établissement financier belge.

Pour ces raisons, il ne semble pas opportun d'envoyer une notification depuis la Belgique' (*Doc. parl.,* Chambre, 2010-2011, Doc 53-1737/001, pp. 7 et 8).

B.18. Comme la Cour l'a précisé dans son arrêt n° 6/2013 du 14 février 2013, les exigences procédurales "constituent des garanties importantes contre les ingérences arbitraires dans la vie privée du contribuable et des personnes avec lesquelles il a effectué des opérations financières". La Cour a pris en compte dans cet arrêt la notification au contribuable, telle qu'elle est prévue par l'article 333/1, § 1er, alinéa 1er, du CIR 1992, pour conclure que l'obligation faite aux établissements financiers de divulguer à l'administration fiscale la correspondance qu'ils ont échangée avec leurs clients est compatible avec le droit au respect de la vie privée dans les conditions fixées par la loi.

La différence de traitement en matière de notification entre les demandes de l'administration selon qu'elles sont faites à la requête d'un État étranger ou non est sans justification raisonnable. L'article 322, § 4, du CIR 1992 prévoit, en effet, que la demande de l'État étranger est assimilée à un indice de fraude fiscale. La notification au contribuable constitue dès lors une garantie importante contre l'ingérence dans sa vie privée".

Par la suite, un régime ayant le même objet que le régime annulé par la Cour Constitutionnelle a été instauré par la loi du 21 décembre 2013 "portant des dispositions fiscales et financières diverses", qui s'est effectivement concilié avec le principe d'égalité et de non-discrimination[3].

5. L'ajout de l'article 333, alinéa 3, du CIR 92 par l'article 3 de la loi à adopter aura également pour effet que la faculté de recourir au délai d'investigation supplémentaire, ce qui est normalement possible s'il existe des indices de fraude fiscale et moyennant notification préalable au contribuable, est également prévue pour répondre aux demandes d'un autre État avec lequel des renseignements en matière fiscale peuvent être échangés, fût-ce avec dispense de l'obligation de notification préalable.

Il en va de même pour l'article 331/1, § 1er, alinéas 3 et 4, en projet, du CIR 92 (article 4 du projet).

Les modifications en projet, tant de l'article 333 que de l'article 333/1 du CIR 92, auront dès lors pour effet qu'une

[3] C.C., 16 juillet 2015, n° 107/2015, B.10.1, B.10.2 et B17.1 à B.20.

dat er een verschillende behandeling ontstaat naargelang de vraag uitgaat van een Belgische of van een buitenlandse autoriteit. Zo wordt het cruciale element vervat in artikel 333/1, § 1, derde lid, voor het niet van toepassing zijn van de verplichting tot voorafgaande kennisgeving, namelijk dat "de buitenlandse Staat uitdrukkelijk vraagt de belastingplichtige niet in kennis te stellen *wanneer de rechten van de Schatkist in gevaar zijn*", geschrapt. Daardoor zullen alle aanvragen van buitenlandse staten slechts aanleiding geven tot een kennisgeving achteraf (uiterlijk 90 dagen na het verzenden van de informatie aan de buitenlandse staat), terwijl dat overeenkomstig artikel 333/1, § 1, voor binnenlandse aanvragen gelijktijdig met de vraag om inlichtingen aan de financiële instelling moet gebeuren. Door opnieuw een verschillende behandeling in te voeren zonder dat daarvoor een redelijke verantwoording wordt gegeven, kan in lijn met de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof niet anders dan worden vastgesteld dat de ontworpen regeling strijdig is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

6. Uit de arresten 66/2013 van 16 mei 2013 en 107/2015 van 16 juli 2015 van het Grondwettelijk Hof blijkt dat de kennisgeving aan de belastingplichtige of aan de persoon in wiens hoofde het onderzoek door de buitenlandse staat wordt gevoerd, een belangrijke waarborg vormt tegen de inmenging in zijn privéleven. Door te bepalen dat op de uitdrukkelijke vraag van de buitenlandse staat ook van de kennisgeving *post factum* kan worden afgezien "wanneer uit de vraag (…) blijkt dat er ernstige aanwijzingen van fiscale fraude zijn", biedt de regeling minder waarborgen om te verhinderen dat de inbreuk op het privéleven buitenmatig wordt.

Het gegeven dat er ernstige aanwijzingen van fiscale fraude zijn, verantwoordt echter op zich niet dat in alle gevallen van kennisgeving kan worden afgezien. Ook de vereiste dat de buitenlandse staat uitdrukkelijk moet vragen om geen kennisgeving *post factum* te doen, beperkt de draagwijdte van de inmenging in het privéleven niet tot de gevallen waarin het noodzakelijk en proportioneel is om geen kennisgeving te doen.[4-5] De ontworpen regeling lijkt derhalve niet voldoende waarborgen te bieden om te verhinderen dat de inbreuk op het privéleven buitenmatig wordt.

7. Ook de termijn voor de *post factum* kennisgeving wordt gewijzigd: volgens de ontworpen bepaling moet de kennisgeving gebeuren "uiterlijk 90 dagen *na het verzenden van de informatie aan de buitenlandse Staat*", terwijl volgens de geldende regeling die kennisgeving dient te gebeuren "uiterlijk binnen 90 dagen *na het verzenden van de* (…) *vraag om inlichtingen*" aan de financiële instelling (cf. de interpretatie van het Grondwettelijk Hof in arrest 107/2015 van het huidige artikel 333/1, § 1, derde lid). Ook voor dit verschil zal een verantwoording gegeven moeten kunnen worden.

4 Vgl. met artikel 333/1, § 1, tweede lid, van het WIB 92, waarin wel een inhoudelijk beoordelingcriterium is opgenomen ("als de rechten van de Schatkist in gevaar zijn").

5 De wet moet waarborgen bieden tegen willekeurige aantastingen door de overheid van het recht op eerbiediging van het privéleven, namelijk door de beoordelingsbevoegdheid van de betrokken overheden op voldoende duidelijke wijze af te bakenen, enerzijds, en door in een daadwerkelijke jurisdictionele toetsing te voorzien, anderzijds (zie, onder andere: EHRM 4 mei 2000, *Rotaru v. Roemenië*, § 55; EHRM 6 juni 2006, *Segerstedt-Wiberg v. Zweden*, § 76; EHRM 8 juni 2006, *Lupsa v. Roemenië*, § 34).

différence de traitement est créée selon que la demande émane d'une autorité belge ou d'une autorité étrangère. Ainsi, l'élément crucial inscrit à l'article 333/1, § 1er, alinéa 3, pour la non-application de l'obligation de notification préalable, à savoir que "l'État étranger demande expressément que le contribuable ne soit pas mis au courant de sa demande, *lorsque les droits du Trésor sont en péril*", est supprimé. Ce faisant, toutes les demandes provenant d'États étrangers pourront uniquement donner lieu à une notification ultérieure (au plus tard dans les 90 jours après l'envoi des informations à l'État étranger), alors que conformément à l'article 333/1, § 1er, pour les demandes internes, cette notification doit s'effectuer simultanément à l'envoi de la demande de renseignements à l'établissement financier. Force est dès lors de constater que, dans le droit fil de la jurisprudence de la Cour constitutionnelle, le régime en projet, en réinstaurant une différence de traitement sans qu'une justification raisonnable soit donnée à cet égard, est contraire aux articles 10 et 11 de la Constitution.

6. Il ressort des arrêts 66/2013 du 16 mai 2013 et 107/2015 du 16 juillet 2015 de la Cour constitutionnelle que la notification au contribuable ou à la personne à l'encontre de qui l'enquête est menée par l'État étranger constitue une garantie importante contre l'ingérence dans sa vie privée. En prévoyant qu'à la demande expresse de l'État étranger, il peut également être renoncé à la notification *post factum* "lorsque la demande (...) fait apparaître des indices sérieux de fraude fiscale", le régime offre moins de garanties pour empêcher que l'atteinte à la vie privée soit disproportionnée.

Le fait qu'il existe des indices sérieux de fraude fiscale ne justifie toutefois pas en soi qu'il peut être renoncé dans tous les cas à la notification. L'exigence selon laquelle l'État étranger doit expressément demander qu'il ne soit pas procédé à une notification *post factum* ne limite pas non plus la portée de l'ingérence dans la vie privée aux cas dans lesquels il est nécessaire et proportionné de ne pas faire de notification[4-5]. Le régime en projet semble dès lors ne pas offrir de garanties suffisantes pour empêcher que l'atteinte à la vie privée soit disproportionnée.

7. Le délai de notification *post factum* est également modifié: selon la disposition en projet, la notification doit s'effectuer "au plus tard dans les 90 jours *après l'envoi des informations à l'État étranger*", alors que selon le régime en vigueur, cette notification doit avoir lieu "au plus tard dans les 90 jours *après l'envoi de la demande de renseignements*" à l'établissement financier (cf. l'interprétation de la Cour constitutionnelle de l'article 331/1, § 1er, alinéa 3, actuel, dans l'arrêt 107/2015). Cette différence devra également pouvoir être justifiée.

4 Comparer avec l'article 333/1, § 1er, alinéa 2, du CIR 92, qui comporte, quant à lui, un critère d'appréciation sur le fond ("lorsque les droits du Trésor sont en péril").

5 La loi doit offrir des garanties contre les atteintes arbitraires de la puissance publique au droit au respect de la vie privée, à savoir en délimitant le pouvoir d'appréciation des autorités concernées avec une netteté suffisante, d'une part, et en prévoyant un contrôle juridictionnel effectif, d'autre part (voir, entre autres, Cour eur. D.H., 8 mai 2000, *Rotaru c. Roumanie*, § 55; Cour eur. D.H., 6 juin 2006, *Segerstedt-Wiberg c. Suède*, § 76; Cour eur. D.H., 8 juin 2006, *Lupsa c. Roumanie*, § 34).

8. Het ontworpen artikel 333/1, § 1, vierde lid, van het WIB 92 bemoeilijkt de leesbaarheid van de regeling: die bepaling is geconcipieerd als betrekking hebbende op een aparte categorie, terwijl het in wezen gaat om een afwijking van de regeling vervat in het ontworpen derde lid. Dat kan beter als zodanig worden vermeld in het ontworpen vierde lid. Bovendien blijkt uit het ontworpen derde lid dat het eerste lid van die paragraaf niet van toepassing is op de vragen vanwege een in artikel 322, § 4, van het WIB 92 bedoelde buitenlandse staat, zodat dit niet meer moet worden bepaald in het ontworpen vierde lid.

Er wordt ter overweging gegeven om de inleidende zin van die bepaling als volgt te redigeren:

"In afwijking van het derde lid, gebeurt geen kennisgeving:".

Een andere mogelijkheid is beide leden samen te voegen en het geldende vierde lid op te heffen. In dat geval kan het ontworpen derde lid als volgt worden aangevuld:

"Van de kennisgeving *post factum* wordt echter afgezien: …".

Artikel 5

9. Artikel 5 van het ontwerp strekt ertoe een artikel 337/1 in te voegen in titel VII ("Vestiging en invordering van de belasting"), hoofdstuk III ("Onderzoek en controle"), afdeling VI ("Beroepsgeheim"), van het WIB 92, waardoor de verzoeken om inlichtingen van buitenlandse autoriteiten en de antwoorden verstrekt aan die autoriteiten, evenals elke correspondentie tussen de bevoegde autoriteiten, in bepaalde gevallen niet vatbaar zijn voor inzage op basis van de wet van 11 april 1994 "betreffende de openbaarheid van bestuur".

10. Artikel 32 van de Grondwet luidt:

"Ieder heeft het recht elk bestuursdocument te raadplegen en er een afschrift van te krijgen, behoudens in de gevallen en onder de voorwaarden bepaald door de wet, het decreet of de regel bedoeld in artikel 134."

Door in artikel 32 van de Grondwet te bepalen dat elk bestuursdocument – begrip dat volgens de Grondwetgever zeer ruim moet worden geïnterpreteerd – in de regel openbaar is, heeft de Grondwetgever het recht op openbaarheid van de bestuursdocumenten ingeschreven als een grondrecht. Uitzonderingen op het beginsel van de openbaarheid van de bestuursdocumenten zijn slechts mogelijk onder de voorwaarden vastgesteld bij de wet, het decreet of de ordonnantie. Zij moeten worden verantwoord en beperkend worden geïnterpreteerd.[6]

8. L'article 333/1, § 1er, alinéa 4, en projet, du CIR 92 ne favorise pas la lisibilité du régime: telle qu'elle est conçue, cette disposition concerne une catégorie distincte, alors qu'il s'agit essentiellement d'une dérogation au régime inscrit à l'alinéa 3 en projet. Mieux vaudrait le mentionner comme tel dans l'alinéa 4 en projet. En outre, il résulte de l'alinéa 3 en projet que l'alinéa 1er de ce paragraphe ne s'applique pas aux demandes provenant d'un État étranger visées à l'article 322, § 4, du CIR 92, de sorte qu'il ne faut plus le préciser à l'alinéa 4 en projet.

Il est suggéré de rédiger la phrase liminaire de cette disposition comme suit:

"Par dérogation à l'alinéa 3, aucune notification n'est effectuée:".

Une autre possibilité consiste à fusionner les deux alinéas et à abroger le quatrième alinéa en vigueur. Dans ce cas, l'alinéa 3 en projet peut être complété comme suit:

"Il est toutefois renoncé à la notification *post factum:* ...".

Article 5

9. L'article 5 du projet vise à insérer un article 337/1 dans le titre VII ("Établissement et recouvrement des impôts"), chapitre III ("Investigations et contrôle"), section VI ("Secret professionnel"), du CIR 92, qui prévoit que, dans certains cas, les demandes de renseignements provenant d'autorités étrangères et les réponses qui sont fournies à ces dernières, ainsi que toute autre correspondance entre les autorités compétentes, ne sont pas susceptibles d'être divulguées sur la base de la loi 11 avril 1994 "relative à la publicité de l'administration".

10. L'article 32 de la Constitution s'énonce comme suit:

"Chacun a le droit de consulter chaque document administratif et de s'en faire remettre copie, sauf dans les cas et conditions fixés par la loi, le décret ou la règle visée à l'article 134".

En énonçant à l'article 32 de la Constitution que chaque document administratif – notion qui, selon le Constituant, doit être interprétée très largement – est en principe public, le Constituant a érigé le droit à la publicité des documents administratifs en un droit fondamental. Des exceptions au principe de la publicité des documents administratifs ne sont possibles que dans les conditions fixées par la loi, le décret ou l'ordonnance. Elles doivent être justifiées et interprétées de manière restrictive[6].

6 Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, zie bv. GwH 19 december 2013, nr. 169/2013, B.16.2, alwaar verwezen wordt naar *Parl.St.* Senaat 1991-92, nr. 100-49/2°, 9.

6 Jurisprudence constante de la Cour constitutionnelle: voir, par exemple, C.C., 19 décembre 2013, n° 169/2013, B.16.2, qui fait référence au *Doc. parl.,* Sénat, 1991-92, n° 100-49/2°, p. 9.

In het ontworpen artikel 337/1 van het WIB 92 wordt bepaald dat het gaat om een afwijking van artikel 4 van de wet van 11 april 1994. Artikel 4, eerste lid, van de wet van 11 april 1994 luidt:

"Het recht op het raadplegen van een bestuursdocument van een federale administratieve overheid en op het ontvangen van een afschrift van het document bestaat erin dat eenieder, volgens de voorwaarden bepaald in deze wet, elk bestuursdocument ter plaatse kan inzien, dienomtrent uitleg kan krijgen en mededeling in afschrift ervan kan ontvangen."

Aldus gaat het om het invoeren van een uitzondering op het beginsel dat de betrokken bestuursdocumenten openbaar zijn.[7] Door in de Nederlandse tekst te bepalen dat deze bestuursdocumenten "niet vatbaar [zijn] voor inzage" en gelet op het gegeven dat een uitzondering op het beginsel beperkend geïnterpreteerd moet worden, lijkt enkel het inzien onmogelijk te worden gemaakt, doch niet het mededelen ervan in afschrift of het verzoeken om uitleg.[8] Indien dat niet de bedoeling is van de stellers van het ontwerp, zal de ontworpen bepaling moeten worden herzien.

11. Vermits het om de beperking van een grondrecht gaat, mag de beperking niet ruimer worden opgevat dan noodzakelijk voor de te bereiken doelstelling.

In de ontworpen bepaling wordt de beperking ingesteld "tenzij de andere autoriteit haar uitdrukkelijke goedkeuring heeft gegeven voor deze inzage", "zolang het onderzoek van de buitenlandse autoriteit niet is afgesloten en voor zover de inzage nadelig zou zijn voor het voormelde onderzoek".

Om het grondrecht zoveel mogelijk te vrijwaren zal dus telkens aan de buitenlandse autoriteit expliciet de vraag moeten worden voorgelegd of deze zijn goedkeuring geeft voor openbaarmaking. Dat zou in het ontwerp beter uitdrukkelijk worden bepaald. Ook de notie "binnen een redelijke termijn" is door zijn relatieve vaagheid een bron van rechtsonzekerheid en bovendien is het niet duidelijk hoe de buitenlandse autoriteit kan weten binnen welke termijn een antwoord dient te worden verstrekt. Het is wenselijk dat die termijn in de ontworpen bepaling wordt begrensd, terwijl de concrete invulling van die termijn dan aan de belastingadministratie

[7] In de memorie van toelichting wordt die afwijking onder meer verantwoord met verwijzing naar de commentaar bij artikel 26 van het OESO-modelbelastingverdrag in verband met de wederzijdse bijstand door belastingadministraties. Dat model heeft evenwel slechts de status van aanbeveling (zie ook: F. Hoogendijk, "Het gebruik van het Commentaar bij het OESO-modelverdrag voor de interpretatie van Belgische dubbelbelastingverdragen. Een onderzoek van de Belgische rechtspraak en de rulingpraktijk", *AFT* 2016, (6) 8), zodat er geen internationale verplichtingen uit afgeleid kunnen worden. Het gegeven dat in een aanbeveling van de OESO staat dat de verzoekende staat het onthullen van brieven van de verzoekende staat moet kunnen verbieden, is weliswaar een element dat kan worden gebruikt ter verantwoording van de ontworpen regeling, maar vermits het niet om een internationale norm gaat, kan de wetgever zich niet beroepen op de voorrang van het internationale recht op het nationale recht om bijvoorbeeld artikel 32 van de Grondwet buiten toepassing te laten.

[8] In de Franse tekst wordt wel een meer algemene omschrijving gehanteerd ("ne sont pas susceptibles d'êtres divulgées"). .

L'article 337/1, en projet, du CIR 92 prévoit qu'il s'agit d'une dérogation à l'article 4 de la loi du 11 avril 1994. L'article 4, alinéa 1er, de la loi du 11 avril 1994 s'énonce comme suit:

"Le droit de consulter un document administratif d'une autorité administrative fédérale et de recevoir une copie du document consiste en ce que chacun, selon les conditions prévues par la présente loi, peut prendre connaissance sur place de tout document administratif, obtenir des explications à son sujet et en recevoir communication sous forme de copie".

Il s'agit donc d'instaurer une exception au principe selon lequel les documents administratifs concernés sont publics[7]. En prévoyant dans le texte néerlandais que ces documents administratifs "niet vatbaar [zijn] voor inzage" et eu égard au fait qu'une exception au principe doit être interprétée de manière restrictive, seule la consultation semble être rendue impossible, mais pas sa communication sous forme de copie ou la demande d'explications[8]. Si telle n'est pas l'intention des auteurs du projet, la disposition en projet devra être remaniée.

11. Étant donné qu'il s'agit de la restriction d'un droit fondamental, celle-ci ne peut pas être conçue de manière plus large que ce qui est nécessaire pour atteindre l'objectif visé.

La disposition en projet instaure la limitation "à moins que l'autorité étrangère n'ait expressément marqué son accord sur cette divulgation", "aussi longtemps que l'enquête de l'autorité étrangère n'est pas clôturée et pour autant que la divulgation nuirait aux besoins de l'enquête précitée".

Afin de préserver autant que possible le droit fondamental, il faudra donc chaque fois demander explicitement à l'autorité étrangère si celle-ci marque son accord sur la publicité d'informations. Mieux vaudrait le prévoir expressément dans le projet. De même, la notion "dans un délai raisonnable" étant relativement vague, elle est source d'insécurité juridique et, en outre, il n'apparaît pas clairement comment l'autorité étrangère peut savoir dans quel délai une réponse doit être fournie. Il est indiqué de limiter ce délai dans la disposition en projet, tout en laissant à l'administration fiscale, qui pourra décider au cas par cas, le soin de le définir concrètement.

[7] L'exposé des motifs justifie notamment cette dérogation en faisant référence au commentaire de l'article 26 du modèle de convention fiscale de l'OCDE concernant l'assistance administrative mutuelle en matière fiscale. Ce modèle n'a toutefois qu'une valeur de recommandation (voir également: F. Hoogendijk, "Het gebruik van het Commentaar bij het OESO-modelverdrag voor de interpretatie van Belgische dubbelbelastingverdragen. Een onderzoek van de Belgische rechtspraak en de rulingpraktijk", *aft* 2016, (6) 8), de sorte que des obligations internationales ne peuvent en être déduites. Le fait qu'une recommandation de l'OCDE prévoit que l'État requérant doit pouvoir interdire la divulgation de ses lettres est certes un élément qui peut être utilisé pour justifier le régime en projet, mais étant donné qu'il ne s'agit pas d'une norme internationale, le législateur ne peut invoquer la primauté du droit international sur le droit national, par exemple, pour écarter l'application de l'article 32 de la Constitution.

[8] Le texte français utilise toutefois une définition plus générale ("ne sont pas susceptibles d'êtres divulguées").

kan worden overgelaten, die geval per geval kan beslissen. Evenwel zou moeten worden bepaald dat wanneer de vraag aan de buitenlandse administratie wordt gesteld, ook de termijn waarbinnen een antwoord te geven is evenals het gevolg dat zal worden gegeven aan het verstrijken van de termijn, uitdrukkelijk dienen te worden vermeld.

Ingeval de autoriteit niet (uitdrukkelijk of stilzwijgend) akkoord gaat met het vrijgeven van de informatie, duurt de beperking van het grondrecht "zolang het onderzoek van de buitenlandse autoriteit niet is afgesloten en voor zover de inzage nadelig zou zijn voor het voormelde onderzoek". Allicht is het de bedoeling om de beoordeling daarvan over te laten aan de andere autoriteit, maar dan rijst de vraag hoe de federale overheid in kennis zal worden gesteld van het gegeven dat het onderzoek is afgerond en hoe er kan voor worden gezorgd dat die kennisgeving prompt gebeurt.

12. Door in het ontworpen artikel 337/1, eerste lid, van het WIB 92 gewag te maken van enerzijds "buitenlandse autoriteiten" en anderzijds "bevoegde autoriteiten" kan de indruk ontstaan dat het niet om dezelfde autoriteiten gaat, meer bepaald dat de aanduiding "bevoegde autoriteiten" ook betrekking kan hebben op binnenlandse belastingautoriteiten. Aldus zou de uitzondering op het grondrecht van de openbaarheid van bestuur toepassing krijgen op "de verzoeken om inlichtingen van buitenlandse autoriteiten en de antwoorden verstrekt aan die autoriteiten" en op "elke andere correspondentie tussen de bevoegde autoriteiten". Dat strookt mogelijk niet met de bedoeling van de stellers van het ontwerp, in welk geval de terminologie moet worden bijgesteld.

13. Het is niet duidelijk wat het adjectief "automatisch" toevoegt aan het ontworpen artikel 337/1, tweede lid, van het WIB 92. Het zou overigens beter zijn te schrijven: "Het in het vorige lid bedoelde akkoord wordt geacht te zijn verworven wanneer …".

14. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel worden zowel de term "goedkeuring" als de term "akkoord" gebruikt, terwijl in de Franse tekst enkel het woord "accord" voorkomt. Ter wille van de rechtszekerheid dient ook in de Nederlandse tekst een uniforme terminologie te worden gehanteerd.

HOOFDSTUK 3

Belasting over de toegevoegde waarde

Artikel 7

15. Artikel 7 van het ontwerp strekt tot de vervanging van artikel 52*bis* van het Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde (hierna: Btw-wetboek), teneinde een nieuwe regeling voor het leggen van bewarend beslag in te voeren. In de van kracht zijnde regeling gaat het om het bewarend beslag van goederen "waarvoor redelijkerwijs kan worden verondersteld dat de bepalingen van [het Btw-wetboek] en de uitvoeringsbesluiten inzake BTW niet werden nageleefd omdat het onmogelijk is de tussenkomende partijen te identificeren of de oorsprong, de hoeveelheid, de prijs of

Toutefois, il conviendrait de prévoir que lorsque la demande est adressée à l'administration étrangère, le délai dans lequel une réponse doit être donnée, ainsi que la suite qui sera donnée à l'expiration du délai, doivent être expressément mentionnés.

Si l'autorité ne marque pas (expressément ou tacitement) son accord sur la communication des informations, le droit fondamental est limité "aussi longtemps que l'enquête de l'autorité étrangère n'est pas clôturée et pour autant que la divulgation nuirait aux besoins de l'enquête précitée". Sans doute l'intention est-elle de laisser à l'autre autorité le soin d'apprécier ce qui précède, mais la question se pose alors de savoir comment l'autorité fédérale sera informée que l'enquête est clôturée et comment on peut veiller à ce que cette notification s'effectue rapidement.

12. Le fait que l'article 337/1, alinéa 1er, en projet, du CIR 92, mentionne, d'un part, "autorités étrangères" et, d'autre part, "autorités compétentes" peut donner à penser qu'il ne s'agit pas des mêmes autorités, en particulier que la mention "autorités compétentes" peut également porter sur les autorités fiscales nationales. L'exception au droit fondamental de la publicité de l'administration s'appliquerait ainsi aux "demandes d'informations transmises par les autorités étrangères et les réponses qui sont fournies à ces autorités" et à "toute autre correspondance entre les autorités compétentes". Cela ne correspond peut-être pas à l'intention des auteurs du projet, auquel cas la terminologie doit être adaptée.

13. On n'aperçoit pas clairement ce que le mot "d'office" ajoute à l'article 337/1, alinéa 2, en projet, du CIR 92. Mieux vaudrait au demeurant écrire: "L'accord visé à l'alinéa précédent est réputé acquis si...".

14. Le texte néerlandais de l'article en projet utilise à la fois le mot "goedkeuring" et le mot "akkoord", alors que le texte français n'utilise que le mot "accord". Dans un souci de sécurité juridique, on utilisera également une terminologie uniforme dans le texte néerlandais.

CHAPITRE 3

Taxe sur la valeur ajoutée

Article 7

15. L'article 7 du projet vise à remplacer l'article 52*bis* du Code de la taxe sur la valeur ajoutée (ci-après: C. T.V.A.), afin d'instaurer un nouveau régime de saisie conservatoire. Le régime en vigueur porte sur la saisie conservatoire de marchandises "pour lesquelles il peut être raisonnablement présumé que les dispositions du [C. T.V.A.] et des arrêtés d'exécution en matière de T.V.A. n'ont pas été respectées en raison de l'impossibilité d'identifier les parties intervenantes ou d'établir l'origine, la quantité, le prix ou la valeur des marchandises". Le régime en projet autorise la saisie

de waarde van de goederen vast te stellen". De ontworpen regeling laat bewarend beslag toe "op de roerende goederen waarvoor tijdens [onderzoeken bij een belastingplichtige] niet is aangetoond dat zij uitsluitend aan derden toebehoren", ingeval de ambtenaren van de belastingadministratie "feiten vaststellen die een geheel van overeenstemmende aanwijzingen van ernstige fraude, al dan niet georganiseerd, uitmaken en bijgedragen hebben tot de overtreding van de bepalingen van [het Btw-wetboek] of van de ter uitvoering ervan genomen besluiten".[9]

16. Aan de gemachtigde is gevraagd de verhouding te verduidelijken tussen het ontworpen artikel 52*bis* van het Btw-wetboek en de algemene regels inzake beslag vervat in het Gerechtelijk Wetboek. Meer bepaald werd aan de gemachtigde gevraagd of de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek inzake beslag slechts van toepassing zijn voor zover ernaar verwezen wordt in het ontworpen artikel 52*bis*. Het antwoord van de gemachtigde luidt:

"Als algemene regel geldt dat de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek. het gemeen recht vormen inzake rechtsplegingen (miv beslag), overeenkomstig artikel 2 van dat wetboek:

"Art. 2. De in dit wetboek gestelde regels zijn van toepassing op alle rechtsplegingen, behoudens wanneer deze geregeld worden door niet uitdrukkelijk opgeheven wetsbepalingen of door rechtsbeginselen, waarvan de toepassing niet verenigbaar is met de toepassing van de bepalingen van dit wetboek."

Het voordeel daarvan is met name dat niet alle aspecten van een bijzondere rechtspleging in detail moeten worden geregeld in een specifieke wetgeving (vb. fiscaal) omdat de eventuele lacunes automatisch zullen worden opgevuld aan de hand van de toepasselijke bepalingen van het Ger.W.

Het Gerechtelijk Wetboek is m.a.w. van toepassing waar niets specifieks is voorzien (en niet alleen in die gevallen waar het in de voorgelegde tekst specifiek is aangeduid).

De vraag komt waarschijnlijk voort uit het feit dat in de voorgelegd tekst herhaaldelijk naar toepasselijke bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek wordt verwezen, ook al zou dat soms strikt genomen overeenkomstig voormeld principe niet noodzakelijk zijn. Dergelijke verwijzingen komen evenwel ook frequent in andere fiscale teksten voort, en worden meestal gehanteerd om op een aantal punten verwarring uit te sluiten als er op bepaalde specifieke punten wordt afgeweken van het gemeen gerechtelijk recht, terwijl de andere deelaspecten bij voortduur toch geregeld blijven door de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek.

Als er door de expliciete verwijzingen naar de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek twijfel zou ontstaan omtrent het voormelde basisprincipe, kan worden gesuggereerd om

[9] De aanduiding "ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd" komt onder meer reeds voor in artikel 5, § 3, 1°, van de wet van 11 januari 1993 "tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme".

conservatoire "sur les biens meubles pour lesquels il n'est pas démontré lors [d'investigations auprès d'une personne assujettie] qu'ils appartiennent exclusivement à des tiers", lorsque des agents de l'administration fiscale "constatent (...) des faits qui constituent un faisceau d'indices concordants de fraude grave, organisée ou non, et qui ont contribué à enfreindre les dispositions [du C. T.V.A.] ou des arrêtés pris pour son exécution"[9].

16. Il a été demandé au délégué de clarifier l'articulation entre l'article 52*bis*, en projet, du C. T.V.A. et les règles générales en matière de saisie contenues dans le Code judiciaire. Plus précisément, il a été demandé au délégué si les dispositions du Code judiciaire relatives à la saisie ne s'appliquent que dans la mesure où elles sont visées par l'article 52*bis* en projet. Le délégué a répondu en ces termes:

"Als algemene regel geldt dat de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek. het gemeen recht vormen inzake rechtsplegingen (miv beslag), overeenkomstig artikel 2 van dat wetboek:

"Art. 2. De in dit wetboek gestelde regels zijn van toepassing op alle rechtsplegingen, behoudens wanneer deze geregeld worden door niet uitdrukkelijk opgeheven wetsbepalingen of door rechtsbeginselen, waarvan de toepassing niet verenigbaar is met de toepassing van de bepalingen van dit wetboek."

Het voordeel daarvan is met name dat niet alle aspecten van een bijzondere rechtspleging in detail moeten worden geregeld in een specifieke wetgeving (vb. fiscaal) omdat de eventuele lacunes automatisch zullen worden opgevuld aan de hand van de toepasselijke bepalingen van het Ger.W.

Het Gerechtelijk Wetboek is m.a.w. van toepassing waar niets specifieks is voorzien (en niet alleen in die gevallen waar het in de voorgelegde tekst specifiek is aangeduid).

De vraag komt waarschijnlijk voort uit het feit dat in de voorgelegd tekst herhaaldelijk naar toepasselijke bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek wordt verwezen, ook al zou dat soms strikt genomen overeenkomstig voormeld principe niet noodzakelijk zijn. Dergelijke verwijzingen komen evenwel ook frequent in andere fiscale teksten voort, en worden meestal gehanteerd om op een aantal punten verwarring uit te sluiten als er op bepaalde specifieke punten wordt afgeweken van het gemeen gerechtelijk recht, terwijl de andere deelaspecten bij voortduur toch geregeld blijven door de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek.

Als er door de expliciete verwijzingen naar de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek twijfel zou ontstaan omtrent het voormelde basisprincipe, kan worden gesuggereerd om

[9] La notion "fraude fiscale grave, organisée ou non" apparaît déjà notamment dans l'article 5, § 3, 1°, de la loi du 11 janvier 1993 "relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme".

dat basisprincipe bijvoorbeeld expliciet te bevestigen in de Memorie van toelichting."

Op de vraag of artikel 1419, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing is op het bewarend beslag waarin wordt voorzien bij het ontworpen artikel 52*bis* van het Btw-wetboek – en indien niet, wat dan hiervoor de verantwoording is – luidde het antwoord als volgt:

"De beslagene heeft overeenkomstig artikel 1419, 2de lid Ger.W. wel de mogelijkheid om in geval van veranderde omstandigheden de wijziging of de intrekking van de beschikking van de beslagrechter te vragen (bedoeld in Ger.W.: waarin de beslagrechter voorafgaandelijk toelating heeft verleend om het beslag te leggen overeenkomstig de normale regels).

Deze regel is een basisprincipe dat trouwens ook geldt ten aanzien van de beslagleggende schuldeiser (zie artikel 1032 van het Ger. W.)

In casu gaat het om een beslag dat wordt gelegd zonder voorafgaandelijke toelating van de beslagrechter, maar dat wel achteraf – weliswaar via een procedure op eenzijdig verzoekschrift – moet worden bekrachtigd door de beslagrechter.

Artikel 1419, 2de lid Ger.W

is dus strikt genomen niet van toepassing omdat het niet gaat om een beschikking waarbij toelating werd verleend maar wel om een beschikking waarbij een beslag dat zonder toelating mocht worden gelegd wordt bekrachtigd.

Niettemin is het principe van artikel 1419, 2de lid Ger.W. dermate fundamenteel dat een afwijking terdege moet kunnen worden verantwoord. In die omstandigheden kan worden voorgesteld om het principe van artikel 1419, 2de lid Ger.W. *mutatis mutandis* van toepassing te maken op het beslag van artikel 52*bis* WBTW, niettegenstaande deze bijkomende mogelijkheid de procedure complexer maakt.

Het betreft een niet evidente oefening waarbij het evenwicht dient gezocht te worden tussen een efficiënt optredende overheid in geval van betrapping op heterdaad (meestal het aantreffen van "carrousselgoederen" in een magazijn), en afdoende rechtsbescherming voor de burger."

17. De vraag kan worden gesteld of de ontworpen regeling in overeenstemming is met artikel 6 van het Europees Verdrag over de rechten van de mens (hierna: EVRM) (recht op een eerlijk proces) en artikel 1 van het eerste protocol bij het EVRM (recht op eigendom).

In tegenstelling tot de geldende regeling, op grond waarvan het alleen mogelijk is bewarend beslag te leggen op

dat basisprincipe bijvoorbeeld expliciet te bevestigen in de Memorie van toelichting".

À la question de savoir si l'article 1419, alinéa 2, du Code judiciaire s'applique à la saisie conservatoire prévue par l'article 52*bis* en projet du C. T.V.A. – et, dans le cas contraire, quelle en est la justification – il a été répondu comme suit:

"De beslagene heeft overeenkomstig artikel 1419, 2de lid Ger.W. wel de mogelijkheid om in geval van veranderde omstandigheden de wijziging of de intrekking van de beschikking van de beslagrechter te vragen (bedoeld in Ger.W.: waarin de beslagrechter voorafgaandelijk toelating heeft verleend om het beslag te leggen overeenkomstig de normale regels).

Deze regel is een basisprincipe dat trouwens ook geldt ten aanzien van de beslagleggende schuldeiser (zie artikel 1032 van het Ger. W.)

In casu gaat het om een beslag dat wordt gelegd zonder voorafgaandelijke toelating van de beslagrechter, maar dat wel achteraf – weliswaar via een procedure op eenzijdig verzoekschrift – moet worden bekrachtigd door de beslagrechter.

Artikel 1419, 2de lid Ger.W

is dus strikt genomen niet van toepassing omdat het niet gaat om een beschikking waarbij toelating werd verleend maar wel om een beschikking waarbij een beslag dat zonder toelating mocht worden gelegd wordt bekrachtigd.

Niettemin is het principe van artikel 1419, 2de lid Ger.W. dermate fundamenteel dat een afwijking terdege moet kunnen worden verantwoord. In die omstandigheden kan worden voorgesteld om het principe van artikel 1419, 2de lid Ger.W. *mutatis mutandis* van toepassing te maken op het beslag van artikel 52*bis* WBTW, niettegenstaande deze bijkomende mogelijkheid de procedure complexer maakt.

Het betreft een niet evidente oefening waarbij het evenwicht dient gezocht te worden tussen een efficiënt optredende overheid in geval van betrapping op heterdaad (meestal het aantreffen van "carrousselgoederen" in een magazijn), en afdoende rechtsbescherming voor de burger".

17. On peut se demander si le dispositif en projet est conforme à l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme (ci-après: CEDH) (droit à un procès équitable) et à l'article 1 du premier protocole à la CEDH (droit à la propriété).

Contrairement au dispositif en vigueur, qui permet uniquement d'opérer une saisie conservatoire sur des "marchandises

"verdachte goederen"[10] evenals op de voor hun vervoer dienende middelen, biedt de ontworpen regeling de mogelijkheid om bewarend beslag te leggen op alle roerende goederen waarvoor tijdens onderzoeken door btw-ambtenaren bij een belastingplichtige niet is aangetoond dat zij uitsluitend aan derden toebehoren.

In advies 50.888/2-50.889/2[11] heeft de Raad van State, weliswaar in een andere context en met betrekking tot andere grondrechten, het volgende uiteengezet:

"Zelfs indien de Grondwet niet uitdrukkelijk voorziet in het voorafgaande optreden van een rechter, die een onpartijdige en onafhankelijke magistraat is, om een maatregel in te stellen die een grondrecht beperkt zoals inzake de eerbiediging van de woning, lijkt een dergelijk optreden in principe een essentiele waarborg te zijn voor de inachtneming van de voorwaarden waaraan een aantasting van dit recht onderworpen is[12], zoals het Grondwettelijk Hof in meerdere arresten heeft gesteld[13].

suspectes"[10] ainsi que sur les moyens servant à leur transport, le régime en projet offre la possibilité de procéder à une saisie conservatoire sur tous les biens meubles pour lesquels il n'est pas démontré lors d'investigations chez un assujetti qu'ils appartiennent exclusivement à des tiers.

Dans l'avis 50.888/2-50.889/2[11], le Conseil d'État, certes dans un autre contexte et concernant d'autres droits fondamentaux, a exposé ce qui suit:

"Ainsi que l'a énoncé la Cour constitutionnelle dans plusieurs arrêts, même lorsque la Constitution ne prévoit pas expressément l'intervention préalable d'un juge, magistrat impartial et indépendant, pour l'adoption d'une mesure restrictive à un droit fondamental, comme en matière de respect du domicile[12], pareille intervention apparaît en principe comme une garantie essentielle du respect des conditions auxquelles est subordonnée une atteinte à ce droit[13].

---

10 M. De Jonckheere (ed.), M. Delanote, M. Maus en E. Van Dooren, *De fiscale procedure*, Brugge, die Keure, 2016, 598. Zoals reeds vermeld in opmerking 15 gaat het luidens artikel 52*bis*, § 1, eerste lid, van het Btw-wetboek om goederen "waarvoor redelijkerwijs kan worden verondersteld dat de bepalingen van dit Wetboek en de uitvoeringsbesluiten inzake BTW niet werden nageleefd omdat het onmogelijk is de tussenkomende partijen te identificeren of de oorsprong, de hoeveelheid, de prijs of de waarde van de goederen vast te stellen".

11 Adv.RvS 50.888/2-50.889/2 van 27 februari 2012 over een ontwerp dat geleid heeft tot de wet van 15 mei 2012 "betreffende het tijdelijk huisverbod in geval van huiselijk geweld" en de wet van 15 juni 2012 "tot bestraffing van de overtreding van het tijdelijk huisverbod en tot wijziging van artikelen 594 en 627 van het Gerechtelijk Wetboek" en over een voorstel van wet "tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en van het Gerechtelijk Wetboek wat de preventieve uithuisplaatsing en andere maatregelen ter opvolging en beteugeling van het partnergeweld betreft", opmerking 10 (*Parl.St.* Kamer 2011-12, nr. 53-1994/002, 16-19; *Parl.St.* Kamer 2010-11, nr. 53-1394/002, 16-19).

12 *Voetnoot 52 uit het geciteerde advies:* Op de summiere rechtspleging die woonwagenbewoners ertoe dwingt om het woonwagenterrein waar ze verblijven te verlaten omwille van "vermoedelijke overlast" zonder voorafgaand optreden van een rechter heeft het Europees Hof voor de rechten van de mens de volgende kritiek geleverd: "The power to evict without the burden of giving reasons liable to be examined as to their merits by an independent tribunal has not been convincingly shown to respond to any specific goal or to provide any specific benefit to members of the gypsy community" (EHRM 27 mei 2004, Connors v. Verenigd Koninkrijk, punt 94). De belangen die aan de orde waren, verschilden evenwel van die welke het voorliggende ontwerp beoogt te verzoenen.

13 *Voetnoot 53 uit het geciteerde advies:* GwH, nr. 140/1998, 16 december 1998, B.1; nr. 154/2007, 19 december 2007, B.77.3. .

10 M. De Jonckheere (éd.), M. Delanote, M. Maus et E. Van Dooren, *De fiscale procedure*, Bruges, la Charte, 2016, p. 598. Comme il a déjà été mentionné dans l'observation 15, il s'agit, selon l'article 52*bis*, § 1er, alinéa 1er, du C. T.V.A., de marchandises "pour lesquelles il peut être raisonnablement présumé que les dispositions du présent Code et des arrêtés d'exécution en matière de T.V.A. n'ont pas été respectées en raison de l'impossibilité d'identifier les parties intervenantes ou d'établir l'origine, la quantité, le prix ou la valeur des marchandises".

11 Avis C.E. 50.888/2-50.889/2 du 27 février 2012 sur un projet devenu les lois du 15 mai 2012 "relative à l'interdiction temporaire de résidence en cas de violence domestique" et du 15 juin 2012 "tendant à réprimer le non-respect de l'interdiction temporaire de résidence en cas de violence domestique et modifiant les articles 594 et 627 du Code judicaire", et sur une proposition de loi "modifiant le Code civil et le Code judiciaire en ce qui concerne l'éloignement préventif du domicile familial et d'autres mesures de suivi et de répression de la violence entre partenaires", observation 10 (*Doc. parl.*, Chambre, 2011-12, n° 53-1994/002, pp. 16-19; *Doc. parl.*, Chambre, 2010-11, n° 53-1394/002, pp. 16-19).

12 *Note 52 de l'avis cité*: C.C., n° 140/1998, 16 décembre 1998, B.1; n° 154/2007, 19 décembre 2007, B.77.3.

13 *Note 53 de l'avis cité:* Une procédure sommaire visant à contraindre des gens du voyage à quitter le site caravanier qu'ils occupent en raison de "nuisances présumées", sans intervention préalable d'un juge a également fait l'objet de la critique suivante de la part de la Cour européenne des droits de l'homme: "The power to evict without the burden of giving reasons liable to be examined as to their merits by an independent tribunal has not been convincingly shown to respond to any specific goal or to provide any specific benefit to members of the gypsy community". (Cour eur. D.H., Connors c. Royaume-Uni, 27 mai 2004, § 94). Les intérêts en jeu y étaient toutefois différents de ceux que le projet à l'examen tente de concilier. .

In diezelfde arresten wordt echter geoordeeld:

"In sommige bijzondere aangelegenheden is de wetgever evenwel afgeweken van de[ze] […] regel […]. Dergelijke afwijkingen kunnen slechts uitzonderlijk zijn en dienen te worden verantwoord door redenen eigen aan de misdrijven waarop zij betrekking hebben"[14].

Het Hof oordeelt eveneens:

"Het ontnemen van de waarborg van een voorafgaand rechterlijk optreden moet worden beperkt tot hetgeen strikt noodzakelijk is om de wettelijke doelstelling te bereiken en moet worden gecompenseerd door andere toereikende waarborgen teneinde misbruiken te voorkomen"[15].

Alhoewel in de eerste plaats de waarborgen voor een eerlijk proces in acht genomen moeten worden, is het met naleving van de hierboven gememoreerde strikte voorwaarden toelaatbaar dat deze rechten worden afgewogen tegen de belangen die tot het domein van andere grondrechten behoren, zoals bijvoorbeeld het recht op privéleven en gezinsleven dat gewaarborgd wordt door artikel 22 van de Grondwet en door artikel 8 van het EVRM[16]. Het Grondwettelijk Hof oordeelt dat een beperking van de beginselen die uit de grondrechten blijken kan worden verantwoord, niet alleen wanneer hogere belangen in het geding zijn maar ook indien de beperking noodzakelijk is om de inachtneming van andere grondrechten te waarborgen[17].

Het Grondwettelijk Hof heeft betreffende het conflict tussen de rechten van verdediging en het recht op eerbiediging van het privéleven evenwel het volgende geoordeeld:

Ces mêmes arrêts considèrent toutefois que,

"[d]ans certaines matières particulières, le législateur a cependant dérogé à cette règle. De telles dérogations ne peuvent qu'être exceptionnelles et elles doivent être justifiées par des raisons propres aux infractions qu'elles concernent"[14].

La Cour juge aussi que

"[l]a privation de la garantie d'une intervention judiciaire préalable doit être limitée à ce qui est strictement nécessaire pour atteindre l'objectif légal et doit être compensée par d'autres garanties suffisantes afin de prévenir des abus"[15].

S'il convient de privilégier la nécessité de respecter les garanties du procès équitable, il peut être admis, dans le respect des strictes conditions qui viennent d'être rappelées, que ces droits soient mis en balance avec les intérêts qui relèvent du domaine d'autres droits fondamentaux, comme par exemple le droit à la vie privée et familiale garanti par l'article 22 de la Constitution et l'article 8 de la Convention européenne des droits de l'homme[16]. Selon la Cour constitutionnelle, une limitation des principes se dégageant de droits fondamentaux peut se justifier, non seulement lorsque des intérêts supérieurs sont en cause mais également lorsque la restriction est nécessaire pour garantir le respect d'autres droits fondamentaux[17].

Toutefois, ainsi que l'a jugé par exemple la Cour constitutionnelle en ce qui concerne le conflit entre les droits de la défense et le droit au respect de la vie privée,

---

14 *Voetnoot 54 uit het geciteerde advies:* Zie onder meer de arresten GwH, nr. 140/1998, 16 december 1998, B; nr. 154/2007, 19 december 2007, B.77.3.

15 *Voetnoot 55 uit het geciteerde advies:* GwH, nr. 154/2007, 19 december 2007, , B.77.3.

16 *Voetnoot 56 uit het geciteerde advies:* Zie bijvoorbeeld arrest nr. 10/2011 van het Grondwettelijk Hof van 27 januari 2011, waarin inzake het invorderen van douane- en accijnsrechten de afweging wordt toegelaten van de rechten van de verdediging en het beginsel van de tegenspraak ontleend aan artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens "tegen de belangen die onder de toepassing van artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens vallen" waardoor het "in uitzonderlijke situaties denkbaar [is] dat bepaalde stukken van het dossier aan de tegenspraak ontsnappen" (GwH, nr. 10/2011, 27 januari 2011, B.5.1).

17 *Voetnoot 57 uit het geciteerde advies:* GwH, nr. 201/2011, 22 december 2011, B.12.1. Dit arrest behandelde het nieuwe artikel 15*bis* van de wet van 20 juli 1990 "betreffende de voorlopige hechtenis", zoals het is ingevoegd bij artikel 6 van de wet van 13 augustus 2011 " tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis, om aan elkeen die wordt verhoord en aan elkeen wiens vrijheid wordt benomen rechten te verlenen, waaronder het recht om een advocaat te raadplegen en door hem te worden bijgestaan", alsook de afweging die daarbij diende te worden gemaakt van de beginselen van wapengelijkheid van aanklager en verdediging en het contradictoir karakter van het proces voor de beklaagde wiens vrijheidsbeneming kan worden verlengd, tegen "andere grondrechten" (*ibid.*).

14 *Note 54 de l'avis cité:* Entre autres arrêts: C.C., n° 140/1998, 16 décembre 1998, B.2; n° 154/2007, 19 décembre 2007, B.77.3.

15 *Note 55 de l'avis cité:* C.C., n° 154/2007, 19 décembre 2007, B.77.3.

16 *Note 56 de l'avis cité*: Voir par exemple l'arrêt n° 10/2011, du 27 janvier 2011, de la Cour constitutionnelle, qui admet, en matière de recouvrement des droits de douane et d'accise, la mise en balance des droits de la défense et du principe du contradictoire déduits de l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme "avec les intérêts qui relèvent du domaine de l'article 8 de la Convention européenne des droits de l'homme" et qui permettent alors de "concevoir des situations exceptionnelles dans lesquelles certaines pièces du dossier échappent à la contradiction" (C.C., n° 10/2011, 27 janvier 2011, B.5.1).

17 *Note 57 de l'avis cité*: C.C., n° 201/2011, 22 décembre 2011, B.12.1. Il s'agissait, dans cet arrêt, de l'article 15*bis* nouveau de la loi du 20 juillet 1990 "relative à la détention préventive", tel qu'inséré par l'article 6 de la loi du 13 août 2011 "modifiant le Code d'instruction criminelle et la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive afin de conférer des droits, dont celui de consulter un avocat et d'être assistée par lui, à toute personne auditionnée et à toute personne privée de liberté" et de la mise en balance qu'elle appelait des principes de l'égalité des armes entre l'accusation et la défense et du caractère contradictoire du procès pour un prévenu pouvant faire l'objet d'une prolongation d'une mesure de privation de liberté avec "d'autres droits fondamentaux" (*ibid.*).

"Ten aanzien van artikel 6.1 van dat Verdrag zijn evenwel enkel die maatregelen die de rechten van de verdediging beperken legitiem die absoluut noodzakelijk zijn. Bovendien moeten de moeilijkheden die een van de partijen bij de uitoefening van haar verdediging zou ondervinden vanwege een beperking van haar rechten, worden gecompenseerd door de waarborg van de voor het rechtscollege gevolgde procedure.

In het omgekeerde geval moeten de inbreuken op het privéleven die voortvloeien uit een gerechtelijke procedure zoveel mogelijk worden beperkt tot diegene die door specifieke kenmerken van de procedure, enerzijds, en door de gegevens van het geschil, anderzijds, strikt noodzakelijk worden gemaakt'.[18]

Dergelijke overwegingen gelden in principe ook wanneer andere grondrechten met elkaar in conflict zijn, met dien verstande dat, wanneer de Grondwet in het voorafgaande optreden van een rechter voorziet, zoals bijvoorbeeld inzake de individuele vrijheidsbeperking over de termijn van de administratieve hechtenis heen gewaarborgd door artikel 12, derde lid, van de Grondwet, van dit bepaalde niet mag worden afgeweken, zelfs niet wanneer die afwijking haar rechtsgrond aan de wet ontleent.[19]

"seules sont légitimes au regard de l'article 6.1 de la Convention précitée les mesures restreignant les droits de la défense qui sont absolument nécessaires. De surcroît, les difficultés qu'éprouverait une des parties dans l'exercice de sa défense en raison d'une limitation de ses droits doivent être compensées par la garantie qu'offre la procédure suivie devant la juridiction.

Invers[e]ment, les atteintes à la vie privée qui découlent d'une procédure judiciaire doivent se limiter autant que faire se peut à celles rendues strictement nécessaires par les spécificités de la procédure, d'une part, et par les données du litige, d'autre part'[18].

Pareilles considérations valent également, en principe, lorsque d'autres droits fondamentaux sont en conflit, étant entendu que, lorsque la Constitution prévoit l'intervention préalable d'un juge, comme par exemple en matière de restriction à la liberté individuelle au-delà du délai de détention administrative, garantie par l'article 12, alinéa 3, de la Constitution, ce prescrit ne peut être soumis à aucune dérogation, fût-elle puisée dans la loi[19].

[18] *Voetnoot 58 uit het geciteerde advies:* GwH, nr. 10/2011, 27 januari 2011, B.5.1.

[19] *Voetnoot 59 uit het geciteerde advies:* Zie hierover met name arrest nr. 201/2011 van het Grondwettelijk Hof van 22 december 2011.

[18] *Note 58 de l'avis cité:* C.C., n° 10/2011, 27 janvier 2011, B.5.1.

[19] *Note 59 de l'avis cité*: Voir notamment sur ce point l'arrêt n° 201/2011 du 22 décembre 2011 de la Cour constitutionnelle.

De hierboven aangehaalde beginselen gelden eveneens buiten het strafrechtelijke domein[20]."

In verschillende arresten heeft het Grondwettelijk Hof benadrukt dat de fiscale wetgever van de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek mag afwijken, maar dat aangetoond moet worden dat de maatregel strikt noodzakelijk is en een daadwerkelijke rechterlijke toetsing van de regelmatigheid en geldigheid van de afwijkende fiscale (beslag)maatregel gegarandeerd moet blijven.[21]

In de memorie van toelichting wordt alvast een poging gedaan om de verruiming van het administratief bewarend beslag (en de ermee gepaard gaande beperking van de preventieve rechterlijke controle)[22] te verantwoorden:

"De parlementaire onderzoekscommissie naar de grote fiscale fraude-dossiers (doc 52 0034/04, vaststellingen onder nr. 22, blz. 244-248) heeft vastgesteld dat: "De meeste grootschalige belastingfraude-constructies worden opgezet om "de buit" buiten het bereik van het gerecht en de fiscus te houden. In sommige uitermate schadelijke fraudegevallen wordt handig gebruik gemaakt van de mazen in de wetgeving of van een nog niet ontdekte constructie, die dan gedurende een korte periode intens wordt benut. Om die fraude te stoppen, moet

Les principes énoncés ci-avant sont également d'application en dehors de la sphère pénale[20]".

Plusieurs arrêts de la Cour constitutionnelle soulignent que le législateur fiscal peut déroger aux dispositions du Code judiciaire, mais qu'il faut démontrer que la mesure est strictement nécessaire et qu'un contrôle juridictionnel effectif portant sur la régularité et la validité de la mesure (de saisie) fiscale dérogatoire doit rester garanti[21].

L'exposé des motifs tente en tout cas de justifier l'élargissement de la saisie conservatoire administrative (et la limitation du contrôle juridictionnel préventif dont elle est assortie)[22]:

"La Commission d'enquête parlementaire sur les grands dossiers de fraude fiscale (doc 52 0034/04, constatations sous n° 22, pp 244-248) a constaté que: "La plupart des grandes fraudes fiscales visent à mettre le "butin" à l'abri de toute réaction, tant de la justice que du fisc. Certaines fraudes très dommageables profitent d'une faille dans la législation ou d'un montage non encore détecté, et s'opèrent intensément durant une courte période. C'est pourquoi, pour arrêter l'hémorragie, l'administration doit pouvoir agir en temps réel et de manière

---

20 *Voetnoot 60 uit het geciteerde advies:* Zie over deze aangelegenheden B. Maréchal en S. Depré, *op. cit*., blz. 988-991. Zie ook arrest nr. 101/2008 van het Grondwettelijk Hof van 10 juli 2008, waarbij de vernietiging is uitgesproken van artikel 92, § 1, 3° en 6°, van de Vlaamse Wooncode, hierin opgenomen bij artikel 6 van het decreet van het Vlaams Gewest van 15 december 2006 "houdende wijziging van het decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode". Het voornoemde artikel 92, § 1, 3° en 6°, maakt het mogelijk dat in de huurovereenkomsten die door de sociale verhuurkantoren worden gesloten een uitdrukkelijk ontbindend beding wordt opgenomen waardoor "de huurders […] de waarborg [wordt ontnomen] van het voorafgaand optreden van een rechter in geval van ontbinding van de huurovereenkomst door de verhuurder wegens een tekortkoming aan hun verplichtingen" (GwH, nr. 101/2008, 10 juli 2008, B.23.2). Het arrest stelt met name vast: "In tegenstelling tot hetgeen is bepaald in het gemeen recht, kan de huurovereenkomst worden ontbonden enkel op grond van de beoordeling, door de verhuurder, van de tekortkomingen van de huurder, van de ernst ervan en van het blijvend karakter ervan, zonder voorafgaande controle van een onafhankelijke en onpartijdige rechter die buiten de contractuele relatie staat", wat ondanks de aangebrachte rechtvaardiging en het bestaan van een rechterlijke [toetsing] b*a posteriori* (*ibid.*, B.25) het Hof doet besluiten dat "de mogelijkheid om een uitdrukkelijk ontbindend beding op te nemen in de huurovereenkomst, in het nadeel van de sociale huurders, niet redelijk verantwoord is ten opzichte van het recht op een behoorlijke huisvesting zoals gewaarborgd door artikel 23 van de Grondwet". Er dient evenwel te worden opgemerkt dat de belangen die in dezen in het geding zijn en die aanleiding hebben gegeven tot het voornoemde arrest, te weten de belangen van de eigenaar, geen overeenkomst vertonen met de belangen die het voorliggende ontwerp beoogt te verdedigen en die de lichamelijke, morele, zelfs seksuele integriteit regarderen van de te beschermen personen, inclusief de zwaksten, zoals minderjarigen.

21 Zie bv.: GwH 7 juli 1998, nr. 78/98; GwH, 26 mei 1999, nr. 58/99.

22 Vgl. met artikel 1413 Ger.W.: "Iedere schuldeiser kan in spoedeisende gevallen aan de rechter toelating vragen om op de voor beslag vatbare goederen van zijn schuldenaar bewarend beslag te leggen.".

20 *Note 60 de l'avis cité*: Sur ces questions, cons. B. Maréchal et S. Depré, *op. cit*., spéc. pp. 988 à 991. Voir aussi l'arrêt n° 101/2008 du 10 juillet 2008 de la Cour constitutionnelle, qui annule l'article 92, § 1er, 3° et 6°, du Code flamand du Logement, y introduit par l'article 6 du décret de la Région flamande du 15 décembre 2006 "portant modification du décret du 15 juillet 1997 contenant le Code flamand du Logement", qui permet de faire figurer dans les baux conclus par les sociétés de logement social des clauses résolutoires expresses ayant pour effet de "prive[r] les locataires de la garantie de l'intervention préalable d'un juge en cas de dissolution du bail par le bailleur pour manquement à leurs obligations" (C.C., n° 101/2008, 10 juillet 2008, B.23.2). L'arrêt constate notamment que, "[c] ontrairement à ce qui est prévu par le droit commun, le contrat de bail peut être dissous sur la seule appréciation par le bailleur des manquements du locataire, de leur gravité et de leur caractère persistant, sans contrôle préalable d'un juge indépendant et impartial, tiers à la relation contractuelle", ce qui, malgré les justifications avancées et l'existence d'un contrôle juridictionnel *a posteriori* (*ibid.*, B.25), conduit la Cour à conclure que "la possibilité de faire figurer une clause résolutoire expresse dans le contrat de bail, au détriment des locataires de logements sociaux, n'est pas raisonnablement justifiée par rapport au droit à un logement décent, garanti par l'article 23 de la Constitution". Il importe toutefois de souligner que les intérêts en jeu dans l'affaire ayant donné lieu à l'arrêt précité, à savoir ceux du propriétaire, étaient sans commune mesure avec ceux que le projet à l'examen dans le présent avis tend à protéger, qui touchent à l'intégrité physique, morale, voire sexuelle, des personnes à protéger, en ce compris les plus faibles, comme les mineurs d'âge.

21 Voir par exemple: C.C., 7 juillet 1998, n° 78/98; C.C., 26 mai 1999, n° 58/99.

22 Comparer avec l'article 1413 du Code judiciaire: "Tout créancier peut, dans les cas qui requièrent célérité, demander au juge l'autorisation de saisir conservatoirement les biens saisissables qui appartiennent à son débiteur".

de administratie dus in real time en doeltreffend kunnen optreden. Wanneer de belastingadministratie dan toch kan optreden, staat ze daarenboven volledig machteloos wanneer blijkt dat bepaalde fraudeurs er inmiddels voor gezorgd hebben insolvabel te zijn.”.

Hoewel de administratie tot een controle kan overgaan, zelfs al is de aangiftetermijn voor de gecontroleerde handelingen nog niet verstreken en hoewel het huidige artikel 52*bis* van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (hierna Wetboek), ingevoegd bij de programmawet van 27 december 2006, de administratie de mogelijkheid biedt over te gaan tot een bewarend administratief beslag om de betaling van de btw te waarborgen, blijkt evenwel in de praktijk dat laatstgenoemde bepaling niet wordt toegepast omwille van talloze tekortkomingen.

Die onderzoekscommissie heeft bijgevolg aanbevolen om voornoemd artikel 52*bis* aan te passen.

Artikel 52*bis*, nieuw, van het Wetboek volgt die aanbeveling op.

In tegenstelling tot de oude bepaling van artikel 52*bis* van het Wetboek, die slechts bewarend beslag van goederen toestaat indien het onmogelijk is de tussenkomende partijen te identificeren of de oorsprong, de hoeveelheid, de prijs of de waarde van de goederen vast te stellen, waardoor redelijkerwijs kan worden verondersteld dat de bepalingen van het Wetboek en de uitvoeringsbesluiten inzake btw niet werden nageleefd, laat de nieuwe bepaling het bewarend beslag op roerende goederen toe wanneer ambtenaren van de administratie belast met de belasting over de toegevoegde waarde ter gelegenheid van hun onderzoek een geheel van overeenstemmende aanwijzingen van ernstige fraude, al dan niet georganiseerd, vaststellen.

In afwijking van het gemene recht heeft het beslag effectief uitwerking – met als gevolg dat de in beslag genomen goederen niet mogen worden vervreemd of met lasten bezwaard gedurende een periode van drie jaar – vanaf de overhandiging van het afschrift van het proces-verbaal van beslag aan de beslagene of aan zijn vertegenwoordiger of gemandateerde, ongeacht de kennisgeving per aangetekende brief voorzien in het geval dat de overhandiging aan de beslagene zelf niet is kunnen gebeuren.”

17.1. Uit deze uiteenzetting blijkt dat de specifieke regeling inzake beslag verantwoord wordt “door redenen eigen aan de misdrijven waarop zij betrekking hebben”, namelijk ernstige fiscale btw-fraude. Er lijken bovendien toereikende waarborgen te zijn om misbruiken te voorkomen: het bewarend beslag moet binnen twee maanden door de beslagrechter beoordeeld worden en de beslagene kan ook binnen drie maanden na de overhandiging van het proces-verbaal van beslag aan de beslagrechter vragen om de opheffing van het beslag te doen gelasten.

Aan de gemachtigde zijn in dit verband nog een aantal vragen voorgelegd, waarop het volgende is geantwoord (de vragen zijn telkens cursief weergegeven):

efficace. L’administration fiscale se retrouve de surcroît, le moment venu, totalement désarmée face à l’insolvabilité, organisée entre-temps, de certains fraudeurs.”.

Bien que l’administration ait la possibilité de procéder à un contrôle, même si le délai pour le dépôt de la déclaration concernant les opérations contrôlées n’est pas encore échu, et bien que l’article 52*bis* du Code de la taxe sur la valeur ajoutée (ci-après Code), inséré par l’article 2 de la loi-programme du 27 décembre 2006, octroie à l’administration la possibilité d’opérer une saisie administrative à caractère conservatoire afin de garantir l’acquittement de la TVA, il s’avère cependant que dans la pratique cette dernière disposition n’est pas exploitée en raison de nombreuses lacunes.

Cette Commission d’enquête a par conséquent recommandé d’adapter l’article 52*bis* précité.

L’article 52*bis*, nouveau, du Code, met en œuvre cette recommandation.

A la différence de l’ancienne disposition de l’article 52*bis* du Code qui n’autorise la saisie de marchandises que s’il est impossible d’identifier les parties intervenantes ou d’établir l’origine, la quantité, le prix ou la valeur des marchandises pour lesquelles il peut être raisonnablement présumé que les dispositions du Code et des arrêtés en matière de TVA n’ont pas été respectées, la nouvelle disposition permet la saisie conservatoire de biens meubles lorsque les agents de l’administration en charge de la taxe sur la valeur ajoutée constatent à l’occasion de leur investigation un faisceau d’indices concordants de fraude grave, organisée ou non.

Dérogatoire au droit commun, la mesure de saisie devient effective – avec pour conséquence l’interdiction d’aliéner les biens saisis ou de les grever de charges durant une période de trois ans – à compter de la remise de la copie du procès-verbal de saisie au saisi ou à son représentant ou mandataire, indépendamment de la notification par pli recommandé qui est prévue dans l’hypothèse où la remise en main propre au saisi n’a pu être effectuée”.

17.1. Il ressort de cet exposé que le régime spécifique en matière de saisie est justifié “par des raisons propres aux infractions qu’elles concernent”, à savoir une fraude fiscale grave en matière de T.V.A. En outre, il semble exister suffisamment de garanties pour éviter des abus: la saisie conservatoire doit être appréciée dans les deux mois par le juge des saisies et le saisi peut également demander au juge des saisies, dans les trois mois qui suivent la remise en mains propres du procès-verbal de saisie, de faire ordonner le levée de la saisie.

À cet égard, un certain nombre de questions ont encore été posées au délégué, auxquelles il a été répondu comme suit (les questions sont chaque fois indiquées en italique):

"*Wat is de verhouding tussen het voorgestelde artikel 52bis, § 2, eerste lid, en artikel 52bis, § 2, tweede lid? a) Is het mogelijk dat éénzelfde zaak terzelfdertijd op éénzijdig verzoekschrift wordt behandeld door de beslagrechter en er daarnaast een beroep door de betrokkene behandeld wordt door diezelfde beslagrechter? Of worden die zaken dan samengevoegd?*

Het is mogelijk dat éénzelfde zaak terzelfdertijd op éénzijdig verzoekschrift wordt behandeld door de beslagrechter en er daarnaast een beroep door de betrokkene behandeld wordt.

De procedures zijn ook intrinsiek verschillend:

• het eerste lid betreft een verplichte bekrachtigingsprocedure voor de beslagleggende schuldeiser als bijkomende juridische garantie (externe juridische toetsing) na een beslag dat zonder voorafgaandelijke machtiging van de beslagrechter mocht worden gelegd

• het tweede lid betreft een facultatief rechtsmiddel voor de beslagen schuldenaar om het beslag (en dus niet de bekrachtigingsbeschikking) aan te vechten. Voor het aanvechten van de bekrachtigingsbeschikking staan immers de gewone rechtsmiddelen van het Ger.W. (*in casu* derdenverzet) open.

De intrinsiek verschillende aard van beide procedures staan er niet aan in de weg dat in het kader van beide procedures gelijkaardige juridische discussies kunnen worden verwacht omtrent de toepassing van de grond- en vormvoorwaarden van het beslag.

Om een eenduidige rechtsbehandeling te verkrijgen, kan de samenvoeging van dossiers gevraagd worden door één van de gedingpartijen of ambtshalve door de rechter.

Dergelijke samenvoeging zou *de facto* betekenen dat in dergelijke gevallen het eenzijdig karakter van de bekrachtigingsprocedure komt te vervallen, omdat in een dergelijk geval het tegensprekelijk karakter van de procedure ingeleid door de beslagen schuldenaar de bovenhand neemt.

Deze dubbele procedure is niet voor de hand liggend en kan de zaken jurdisch bijzonder complex maken,

b) Heeft de ene uitspraak in voorkomend geval gezag van gewijsde ten aanzien van de andere uitspraak?

Om deze problematiek te vermijden kan waar mogelijk de samenvoeging van de dossiers worden bepleit. Indien dat onmogelijk blijkt door uiteenlopende timing van de verschillende procedures, zal er in voorkomend geval gezag van gewijsde kleven aan de ene uitspraak ten aanzien van de andere uitspraak. Tegen de betrokken uitspraak zal uiteraard nog wel een gewoon rechtsmiddel kunnen worden aangewend om de benadeelde partij in de gelegenheid te stellen hoe dan ook alsnog zijn rechten te laten gelden.

"*Wat is de verhouding tussen het voorgestelde artikel 52bis, § 2, eerste lid, en artikel 52bis, § 2, tweede lid? a) Is het mogelijk dat éénzelfde zaak terzelfdertijd op éénzijdig verzoekschrift wordt behandeld door de beslagrechter en er daarnaast een beroep door de betrokkene behandeld wordt door diezelfde beslagrechter? Of worden die zaken dan samengevoegd?*

Het is mogelijk dat éénzelfde zaak terzelfdertijd op éénzijdig verzoekschrift wordt behandeld door de beslagrechter en er daarnaast een beroep door de betrokkene behandeld wordt.

De procedures zijn ook intrinsiek verschillend:

• het eerste lid betreft een verplichte bekrachtigingsprocedure voor de beslagleggende schuldeiser als bijkomende juridische garantie (externe juridische toetsing) na een beslag dat zonder voorafgaandelijke machtiging van de beslagrechter mocht worden gelegd

• het tweede lid betreft een facultatief rechtsmiddel voor de beslagen schuldenaar om het beslag (en dus niet de bekrachtigingsbeschikking) aan te vechten. Voor het aanvechten van de bekrachtigingsbeschikking staan immers de gewone rechtsmiddelen van het Ger.W. (*in casu* derdenverzet) open.

De intrinsiek verschillende aard van beide procedures staan er niet aan in de weg dat in het kader van beide procedures gelijkaardige juridische discussies kunnen worden verwacht omtrent de toepassing van de grond- en vormvoorwaarden van het beslag.

Om een eenduidige rechtsbehandeling te verkrijgen, kan de samenvoeging van dossiers gevraagd worden door één van de gedingpartijen of ambtshalve door de rechter.

Dergelijke samenvoeging zou *de facto* betekenen dat in dergelijke gevallen het eenzijdig karakter van de bekrachtigingsprocedure komt te vervallen, omdat in een dergelijk geval het tegensprekelijk karakter van de procedure ingeleid door de beslagen schuldenaar de bovenhand neemt.

Deze dubbele procedure is niet voor de hand liggend en kan de zaken jurdisch bijzonder complex maken,

b) Heeft de ene uitspraak in voorkomend geval gezag van gewijsde ten aanzien van de andere uitspraak?

Om deze problematiek te vermijden kan waar mogelijk de samenvoeging van de dossiers worden bepleit. Indien dat onmogelijk blijkt door uiteenlopende timing van de verschillende procedures, zal er in voorkomend geval gezag van gewijsde kleven aan de ene uitspraak ten aanzien van de andere uitspraak. Tegen de betrokken uitspraak zal uiteraard nog wel een gewoon rechtsmiddel kunnen worden aangewend om de benadeelde partij in de gelegenheid te stellen hoe dan ook alsnog zijn rechten te laten gelden.

c) Kan de betrokkene verzet aantekenen tegen de beslissing van de beslagrechter die het beslag bekrachtigt?

De regels van het Gerechtelijk Wetboek zijn terzake van toepassing (artikels 1025-1034 Ger.W)

d) Kan er beroep aangetekend worden tegen de weigering om het beslag te bekrachtigen?

De regels van het Gerechtelijk wetboek zijn terzake van toepassing. (artikels 1025-1034 Ger.W)

e) Waarom is de termijn in het eerste lid twee maanden en in het tweede lid drie maanden? Het is dus mogelijk dat de beslagrechter de geldigheid van het beslag bekrachtigt en dat daarna (i.e. twee maanden en vijf dagen na de overhandiging van het pv) de opheffing van het beslag gevraagd wordt?

Dit lijkt inderdaad een ongerijmdheid in de voorgestelde wetgeving. Het co-existentievraagstuk zal vermoedelijk tot complexe juridische situaties leiden niettegenstaande het de bedoeling van de wetgever was om van artikel 52*bis* WBTW een werkbaar artikel te maken in uitvoering van de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie 2009 naar de Grote Fiscale Fraude (aanbeveling 38 p. 244 – “Instaurer un mécanisme de flagrance fiscale”).

Het betreft zoals hiervoor reeds aangehaald, een niet evidente oefening waarbij het evenwicht dient gezocht te worden tussen een efficiënt optredende overheid in geval van betrapping op heterdaad (meestal het aantreffen van “carrousselgoederen” in een magazijn), en afdoende rechtsbescherming voor de burger.

Anderzijds betreft het twee procedures die intrinsiek andersoortig zijn (zie commentaar mbt vraag 3 hiervoor). Hierbij was het de bedoeling om de fiscale administratie als beslagleggende schuldeiser te verplichten om bijzonder snel een externe toetsing van de geldigheid van het beslag te laten uitvoeren ook al is er daar in eerste instantie geen betrokkenheid van de beslagen schuldenaar voorzien. De beslagen schuldenaar behoudt op die manier evenwel de mogelijkheid om rechtsmiddelen aan te wenden indien hij dat aanvankelijk niet nuttig heeft geacht, maar desgevallend door de betrokken beschikking tot andere inzichten komt.

Het valt trouwens te noteren dat ook indien de termijn wordt gelijkgeschakeld, het opgeworpen co-existentieprobleem niet automatisch uit de weg wordt geruimd. Ook als de termijn voor beide procedures drie maanden is, is het immers perfect mogelijk dat de eerste procedure is afgerond na twee maand (het is immers een maximumtermijn), waardoor in het kader van de tweede procedure nog altijd opheffing van het beslag kan worden gevraagd (rekening houdend met het feit dat de beslagen schuldenaar niet wordt betrokken in de eerste procedure op eenzijdig verzoekschrift).

Tot slot mag niet uit het oog verloren worden dat het co-existentievraagstuk maar ontstaan is naar aanleiding van de invoeging van de verplichte afzonderlijke bekrachtigingsprocedure n.a.v. IKW besprekingen.

c) Kan de betrokkene verzet aantekenen tegen de beslissing van de beslagrechter die het beslag bekrachtigt?

De regels van het Gerechtelijk Wetboek zijn terzake van toepassing (artikels 1025-1034 Ger.W)

d) Kan er beroep aangetekend worden tegen de weigering om het beslag te bekrachtigen?

De regels van het Gerechtelijk wetboek zijn terzake van toepassing. (artikels 1025-1034 Ger.W)

e) Waarom is de termijn in het eerste lid twee maanden en in het tweede lid drie maanden? Het is dus mogelijk dat de beslagrechter de geldigheid van het beslag bekrachtigt en dat daarna (i.e. twee maanden en vijf dagen na de overhandiging van het pv) de opheffing van het beslag gevraagd wordt?

Dit lijkt inderdaad een ongerijmdheid in de voorgestelde wetgeving. Het co-existentievraagstuk zal vermoedelijk tot complexe juridische situaties leiden niettegenstaande het de bedoeling van de wetgever was om van artikel 52*bis* WBTW een werkbaar artikel te maken in uitvoering van de aanbevelingen van de Parlementaire Onderzoekscommissie 2009 naar de Grote Fiscale Fraude (aanbeveling 38 p. 244 – “Instaurer un mécanisme de flagrance fiscale”).

Het betreft zoals hiervoor reeds aangehaald, een niet evidente oefening waarbij het evenwicht dient gezocht te worden tussen een efficiënt optredende overheid in geval van betrapping op heterdaad (meestal het aantreffen van “carrousselgoederen” in een magazijn), en afdoende rechtsbescherming voor de burger.

Anderzijds betreft het twee procedures die intrinsiek andersoortig zijn (zie commentaar mbt vraag 3 hiervoor). Hierbij was het de bedoeling om de fiscale administratie als beslagleggende schuldeiser te verplichten om bijzonder snel een externe toetsing van de geldigheid van het beslag te laten uitvoeren ook al is er daar in eerste instantie geen betrokkenheid van de beslagen schuldenaar voorzien. De beslagen schuldenaar behoudt op die manier evenwel de mogelijkheid om rechtsmiddelen aan te wenden indien hij dat aanvankelijk niet nuttig heeft geacht, maar desgevallend door de betrokken beschikking tot andere inzichten komt.

Het valt trouwens te noteren dat ook indien de termijn wordt gelijkgeschakeld, het opgeworpen co-existentieprobleem niet automatisch uit de weg wordt geruimd. Ook als de termijn voor beide procedures drie maanden is, is het immers perfect mogelijk dat de eerste procedure is afgerond na twee maand (het is immers een maximumtermijn), waardoor in het kader van de tweede procedure nog altijd opheffing van het beslag kan worden gevraagd (rekening houdend met het feit dat de beslagen schuldenaar niet wordt betrokken in de eerste procedure op eenzijdig verzoekschrift).

Tot slot mag niet uit het oog verloren worden dat het co-existentievraagstuk maar ontstaan is naar aanleiding van de invoeging van de verplichte afzonderlijke bekrachtigingsprocedure n.a.v. IKW besprekingen.

Heeft de beslagene drie maanden na de overhandiging van het pv van beslag of van de verzending van de aangetekende brief nog een rechtsmiddel om het bewarend beslag aan te vechten? Wat is de eventuele verantwoording voor het ontbreken van een rechtsmiddel?

De gewone rechtsmiddelen (derdenverzet) worden aangewend tegen de (verplichte) bekrachtigingsbeslissing van de beslagrechter.

De beslagleggende schuldeiser heeft de mogelijkheid om in geval van veranderde omstandigheden de wijziging of de intrekking van de verplichte (bekrachtigings)beschikking van de beslagrechter te vragen. Deze procedure vormt in essentie een buitengewoon derdenverzet die niet onderworpen is aan een bepaalde termijn."

Gelet op de uitleg verstrekt in de memorie van toelichting en door de gemachtigde lijkt de beperking van het recht op toegang tot de rechter verantwoord en proportioneel.

17.2. Uit de ontworpen regeling blijkt niet dat er een verband moet bestaan tussen 6° en 7° van het ontworpen artikel 52*bis*, § 1, tweede lid, van het Btw-wetboek. De waarde van het voorwerp van het beslag dient dus niet in verhouding te staan tot de belastingschuld (zeker en vaststaand, dan wel voorlopig geraamd). Het beslag kan echter ernstige gevolgen hebben en bijvoorbeeld leiden tot een blokkering van de bedrijfsuitoefening die jaren kan duren, zodat de vraag rijst of het recht op eigendom niet beter kan worden gevrijwaard, bijvoorbeeld door te bepalen dat het verband tussen de belastingschuld en de goederen waarop beslag wordt gelegd niet disproportioneel mag zijn.

Aan de gemachtigde werd daarom de vraag gesteld waarom met de ontworpen bepaling wordt afgezien van het leggen van een verband tussen de goederen waarop beslag wordt gelegd en de vastgestelde onregelmatigheid. De gemachtigde antwoordde het volgende:

"De goederen waarop beslag wordt gelegd moeten geen rechtstreeks verband houden met de fraude. De bedoeling van de wetgever is een bewarend beslag te leggen om de belastingschuld uit hoofde van de fraude nadien te kunnen invorderen.

De beslagrechter is bevoegd om de geldigheid van een beslag te toetsen rekening houdend met de grond- en vormvoorwaarden.

Op zich is het begrijpelijk dat de administratie bij het beslag zelf moeilijk kan gaan beoordelen wat de waarde van de beslagen goederen is, in verhouding tot de voorlopig geraamde schuld. In die omstandigheden lijkt het toch opportuun om de beslagrechter toe te laten een evenredigheidstoets uit te voeren die de waarde van de beslagen goederen in overeenstemming brengt met het voorlopig geraamde bedrag van de schuldvordering. Het lijkt me excessief om bv. beslag te leggen op een partij waardevolle handelsgoederen van 2 000 0000 EUR als het geraamde bedrag van de schuldvordering 500 000 EUR bedraagt. Nogmaals, initieel is dat niet onoverkomelijk (welke ambtenaar kan de waarde van

Heeft de beslagene drie maanden na de overhandiging van het pv van beslag of van de verzending van de aangetekende brief nog een rechtsmiddel om het bewarend beslag aan te vechten? Wat is de eventuele verantwoording voor het ontbreken van een rechtsmiddel?

De gewone rechtsmiddelen (derdenverzet) worden aangewend tegen de (verplichte) bekrachtigingsbeslissing van de beslagrechter.

De beslagleggende schuldeiser heeft de mogelijkheid om in geval van veranderde omstandigheden de wijziging of de intrekking van de verplichte (bekrachtigings)beschikking van de beslagrechter te vragen. Deze procedure vormt in essentie een buitengewoon derdenverzet die niet onderworpen is aan een bepaalde termijn".

Compte tenu des explications données dans l'exposé des motifs et par le délégué, la limitation du droit d'accès au juge semble justifiée et proportionnée.

17.2. Il ne ressort pas du régime en projet qu'il doit exister un lien entre le 6° et le 7° de l'article 52*bis*, § 1er, alinéa 2, en projet, du C. T.V.A. La valeur de l'objet de la saisie ne doit donc pas être proportionnée à la dette d'impôt (certaine et liquide, ou estimée provisoirement). La saisie peut toutefois avoir des conséquences sérieuses et entraîner, par exemple, un blocage de l'activité économique qui peut durer des années, si bien que la question se pose de savoir si le droit à la propriété ne peut pas être mieux garanti, par exemple en prévoyant que le rapport entre la dette d'impôt et les biens saisis ne peut pas être disproportionné.

Il a dès lors été demandé au délégué pourquoi la disposition en projet renonce à établir un lien entre les biens saisis et l'irrégularité constatée. Le délégué a répondu ce qui suit:

"De goederen waarop beslag wordt gelegd moeten geen rechtstreeks verband houden met de fraude. De bedoeling van de wetgever is een bewarend beslag te leggen om de belastingschuld uit hoofde van de fraude nadien te kunnen invorderen.

De beslagrechter is bevoegd om de geldigheid van een beslag te toetsen rekening houdend met de grond- en vormvoorwaarden.

Op zich is het begrijpelijk dat de administratie bij het beslag zelf moeilijk kan gaan beoordelen wat de waarde van de beslagen goederen is, in verhouding tot de voorlopig geraamde schuld. In die omstandigheden lijkt het toch opportuun om de beslagrechter toe te laten een evenredigheidstoets uit te voeren die de waarde van de beslagen goederen in overeenstemming brengt met het voorlopig geraamde bedrag van de schuldvordering. Het lijkt me excessief om bv. beslag te leggen op een partij waardevolle handelsgoederen van 2 000 0000 EUR als het geraamde bedrag van de schuldvordering 500 000 EUR bedraagt. Nogmaals, initieel is dat niet onoverkomelijk (welke ambtenaar kan de waarde van

de handelsgoederen correct inschatten, tenzij het gaat om goederen waarvoor bv. een aankoopfactuur bestaat) maar de beslagrechter zou daar m.i. wel corrigerend (matigend, proportionaliserend) moeten kunnen optreden. In het kader van het verzet tegen een inhouding van btw-tegoeden heeft de beslagrechter ook de bevoegdheid de inhouding te beperken tot het bedrag van de schuld als het tegoed groter is."

Met die zienswijze van de gemachtigde kan worden ingestemd. De ontworpen regeling zal in die zin moeten worden aangepast door te bepalen dat het verband tussen de belastingschuld en de goederen waarop beslag wordt gelegd niet disproportioneel mag zijn.

18. De gemachtigde verduidelijkte dat de mogelijkheid voor de beslagene om binnen drie maanden na overhandiging van het proces-verbaal van beslag of van de verzending van de aangetekende brief, overeenkomstig artikel 1420 van het Gerechtelijk Wetboek beroep in te stellen bij de beslagrechter om de opheffing van het beslag te doen gelasten voor zover niet aan de gestelde voorwaarden werd voldaan (ontworpen artikel 52*bis*, § 2, tweede lid, van het Btw-wetboek), ook toepassing kan vinden nadat het beslag werd omgezet in een uitvoerend beslag (*idem*, § 3). De beslagene moet overigens ook over de mogelijkheid beschikken na deze periode van drie maanden om de wijziging of de intrekking van het beslag te vragen in geval van veranderde omstandigheden (vgl. artikel 1419 van het Gerechtelijk Wetboek). Dit moet worden verduidelijkt in de ontworpen bepalingen.

De griffier, *De voorzitter,*

Annemie GOOSSENS Jo BAERT

de handelsgoederen correct inschatten, tenzij het gaat om goederen waarvoor bv. een aankoopfactuur bestaat) maar de beslagrechter zou daar m.i. wel corrigerend (matigend, proportionaliserend) moeten kunnen optreden. In het kader van het verzet tegen een inhouding van btw-tegoeden heeft de beslagrechter ook de bevoegdheid de inhouding te beperken tot het bedrag van de schuld als het tegoed groter is".

On peut se rallier au point de vue du délégué. Le dispositif en projet devra être adapté dans ce sens en prévoyant que le lien entre la dette d'impôt et les biens saisis ne peut pas être disproportionné.

18. Le délégué a précisé que la possibilité pour le saisi d'introduire un recours auprès du juge des saisies dans les trois mois de la remise en mains propres du procès-verbal de saisie ou de l'envoi du pli recommandé, conformément à l'article 1420 du Code judiciaire, afin de faire ordonner la levée de la saisie dans la mesure où il n'a pas été satisfait aux conditions fixées (article 52*bis*, § 2, alinéa 2, en projet, du C. T.V.A.), peut également trouver à s'appliquer après que la saisie a été convertie en saisie-exécution (*idem,* § 3). Le saisi doit du reste avoir également la possibilité, après cette période de trois mois, de requérir la modification ou la rétractation de la saisie en cas de changement de circonstances (comp. avec l'article 1419 du Code judiciaire). La disposition en projet doit le préciser.

Le greffier, *Le président,*

Annemie GOOSSENS Jo BAERT

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op de voordracht van de minister van Financiën,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De minister van Financiën is ermee belast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam bij de Kamer van volksvertegenwoordigers in te dienen:

HOOFDSTUK 1

Algemene bepaling

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2

Inkomstenbelastingen

Art. 2

Artikel 322, § 3, tweede lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, ingevoegd bij de wet van 14 april 2011, wordt aangevuld als volgt:

"In voorkomend geval kunnen bij het centraal aanspreekpunt de identificatiegegevens worden opgevraagd betreffende een rekeningnummer dat tijdens het voormelde onderzoek is ontdekt en waarvan de belastingplichtige de titularis niet identificeert. ".

Art. 3

Artikel 333, derde lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 22 december 2008, wordt aangevuld met de woorden:

"Wanneer de onderzoekingen uitgevoerd worden op vraag van een Staat waarmee België een overeenkomst tot voorkoming van dubbele belasting heeft

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

À tous, présents et à venir,
SALUT.

Sur la proposition du ministre des Finances,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Le ministre des Finances est chargé de présenter en Notre nom à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

CHAPITRE 1ER

Disposition générale

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

CHAPITRE 2

Impôts sur les revenus

Art. 2

Dans l'article 322, § 3, du Code des impôts sur les revenus 1992, inséré par la loi du 14 avril 2011, l'alinéa 2 est complété par ce qui suit:

"Le cas échéant, les données d'identification relatives à un numéro de compte découvert lors de l'enquête précitée et dont le contribuable n'identifie pas le titulaire, peuvent être demandées auprès du point de contact central.".

Art. 3

Dans l'article 333 du même Code, modifié par la loi du 22 décembre 2008, l'alinéa 3 est complété par les mots:

"Lorsque les investigations sont réalisées à la demande d'un état avec lequel la Belgique a conclu une convention préventive de la double imposition, ou

gesloten, of waarmee België een akkoord heeft gesloten inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, of die samen met België deelneemt aan een ander bilateraal of multilateraal gesloten juridisch instrument, op voorwaarde dat deze overeenkomst, dit akkoord of dit juridisch instrument de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden tussen de akkoord sluitende Staten mogelijk maakt, wordt, de onderzoekstermijn, uitsluitend met het oog op het beantwoorden van de voormelde vraag, zonder voorafgaande kennisgeving verlengd met de aanvullende termijn van vier jaar.".

Art. 4

In artikel 333/1, § 1, van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 14 april 2011 en gewijzigd bij de wetten van 7 november 2011 en 21 december 2013, worden het derde en het vierde lid vervangen als volgt:

"Het eerste lid is niet van toepassing op de in artikel 322, § 4, bedoelde vragen vanwege een buitenlandse Staat. De kennisgeving aan de persoon in wiens hoofde het onderzoek door de buitenlandse Staat wordt gevoerd, gebeurt in dit geval post factum bij aangetekende brief uiterlijk 90 dagen na het verzenden van de informatie aan de buitenlandse Staat.

In afwijking van het derde lid gebeurt geen kennisgeving post factum:

1° wanneer die buitenlandse Staat aantoont zelf reeds een kennisgeving aan de persoon in wiens hoofde het onderzoek wordt gevoerd, te hebben verstuurd;

2° wanneer uit de vraag van die buitenlandse Staat blijkt dat er ernstige aanwijzingen van fiscale fraude zijn en deze Staat uitdrukkelijk vraagt om de persoon in wiens hoofde het onderzoek wordt gevoerd niet in kennis te stellen van deze vraag .".

Art. 5

In titel VII, hoofdstuk III, afdeling VI, van hetzelfde Wetboek wordt een artikel 337/1 ingevoegd, luidende:

"Art. 337/1. In afwijking van artikel 4 van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur, mogen de verzoeken om inlichtingen van buitenlandse autoriteiten en de antwoorden verstrekt aan die autoriteiten evenals elke andere correspondentie tussen de bevoegde autoriteiten niet openbaar worden gemaakt zolang het onderzoek van de buitenlandse autoriteit niet is afgesloten en voor zover de openbaarmaking nadelig

avec lequel la Belgique a conclu un accord en vue de l'échange de renseignements en matière fiscale ou qui, avec la Belgique, est partie à un autre instrument juridique bilatéral ou multilatéral, pourvu que cette convention, cet accord ou cet instrument juridique permette l'échange d'informations en vue de l'application de la législation interne des États contractants en matière fiscale, le délai d'investigation est, sans notification préalable et uniquement dans le but de répondre à la demande précitée, prolongé du délai supplémentaire de quatre ans.".

Art. 4

Dans l'article 333/1, § 1er, du même Code, inséré par la loi du 14 avril 2011 et modifié par les lois des 7 novembre 2011 et 21 décembre 2013, les alinéas 3 et 4 sont remplacés par ce qui suit:

"L'alinéa 1er ne s'applique pas aux demandes de renseignements provenant d'un État étranger telles que visées à l'article 322, § 4. Dans ce cas la notification à la personne à l'encontre de qui l'enquête est menée par l'état étranger s'effectue post factum par envoi recommandé, au plus tard dans les 90 jours après l'envoi des informations à l'État étranger.

Par dérogation à l'alinéa 3, il n'y a pas de notification post factum:

1° lorsque cet État étranger démontre qu'il a déjà lui-même envoyé une notification à la personne à l'encontre de qui l'enquête est menée;

2° lorsque la demande de renseignements provenant de cet État étranger fait apparaître des indices sérieux de fraude fiscale et si cet État étranger requiert expressément que la personne à l'encontre de qui l'enquête est menée ne soit pas mise au courant de cette demande.".

Art. 5

Dans le titre VII, chapitre 3, section VI même Code, il est inséré un article 337/1 rédigé comme suit:

"Art. 337/1. Par dérogation à l'article 4 de la loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration, les demandes d'informations transmises par les autorités étrangères et les réponses qui sont fournies à ces autorités ainsi que toute autre correspondances entre les autorités compétentes ne sont pas susceptibles d'être divulguées aussi longtemps que l'enquête de l'autorité étrangère n'est pas clôturée et pour autant que

zou zijn voor het voormelde onderzoek, tenzij de andere autoriteit haar uitdrukkelijk akkoord heeft gegeven voor deze openbaarmaking.

Het in het vorige lid bedoelde akkoord wordt geacht te zijn bekomen wanneer de buitenlandse autoriteit niet reageert binnen een termijn van 90 dagen te rekenen vanaf het verzenden door de Belgische Staat van de vraag tot inzage, en de informatie niet verschaft dat de vertrouwelijkheid van de uitgewisselde gegevens en de correspondentie volgens de voorwaarden van dit artikel moet voortduren, wanneer de persoon in wiens hoofde het onderzoek door de buitenlandse Staat wordt gevoerd uitdrukkelijk deze toegang aan de Belgische Staat heeft gevraagd."

Art. 6

In artikel 444, eerste lid, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 27 december 2012, worden de woorden "Bij niet-aangifte" vervangen door de woorden "Bij niet-aangifte, bij laattijdige overlegging van de aangifte".

HOOFDSTUK 3

Belasting over de toegevoegde waarde

Art. 7

Artikel 52*bis* van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, ingevoegd bij de programmawet van 27 december 2006, vervangen bij de programmawet van 27 april 2007 en gewijzigd bij de wet van 25 april 2014, wordt vervangen als volgt:

"Art. 52*bis*. § 1. Wanneer ambtenaren van de administratie belast met de belasting over de toegevoegde waarde, ter gelegenheid van hun onderzoeken bij een belastingplichtige, feiten vaststellen die een geheel van overeenstemmende aanwijzingen van ernstige fraude, al dan niet georganiseerd, uitmaken en bijgedragen hebben tot de overtreding van de bepalingen van dit Wetboek of van de ter uitvoering ervan genomen besluiten, kunnen zij bewarend beslag leggen op de roerende goederen waarvoor tijdens die onderzoeken niet is aangetoond dat zij uitsluitend aan derden toebehoren.

De in het eerste lid bedoelde ambtenaren, in het bezit van hun aanstellingsbewijs, stellen een proces-verbaal van beslag op dat met name de volgende vermeldingen moet bevatten:

la divulgation nuirait aux besoins de l'enquête précitée, à moins que l'autorité étrangère n'ait expressément marqué son accord sur cette divulgation.

L'accord dont question à l'alinéa précédent est acquis si l'autorité étrangère ne réagit pas dans un délai de 90 jours à partir de l'envoi de la demande de communication par l'État belge et n'apporte pas l'information que la confidentialité des données et correspondances échangées selon les conditions du présent article doit perdurer, lorsque la personne dans le chef de qui l'enquête est menée par l'état étranger a explicitement demandé cet accès à l'État belge."

Art. 6

Dans l'article 444, alinéa 1er, du même Code, modifié par la loi du 27 décembre 2012, les mots "En cas d'absence de déclaration" sont remplacés par les mots "En cas d'absence de déclaration, de remise tardive de celle-ci".

CHAPITRE 3

Taxe sur la valeur ajoutée

Art. 7

L'article 52*bis* du Code de la taxe sur la valeur ajoutée, inséré par la loi-programme du 27 décembre 2006, remplacé dans sa version néerlandaise par la loi-programme du 27 avril 2007 et modifié par la loi du 25 avril 2014, est remplacé par ce qui suit:

"Art. 52*bis*. § 1er. Lorsque les agents de l'administration en charge de la taxe sur la valeur ajoutée constatent à l'occasion de leurs investigations auprès d'une personne assujettie des faits qui constituent un faisceau d'indices concordants de fraude grave, organisée ou non, et qui ont contribué à enfreindre les dispositions de ce Code ou des arrêtés pris pour son exécution, ils peuvent pratiquer une saisie conservatoire sur les biens meubles pour lesquels il n'est pas démontré lors de ces investigations qu'ils appartiennent exclusivement à des tiers.

Les agents visés à l'alinéa 1er, munis de leur commission, dressent un procès-verbal de saisie devant notamment contenir les mentions suivantes:

1° de dag, de maand, het jaar en de plaats van het beslag;

2° de naam, voornaam, graad en hoedanigheid van de verbaliserende ambtenaren;

3° de identificatie van de beslagene door de vermelding van het ondernemingsnummer indien gekend alsook van hetzij de naam, de voornaam en de woonplaats voor een natuurlijk persoon, hetzij de maatschappelijke benaming, de rechtsvorm en de maatschappelijke zetel voor een rechtspersoon;

4° de vermelding van de in het eerste lid bedoelde feiten;

5° de motivatie van de hoogdringendheid van het beslag;

6° de vermelding en de specificatie van een belastingschuld die zeker is en vaststaand of vatbaar voor een voorlopige raming;

7° de inventaris van de beslagen goederen die een voldoende nauwkeurige en gedetailleerde omschrijving van de goederen bevat;

8° de handtekening van minstens twee verbaliserende ambtenaren;

9° de integrale weergave van artikel 507 van het Strafwetboek;

10° de rechtsmiddelen tegen de maatregelen, het bevoegde gerechtelijk arrondissement en de bevoegde rechtsinstantie;

11° de administratie bedoeld in het eerste lid die in geval van beroep moet gedagvaard worden.

Indien het afschrift van het proces-verbaal niet aan de beslagene kan worden overhandigd tegen ontvangstbewijs op het ogenblik van het beslag, wordt dit afschrift onmiddellijk ter plekke achtergelaten en zal het proces-verbaal van beslag – op straffe van nietigheid – hem binnen de veertien dagen bij aangetekende brief ter kennis worden gebracht.

Dit bewarend beslag mag geen afbreuk doen aan artikel 1408, §§ 1 en 2, van het Gerechtelijk Wetboek inzake de niet voor beslag vatbare goederen.

Ten gevolge van het bewarend beslag kunnen de goederen niet worden vervreemd of bezwaard gedurende een periode van drie jaar zonder dat evenwel enig voorrecht wordt verschaft. Het bewarend beslag geeft

1° le jour, le mois, l'année et lieu de la saisie;

2° les nom, prénom, grade et qualité des agents verbalisants;

3° l'identification du saisi par la mention du numéro d'entreprise s'il est connu ainsi que, soit les nom, prénom et domicile pour une personne physique, soit les dénomination sociale, forme juridique et siège social pour une personne morale;

4° la mention des faits visés à l'alinéa 1er constatés par ces agents;

5° la motivation de l'urgence de la saisie;

6° la mention et la spécification d'une dette d'impôt qui est certaine et liquide ou susceptible d'une estimation provisoire;

7° l'inventaire des biens saisis lequel contient une description suffisamment précise et détaillée de ces biens;

8° la signature d'au moins deux des agents verbalisants;

9° la reproduction intégrale de l'article 507 du Code pénal;

10° les moyens de recours contre les mesures prises, l'arrondissement judiciaire compétent ainsi que l'autorité judiciaire compétente;

11° l'administration visée à l'alinéa 1er qui doit être citée en cas de recours.

Dans le cas où la copie du procès-verbal ne peut être remise en mains propres du saisi contre accusé de réception lors de la saisie, cette copie est déposée sur-le-champ et le procès-verbal de saisie lui sera, à peine de nullité, notifié par pli recommandé dans les quatorze jours.

Cette saisie conservatoire ne peut porter atteinte au prescrit de l'article 1408, §§ 1er et 2, du Code judiciaire relatif aux biens insaisissables.

Compte tenu de la saisie conservatoire, les biens ne peuvent être aliénés ou grevés durant une période de trois ans sans toutefois qu'aucun privilège soit conféré. La saisie conservatoire donne lieu à l'établissement et

aanleiding tot het opmaken en het verzenden binnen de drie werkdagen te rekenen vanaf de overhandiging of de betekening van het proces-verbaal, door de verbaliserende ambtenaren, van een bericht van beslag overeenkomstig artikel 1390 van het Gerechtelijk Wetboek.

§ 2. Op straffe van nietigheid moet de geldigheid van het beslag bedoeld in § 1 bekrachtigd worden door de beslagrechter van het ambtsgebied waarin zich het kantoor bevindt belast met de invordering van de fiscale schuld, binnen een termijn van twee maanden te rekenen vanaf de kennisgeving van het proces-verbaal bedoeld in § 1, tweede lid. De procedure wordt ingeleid op eenzijdig verzoekschrift. De beslissing van de beslagrechter is uitvoerbaar bij voorraad.

Bij toepassing van het principe van artikel 1420 van het Gerechtelijk Wetboek kan de beslagene binnen de drie maanden na overhandiging van het proces-verbaal van beslag of van de verzending van de aangetekende brief beroep instellen bij de beslagrechter van het ambtsgebied waarin zich het kantoor belast met de invordering van de fiscale schuld bevindt, om de opheffing of wijziging van het beslag te verkrijgen in het geval dat niet aan de voorwaarden van huidig artikel werd voldaan. De beslagrechter kan het beslag wijzigen in de mate dat de waarde van de in § 1, tweede lid, 7°, bedoelde beslagen goederen het bedrag van de in § 1, tweede lid, 6° bedoelde schuld op een disproportionele manier overschrijdt.

De beslagrechter kan het beslag tevens wijzigen of opheffen in geval van veranderde omstandigheden.

De vordering wordt ingesteld en behandeld zoals in kort geding overeenkomstig de artikelen 1035 tot 1041 van het Gerechtelijk Wetboek.

In voorkomend geval behoudt het beslag zijn bewarend karakter gedurende de rechtsgang van de ingeleide procedure evenals tijdens een eventuele rechtsgang van de vordering in rechte ingeleid op grond van artikel 89, tweede lid.

§ 3. Op straffe van nietigheid van het beslag, wordt een dwangbevel met betrekking tot de belastingschuld uitgevaardigd overeenkomstig artikel 85 van dit Wetboek binnen de drie maanden na de kennisgeving van het proces-verbaal van beslag bedoeld in § 1, tweede lid.

Dit dwangbevel kan maar worden ter kennis gebracht of betekend aan de beslagene na de bekrachtiging van het beslag door de beslagrechter zoals bepaald in § 2, eerste lid.

à l'envoi dans les trois jours ouvrables à compter de la remise ou de la notification du procès-verbal, par les agents verbalisants, d'un avis de saisie conformément à l'article 1390 du Code judiciaire.

§ 2. A peine de nullité, la validité de la saisie visée au § 1er doit être confirmée dans les deux mois suivant la notification du procès-verbal visée au § 1er, alinéa 2, par le juge des saisies du ressort dans lequel se trouve le bureau en charge du recouvrement de la dette fiscale . La procédure est introduite sur requête unilatérale. La décision du juge des saisies est exécutoire par provision.

Par application du principe de l'article 1420 du Code judiciaire le saisi peut, dans les trois mois suivant la remise en mains propres du procès-verbal de saisie ou l'envoi du pli recommandé, introduire un recours auprès du juge des saisies du ressort dans lequel se situe le bureau en charge du recouvrement de la dette fiscale, afin d'obtenir la mainlevée ou la modification de la saisie dans l'hypothèse où il n'aurait pas été satisfait aux conditions du présent article. Le juge des saisies peut adapter la saisie dans la mesure où la valeur des biens saisis visé au § 1er, alinéa 2, 7°, est disproportionnée au regard de la dette visée au § 1er, alinéa 2, 6°.

Le juge des saisies peut en outre, adapter la saisie ou en ordonner la levée en cas de changement de circonstances.

La citation est introduite et traitée suivant les formes du référé conformément aux articles 1035 à 1041 du Code judiciaire.

Le cas échéant, la saisie conserve son caractère conservatoire au cours de la procédure judiciaire engagée ainsi qu'au cours d'une éventuelle procédure menée en suite d'une action en justice intentée sur base de l'article 89, alinéa 2.

§ 3. A peine de nullité de la saisie, une contrainte relative à la dette d'impôt est décernée conformément à l'article 85 du présent code endéans les trois mois suivant la notification du procès-verbal de saisie, visée au § 1, alinéa 4..

Cette contrainte ne peut être notifiée ou signifiée au saisi qu'après la validation de la saisie par le juge des saisies telle que prévue au § 2, alinéa 1er.

Door de loutere kennisgeving of betekening van dit dwangbevel wordt het bewarend beslag omgezet in een uitvoerend beslag en de daaropvolgende tenuitvoerlegging ervan gebeurt overeenkomstig artikel 1497 van het Gerechtelijk Wetboek.

Het uitvoerend beslag op roerende goederen zal vervolgens plaatsvinden overeenkomstig de bepalingen van artikel 1499 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek, onverminderd de mogelijkheid voor de beslagene, in geval van veranderde omstandigheden, om de wijziging of opheffing van het beslag te verzoeken voor de beslagrechter."

Gegeven te Brussel, 7 april 2017.

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

De minister van Financiën,

Johan VAN OVERTVELDT

Par la seule notification ou signification de cette contrainte, la saisie conservatoire est convertie en saisie exécutoire et sa mise en œuvre subséquente est engagée conformément à l'article 1497 du Code judiciaire.

La saisie-exécution sur biens meubles aura lieu ensuite conformément aux dispositions de l'article 1499 et suivants du Code judiciaire, sans préjudice de la possibilité pour le saisi, en cas de changement de circonstances, de requérir du juge des saisies, l'adaptation ou la levée de la saisie."

Donné à Bruxelles, le 7 avril 2017.

PHILIPPE

PAR LE ROI:

Le ministre des Finances,

Johan VAN OVERTVELDT

BIJLAGEN

ANNEXES

Bijlage

Basistekst	**Tekst na ontwerp**
	Hoofdstuk 2 - Inkomstenbelastingen
Artikel 322, § 3 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992	**Artikel 322, § 3 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992**
§ 3. Iedere bank- wissel-, krediet- en spaarinstelling is er toe gehouden om volgende gegevens kenbaar te maken bij een centraal aanspreekpunt dat door de Nationale Bank van België wordt gehouden : de identiteit van de cliënten en de nummers van hun rekeningen en contracten. Deze verplichting geldt slechts voor zover het gaat om soorten rekeningen en contracten die relevant zijn voor de belastingheffing. De Koning bepaalt om welke soorten rekeningen en contracten het gaat.	§ 3. Iedere bank- wissel-, krediet- en spaarinstelling is er toe gehouden om volgende gegevens kenbaar te maken bij een centraal aanspreekpunt dat door de Nationale Bank van België wordt gehouden : de identiteit van de cliënten en de nummers van hun rekeningen en contracten. Deze verplichting geldt slechts voor zover het gaat om soorten rekeningen en contracten die relevant zijn voor de belastingheffing. De Koning bepaalt om welke soorten rekeningen en contracten het gaat.
Wanneer de door de minister aangestelde ambtenaar bedoeld in paragraaf 2, derde lid, heeft vastgesteld dat het gevoerde onderzoek bedoeld in paragraaf 2, één of meer aanwijzingen van belastingontduiking heeft opgeleverd, kan hij de beschikbare gegevens over die belastingplichtige opvragen bij dat centraal aanspreekpunt.	Wanneer de door de minister aangestelde ambtenaar bedoeld in paragraaf 2, derde lid, heeft vastgesteld dat het gevoerde onderzoek bedoeld in paragraaf 2, één of meer aanwijzingen van belastingontduiking heeft opgeleverd, kan hij de beschikbare gegevens over die belastingplichtige opvragen bij dat centraal aanspreekpunt. **In voorkomend geval kunnen bij het centraal aanspreekpunt de identificatiegegevens worden opgevraagd betreffende een rekeningnummer dat tijdens het voormelde onderzoek is ontdekt en waarvan de belastingplichtige de titularis niet identificeert.**[1]
De Koning bepaalt :	De Koning bepaalt :
1° de werking van het centraal aanspreekpunt en in het bijzonder de bewaringstermijn van de in het eerste lid bedoelde gegevens;	1° de werking van het centraal aanspreekpunt en in het bijzonder de bewaringstermijn van de in het eerste lid bedoelde gegevens;
2° de modaliteiten en de periodiciteit van de mededeling door de bank-, wissel-, krediet- en spaarinstellingen van de in het eerste lid bedoelde gegevens;	2° de modaliteiten en de periodiciteit van de mededeling door de bank-, wissel-, krediet- en spaarinstellingen van de in het eerste lid bedoelde gegevens;
3° de modaliteiten van de raadpleging door de door de minister aangestelde ambtenaar bedoeld in § 2, derde lid, van de in het eerste lid bedoelde gegevens.	3° de modaliteiten van de raadpleging door de door de minister aangestelde ambtenaar bedoeld in § 2, derde lid, van de in het eerste lid bedoelde gegevens.

[1] Artikel 2 van het ontwerp

Met als enig doel de verplichtingen van deze paragraaf na te komen, hebben de bank-, wissel-, krediet- en spaarinstellingen en de Nationale Bank van België de toelating om het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen te gebruiken om de cliënten te identificeren.

De Nationale Bank van België houdt voormeld centraal aanspreekpunt uitsluitend in het algemeen belang. De Bank, de leden van haar organen en haar personeelsleden zijn niet burgerlijk aansprakelijk voor fouten of nalatigheden begaan in het kader van de uitoefening van deze wettelijke opdracht van de Bank, behalve in geval van bedrog of opzettelijke of zware fout.

Artikel 333 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

Onverminderd de bevoegdheden die haar bij de artikelen 351 tot 354 zijn toegekend, kan de administratie de in dit hoofdstuk bedoelde onderzoekingen verrichten en belastingen of aanvullende aanslagen eventueel vestigen, zelfs wanneer de aangifte van de belastingplichtige reeds werd aangenomen en de desbetreffende belastingen reeds werden betaald.

Bedoelde onderzoekingen mogen zonder voorafgaande kennisgeving worden verricht gedurende het belastbaar tijdperk evenals in de termijn bedoeld in artikel 354, eerste lid en in de termijn bedoeld in artikel 354, vierde lid.

Zij mogen bovendien worden verricht gedurende de in artikel 354, tweede lid, bedoelde aanvullende termijn van vier jaar, op voorwaarde dat de administratie de belastingplichtige vooraf schriftelijk en op nauwkeurige wijze kennis heeft gegeven van de aanwijzingen inzake belastingontduiking die te zijnen aanzien bestaan voor het bedoeld tijdperk. Die voorafgaande kennisgeving is voorgeschreven op straffe van nietigheid van de aanslag.

Met als enig doel de verplichtingen van deze paragraaf na te komen, hebben de bank-, wissel-, krediet- en spaarinstellingen en de Nationale Bank van België de toelating om het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen te gebruiken om de cliënten te identificeren.

De Nationale Bank van België houdt voormeld centraal aanspreekpunt uitsluitend in het algemeen belang. De Bank, de leden van haar organen en haar personeelsleden zijn niet burgerlijk aansprakelijk voor fouten of nalatigheden begaan in het kader van de uitoefening van deze wettelijke opdracht van de Bank, behalve in geval van bedrog of opzettelijke of zware fout.

Artikel 333 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992

Onverminderd de bevoegdheden die haar bij de artikelen 351 tot 354 zijn toegekend, kan de administratie de in dit hoofdstuk bedoelde onderzoekingen verrichten en belastingen of aanvullende aanslagen eventueel vestigen, zelfs wanneer de aangifte van de belastingplichtige reeds werd aangenomen en de desbetreffende belastingen reeds werden betaald.

Bedoelde onderzoekingen mogen zonder voorafgaande kennisgeving worden verricht gedurende het belastbaar tijdperk evenals in de termijn bedoeld in artikel 354, eerste lid en in de termijn bedoeld in artikel 354, vierde lid.

Zij mogen bovendien worden verricht gedurende de in artikel 354, tweede lid, bedoelde aanvullende termijn van vier jaar, op voorwaarde dat de administratie de belastingplichtige vooraf schriftelijk en op nauwkeurige wijze kennis heeft gegeven van de aanwijzingen inzake belastingontduiking die te zijnen aanzien bestaan voor het bedoeld tijdperk. Die voorafgaande kennisgeving is voorgeschreven op straffe van nietigheid van de aanslag. **Wanneer de onderzoekingen uitgevoerd worden op vraag van een Staat waarmee België een overeenkomst tot voorkoming van dubbele belasting heeft**

	gesloten, of waarmee België een akkoord heeft gesloten inzake de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden, of die samen met België deelneemt aan een ander bilateraal of multilateraal gesloten juridisch instrument, op voorwaarde dat deze overeenkomst, dit akkoord of dit juridisch instrument de uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot belastingaangelegenheden tussen de akkoord sluitende Staten mogelijk maakt, wordt, de onderzoekstermijn, uitsluitend met het oog op het beantwoorden van de voormelde vraag, zonder voorafgaande kennisgeving verlengd met de aanvullende termijn van vier jaar.[2]
Indien de bijlage bij de aangifte in de inkomstenbelastingen bedoeld in de artikelen 2758, § 1, vierde lid, en 2759, § 1, vierde lid, binnen de termijn bedoeld in het tweede lid, onderzocht wordt, mogen deze onderzoekingen betrekking hebben op de belastbare tijdperken waarbinnen de arbeidsplaats geacht wordt behouden te zijn gebleven zoals bedoeld in de artikelen 2758, § 1, vierde lid, en 2759, § 1, vierde lid, zonder dat hiervoor een voorafgaande kennisgeving vereist is.	Indien de bijlage bij de aangifte in de inkomstenbelastingen bedoeld in de artikelen 2758, § 1, vierde lid, en 2759, § 1, vierde lid, binnen de termijn bedoeld in het tweede lid, onderzocht wordt, mogen deze onderzoekingen betrekking hebben op de belastbare tijdperken waarbinnen de arbeidsplaats geacht wordt behouden te zijn gebleven zoals bedoeld in de artikelen 2758, § 1, vierde lid, en 2759, § 1, vierde lid, zonder dat hiervoor een voorafgaande kennisgeving vereist is.
Artikel 333/1, § 1, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992	**Artikel 333/1, § 1, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992**
§ 1. In de gevallen bedoeld in de artikelen 322, § 2, en 327, § 3, tweede lid, stelt de administratie de belastingplichtige in kennis van de aanwijzing of de aanwijzingen van belastingontduiking of van de gegevens op grond waarvan zij meent dat het gevoerde onderzoek tot een eventuele toepassing van artikel 341 leidt en die een vraag om inlichtingen bij een financiële instelling rechtvaardigen. Deze kennisgeving gebeurt bij aangetekende brief gelijktijdig met het verzenden van de voormelde vraag om inlichtingen.	§ 1. In de gevallen bedoeld in de artikelen 322, § 2, en 327, § 3, tweede lid, stelt de administratie de belastingplichtige in kennis van de aanwijzing of de aanwijzingen van belastingontduiking of van de gegevens op grond waarvan zij meent dat het gevoerde onderzoek tot een eventuele toepassing van artikel 341 leidt en die een vraag om inlichtingen bij een financiële instelling rechtvaardigen. Deze kennisgeving gebeurt bij aangetekende brief gelijktijdig met het verzenden van de voormelde vraag om inlichtingen.
Het eerste lid is niet van toepassing als de rechten van de Schatkist in gevaar zijn. De kennisgeving gebeurt desgevallend post factum bij een ter post aangetekende brief, uiterlijk 30 dagen na het verzenden van de in het eerste lid	Het eerste lid is niet van toepassing als de rechten van de Schatkist in gevaar zijn. De kennisgeving gebeurt desgevallend post factum bij een ter post aangetekende brief, uiterlijk 30 dagen na het verzenden van de in het eerste lid

[2] Artikel 3 van het ontwerp

vermelde vraag om inlichtingen.	vermelde vraag om inlichtingen.
Het eerste lid is niet van toepassing op de vragen vanwege een in artikel 322, § 4, bedoelde buitenlandse Staat indien de buitenlandse Staat uitdrukkelijk vraagt de belastingplichtige niet in kennis te stellen wanneer de rechten van de Schatkist in gevaar zijn. De kennisgeving gebeurt in dit geval post factum bij aangetekende brief uiterlijk binnen 90 dagen na het verzenden van de in het eerste lid vermelde vraag om inlichtingen maar niet eerder dan 60 dagen na het verzenden van de inlichtingen aan de buitenlandse Staat.	**Het eerste lid is niet van toepassing op de in artikel 322, § 4, bedoelde vragen vanwege een buitenlandse Staat. De kennisgeving aan de persoon in wiens hoofde het onderzoek door de buitenlandse Staat wordt gevoerd, gebeurt in dit geval post factum bij aangetekende brief uiterlijk 90 dagen na het verzenden van de informatie aan de buitenlandse Staat.**
Het eerste lid is evenmin van toepassing op de vragen vanwege de in artikel 322, § 4, bedoelde buitenlandse administraties indien de buitenlandse Staat aantoont zelf reeds een kennisgeving aan de belastingplichtige te hebben verstuurd.	**In afwijking van het derde lid gebeurt geen kennisgeving post factum:**
	1° wanneer die buitenlandse Staat aantoont zelf reeds een kennisgeving aan de persoon in wiens hoofde het onderzoek wordt gevoerd, te hebben verstuurd; **2° wanneer uit de vraag van die buitenlandse Staat blijkt dat er ernstige aanwijzingen van fiscale fraude zijn en deze Staat uitdrukkelijk vraagt om de persoon in wiens hoofde het onderzoek wordt gevoerd niet in kennis te stellen van deze vraag .[3]**
Artikel 337/1 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992	**Artikel 337/1 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992**
	"Art. 337/1. In afwijking van artikel 4 van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur, mogen de verzoeken om inlichtingen van buitenlandse autoriteiten en de antwoorden verstrekt aan die autoriteiten evenals elke andere correspondentie tussen de bevoegde autoriteiten niet openbaar worden gemaakt zolang het onderzoek van de buitenlandse autoriteit niet is afgesloten en voor zover de openbaarmaking nadelig zou zijn voor het voormelde onderzoek, tenzij de andere autoriteit haar uitdrukkelijk akkoord heeft gegeven voor deze openbaarmaking..

[3] Artikel 4 van het ontwerp

	Het in het vorige lid bedoelde akkoord wordt geacht te zijn bekomen wanneer de buitenlandse autoriteit niet reageert binnen een termijn van 90 dagen te rekenen vanaf het verzenden door de Belgische Staat van de vraag tot inzage, en de informatie niet verschaft dat de vertrouwelijkheid van de uitgewisselde gegevens en de correspondentie volgens de voorwaarden van dit artikel moet voortduren, wanneer de persoon in wiens hoofde het onderzoek door de buitenlandse Staat wordt gevoerd uitdrukkelijk deze toegang aan de Belgische Staat heeft gevraagd. [4]
Artikel 444 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992	**Artikel 444 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992**
Bij niet-aangifte of in geval van onvolledige of onjuiste aangifte, worden de op het niet aangegeven inkomstengedeelte verschuldigde belastingen, bepaald voor enige verrekening van de voorheffingen, de belastingkredieten, het forfaitair gedeelte van de buitenlandse belasting en de voorafbetalingen, vermeerderd met een belastingverhoging die wordt bepaald naar gelang van de aard en de ernst van de overtreding, volgens een schaal waarvan de trappen door de Koning (1) worden vastgesteld en gaande van 10 pct. tot 200 pct. van de op het niet aangegeven inkomstengedeelte verschuldigde belastingen.	Bij niet-aangifte**, bij laattijdige overlegging van de aangifte**[5] of in geval van onvolledige of onjuiste aangifte, worden de op het niet aangegeven inkomstengedeelte verschuldigde belastingen, bepaald voor enige verrekening van de voorheffingen, de belastingkredieten, het forfaitair gedeelte van de buitenlandse belasting en de voorafbetalingen, vermeerderd met een belastingverhoging die wordt bepaald naar gelang van de aard en de ernst van de overtreding, volgens een schaal waarvan de trappen door de Koning (1) worden vastgesteld en gaande van 10 pct. tot 200 pct. van de op het niet aangegeven inkomstengedeelte verschuldigde belastingen.
Bij ontstentenis van kwade trouw kan worden afgezien van het minimum van 10 pct. belastingverhoging.	Bij ontstentenis van kwade trouw kan worden afgezien van het minimum van 10 pct. belastingverhoging.
Het totaal van de op het niet aangegeven inkomstengedeelte verschuldigde belastingen en de belastingverhogingen mag niet hoger zijn dan het bedrag van de niet aangegeven inkomsten.	Het totaal van de op het niet aangegeven inkomstengedeelte verschuldigde belastingen en de belastingverhogingen mag niet hoger zijn dan het bedrag van de niet aangegeven inkomsten.
De verhoging wordt slechts toegepast wanneer de niet aangegeven inkomsten 2500 EUR bereiken.	De verhoging wordt slechts toegepast wanneer de niet aangegeven inkomsten 2500 EUR bereiken.
Geen belastingverhoging wordt toegepast, wanneer verdoken meerwinsten, als bedoeld in de artikelen 219 en 233, tweede lid, terug in de	Geen belastingverhoging wordt toegepast, wanneer verdoken meerwinsten, als bedoeld in de artikelen 219 en 233, tweede lid, terug in de

[4] Artikel 5 van het ontwerp
[5] Artikel 6 van het ontwerp

boekhouding worden opgenomen in een later boekjaar dan het boekjaar tijdens hetwelk de meerwinst werd verwezenlijkt. volgens de in datzelfde artikel 219, vierde lid, bedoelde voorwaarden.

boekhouding worden opgenomen in een later boekjaar dan het boekjaar tijdens hetwelk de meerwinst werd verwezenlijkt. volgens de in datzelfde artikel 219, vierde lid, bedoelde voorwaarden.

Hoofdstuk 3 – Belasting over de toegevoegde waarde

Artikel 52bis van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde

Artikel 52bis van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde

§ 1. Wanneer de ambtenaren van de administratie belast met de belasting over de toegevoegde waarde ter gelegenheid van hun onderzoeken goederen ontdekken waarvoor redelijkerwijs kan worden verondersteld dat de bepalingen van dit Wetboek en de uitvoeringsbesluiten inzake btw niet werden nageleefd omdat het onmogelijk is de tussenkomende partijen te identificeren of de oorsprong, de hoeveelheid, de prijs of de waarde van de goederen vast te stellen, kunnen zij overgaan tot het bewarend beslag van deze goederen evenals van de voor hun vervoer dienende middelen.
De voormelde ambtenaren stellen een proces-verbaal van beslag op dat de vastgestelde feiten vermeldt die het niet naleven van de wettelijke of reglementaire bepalingen ter zake aantonen of ertoe bijdragen die aan te tonen en dat een inventaris bevat van de goederen die het voorwerp van het beslag uitmaken. Dit proces-verbaal wordt aan de houder ter kennis gegeven uiterlijk binnen de vierentwintig uur volgend op zijn opmaak.

§ 1. Wanneer ambtenaren van de administratie belast met de belasting over de toegevoegde waarde, ter gelegenheid van hun onderzoeken bij een belastingplichtige, feiten vaststellen die een geheel van overeenstemmende aanwijzingen van ernstige fraude, al dan niet georganiseerd, uitmaken en bijgedragen hebben tot de overtreding van de bepalingen van dit Wetboek of van de ter uitvoering ervan genomen besluiten, kunnen zij bewarend beslag leggen op de roerende goederen waarvoor tijdens die onderzoeken niet is aangetoond dat zij uitsluitend aan derden toebehoren.
De in het eerste lid bedoelde ambtenaren, in het bezit van hun aanstellingsbewijs, stellen een proces-verbaal van beslag op dat met name de volgende vermeldingen moet bevatten:

Indien de houder het bewijs levert van de oorsprong, de hoeveelheid, de prijs of de waarde van de goederen en van de identiteit van de partijen, spreekt de administratie de opheffing van het beslag uit.

1° de dag, de maand, het jaar en de plaats van het beslag;

Ingeval van verduistering door de houder van de goederen die het voorwerp van de beslagmaatregel uitmaken, zijn de bepalingen van artikel 507 van het Strafwetboek van toepassing.

2° de naam, voornaam, graad en hoedanigheid van de verbaliserende ambtenaren;

3° de identificatie van de beslagene door de vermelding van het ondernemingsnummer indien gekend alsook van hetzij de naam, de

voornaam en de woonplaats voor een natuurlijk persoon, hetzij de maatschappelijke benaming, de rechtsvorm en de maatschappelijke zetel voor een rechtspersoon;
4° de vermelding van de in het eerste lid bedoelde feiten;
5° de motivatie van de hoogdringendheid van het beslag;
6° de vermelding en de specificatie van een belastingschuld die zeker is en vaststaand of vatbaar voor een voorlopige raming;
7° de inventaris van de beslagen goederen die een voldoende nauwkeurige en gedetailleerde omschrijving van de goederen bevat;
8° de handtekening van minstens twee verbaliserende ambtenaren;
9° de integrale weergave van artikel 507 van het Strafwetboek;
10° de rechtsmiddelen tegen de maatregelen, het bevoegde gerechtelijk arrondissement en de bevoegde rechtsinstantie;
11° de administratie bedoeld in het eerste lid die in geval van beroep moet gedagvaard worden.
Indien het afschrift van het proces-verbaal niet aan de beslagene kan worden overhandigd tegen ontvangstbewijs op het ogenblik van het beslag, wordt dit afschrift onmiddellijk ter plekke achtergelaten en zal het proces-verbaal van beslag - op straffe van nietigheid - hem binnen de veertien dagen bij aangetekende brief ter kennis worden gebracht.
Dit bewarend beslag mag geen afbreuk doen aan artikel 1408, §§1 en 2, van het Gerechtelijk Wetboek inzake de niet voor beslag vatbare goederen.
Ten gevolge van het bewarend beslag kunnen de goederen niet worden vervreemd of bezwaard gedurende een periode van drie jaar zonder dat evenwel enig voorrecht wordt verschaft. Het bewarend beslag geeft aanleiding tot het opmaken en het verzenden binnen de drie werkdagen te rekenen vanaf de overhandiging of de betekening van het proces-verbaal, door de verbaliserende ambtenaren, van een bericht van beslag overeenkomstig artikel 1390 van het Gerechtelijk Wetboek.

§ 2. Op straffe van nietigheid moet de geldigheid van het beslag bedoeld in § 1 binnen de termijn van een maand te rekenen vanaf de kennisgeving van het proces-verbaal bedoeld in

§ 2. Op straffe van nietigheid moet de geldigheid van het beslag bedoeld in §1 bekrachtigd worden door de beslagrechter van het ambtsgebied waarin zich het kantoor

§ 1, tweede lid, worden bekrachtigd door de beslagrechter van het ambtsgebied waarin zich het kantoor bevindt waar de inning moet worden uitgevoerd. De procedure wordt ingeleid op eenzijdig verzoekschrift. De beslissing van de beslagrechter is uitvoerbaar bij voorraad.	**bevindt belast met de invordering van de fiscale schuld, binnen een termijn van twee maanden te rekenen vanaf de kennisgeving van het proces-verbaal bedoeld in §1, tweede lid. De procedure wordt ingeleid op eenzijdig verzoekschrift. De beslissing van de beslagrechter is uitvoerbaar bij voorraad.** **Bij toepassing van het principe van artikel 1420 van het Gerechtelijk Wetboek kan de beslagene binnen de drie maanden na overhandiging van het proces-verbaal van beslag of van de verzending van de aangetekende brief beroep instellen bij de beslagrechter van het ambtsgebied waarin zich het kantoor belast met de invordering van de fiscale schuld bevindt, om de opheffing of wijziging van het beslag te verkrijgen in het geval dat niet aan de voorwaarden van huidig artikel werd voldaan. De beslagrechter kan het beslag wijzigen in de mate dat de waarde van de in § 1, tweede lid, 7°, bedoelde beslagen goederen het bedrag van de in § 1, tweede lid, 6° bedoelde schuld op een disproportionele manier overschrijdt.** **De beslagrechter kan het beslag tevens wijzigen of opheffen in geval van veranderde omstandigheden.** **De vordering wordt ingesteld en behandeld zoals in kort geding overeenkomstig de artikelen 1035 tot 1041 van het Gerechtelijk Wetboek.** **In voorkomend geval behoudt het beslag zijn bewarend karakter gedurende de rechtsgang van de ingeleide procedure evenals tijdens een eventuele rechtsgang van de vordering in rechte ingeleid op grond van artikel 89, tweede lid.**
§ 3. Indien de houder de gegrondheid van het beslag bedoeld in § 1 betwist, wordt er uitspraak gedaan zoals in kort geding, door de beslagrechter van het ambtsgebied waarin zich het kantoor bevindt waar de inning moet worden uitgevoerd.	**§ 3. Op straffe van nietigheid van het beslag, wordt een dwangbevel met betrekking tot de belastingschuld uitgevaardigd overeenkomstig artikel 85 van dit Wetboek binnen de drie maanden na de kennisgeving van het proces-verbaal van beslag bedoeld in §1, tweede lid.** **Dit dwangbevel kan maar worden ter kennis gebracht of betekend aan de beslagene na de bekrachtiging van het beslag door de beslagrechter zoals bepaald in §2, eerste lid.**

Door de loutere kennisgeving of betekening van dit dwangbevel wordt het bewarend beslag omgezet in een uitvoerend beslag en de daaropvolgende tenuitvoerlegging ervan gebeurt overeenkomstig artikel 1497 van het Gerechtelijk Wetboek.

Het uitvoerend beslag op roerende goederen zal vervolgens plaatsvinden overeenkomstig de bepalingen van artikel 1499 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek, onverminderd de mogelijkheid voor de beslagene, in geval van veranderde omstandigheden, om de wijziging of opheffing van het beslag te verzoeken voor de beslagrechter.[6]

[6] Artikel 7 van het ontwerp

Annexe

Texte de base	**Texte de base adapté au projet**
Chapitre 2 – Modifications du Code des impôts sur les revenus 1992	**Chapitre 2 – Modifications du Code des impôts sur les revenus 1992**
Article 322, §3 du Code des impôts sur les revenus 1992	**Article 322, §3 du Code des impôts sur les revenus 1992**
§ 3. Tout établissement de banque, de change, de crédit et d'épargne est tenu de communiquer les données suivantes à un point de contact central tenu par la Banque Nationale de Belgique: l'identité des clients et les numéros de leurs comptes et contrats. Cette obligation vaut uniquement pour autant qu'il s'agisse de types de comptes et de contrats qui sont relevant pour le prélèvement de l'impôt. Le Roi détermine de quels types de comptes et de contrats il s'agit.	§ 3. Tout établissement de banque, de change, de crédit et d'épargne est tenu de communiquer les données suivantes à un point de contact central tenu par la Banque Nationale de Belgique: l'identité des clients et les numéros de leurs comptes et contrats. Cette obligation vaut uniquement pour autant qu'il s'agisse de types de comptes et de contrats qui sont relevant pour le prélèvement de l'impôt. Le Roi détermine de quels types de comptes et de contrats il s'agit.
Lorsque l'agent désigné par le ministre, visé au paragraphe 2, alinéa 3, a constaté que l'enquête visée au paragraphe 2, a révélé un ou plusieurs indices de fraude fiscale, il peut demander au point de contact central les données disponibles relatives à ce contribuable.	Lorsque l'agent désigné par le ministre, visé au paragraphe 2, alinéa 3, a constaté que l'enquête visée au paragraphe 2, a révélé un ou plusieurs indices de fraude fiscale, il peut demander au point de contact central les données disponibles relatives à ce contribuable. **Le cas échéant, les données d'identification relatives à un numéro de compte découvert lors de l'enquête précitée et dont le contribuable n'identifie pas le titulaire, peuvent être demandées auprès du point de contact central.**[1]
Le Roi détermine:	Le Roi détermine:
1° le mode de fonctionnement du point de contact central, en particulier le délai de conservation des données visées à l'alinéa 1er;	1° le mode de fonctionnement du point de contact central, en particulier le délai de conservation des données visées à l'alinéa 1er;
2° les modalités et la périodicité de la communication par les établissements de banque, de change, de crédit et d'épargne des données visées à l'alinéa 1er;	2° les modalités et la périodicité de la communication par les établissements de banque, de change, de crédit et d'épargne des données visées à l'alinéa 1er;
3° les modalités de consultation par l'agent désigné par le ministre visé au § 2, troisième alinéa, des données visées à l'alinéa 1er.	3° les modalités de consultation par l'agent désigné par le ministre visé au § 2, troisième alinéa, des données visées à l'alinéa 1er.

[1] Article 2 du Projet

Dans le seul but de respecter les obligations du présent paragraphe, les établissements de banque, de change, de crédit et d'épargne et la Banque Nationale de Belgique ont l'autorisation d'utiliser le numéro d'identification dans le Registre national des personnes physiques pour identifier les clients.

La Banque nationale de Belgique tient le point de contact central précité exclusivement dans l'intérêt général. La Banque, les membres de ses organes et les membres de son personnel n'encourent aucune responsabilité civile en raison de fautes ou négligences commises dans l'exercice de cette mission légale de la Banque, sauf en cas de dol ou de faute intentionnelle ou lourde.

Article 333 du Code des impôts sur les revenus 1992

Sans préjudice des pouvoirs conférés à l'administration par les articles 351 à 354, celle-ci peut procéder aux investigations visées au présent chapitre et à l'établissement éventuel d'impôts ou de suppléments d'impôts, même lorsque la déclaration du contribuable a déjà été admise et que les impôts y afférents ont été payés.

Les investigations susvisées peuvent être effectuées sans préavis, dans le courant de la période imposable ainsi que dans le délai prévu à l'article 354, alinéa 1er et dans le délai prévu à l'article 354, alinéa 4.

Elles peuvent en outre être exercées pendant le délai supplémentaire de quatre ans prévu à l'article 354, alinéa 2, à condition que l'administration ait notifié préalablement au contribuable, par écrit et de manière précise, les indices de fraude fiscale qui existent, en ce qui le concerne, pour la période considérée. Cette notification préalable est prescrite à peine de nullité de l'imposition.

Dans le seul but de respecter les obligations du présent paragraphe, les établissements de banque, de change, de crédit et d'épargne et la Banque Nationale de Belgique ont l'autorisation d'utiliser le numéro d'identification dans le Registre national des personnes physiques pour identifier les clients.

La Banque nationale de Belgique tient le point de contact central précité exclusivement dans l'intérêt général. La Banque, les membres de ses organes et les membres de son personnel n'encourent aucune responsabilité civile en raison de fautes ou négligences commises dans l'exercice de cette mission légale de la Banque, sauf en cas de dol ou de faute intentionnelle ou lourde.

Article 333 du Code des impôts sur les revenus 1992

Sans préjudice des pouvoirs conférés à l'administration par les articles 351 à 354, celle-ci peut procéder aux investigations visées au présent chapitre et à l'établissement éventuel d'impôts ou de suppléments d'impôts, même lorsque la déclaration du contribuable a déjà été admise et que les impôts y afférents ont été payés.

Les investigations susvisées peuvent être effectuées sans préavis, dans le courant de la période imposable ainsi que dans le délai prévu à l'article 354, alinéa 1er et dans le délai prévu à l'article 354, alinéa 4.

Elles peuvent en outre être exercées pendant le délai supplémentaire de quatre ans prévu à l'article 354, alinéa 2, à condition que l'administration ait notifié préalablement au contribuable, par écrit et de manière précise, les indices de fraude fiscale qui existent, en ce qui le concerne, pour la période considérée. Cette notification préalable est prescrite à peine de nullité de l'imposition. **Lorsque les investigations sont réalisées à la demande d'un Etat avec lequel la Belgique a conclu une convention préventive de la double imposition, ou avec lequel la Belgique a conclu un accord en vue de l'échange de renseignements en matière fiscale ou qui, avec la Belgique, est partie à un autre instrument juridique bilatéral ou multilatéral, pourvu que cette convention, cet accord ou cet instrument juridique permette l'échange**

d'informations en vue de l'application de la législation interne des Etats contractants en matière fiscale, le délai d'investigation est, sans notification préalable et uniquement dans le but de répondre à la demande précitée, prolongé du délai supplémentaire de quatre ans[2].

Si l'annexe à la déclaration aux impôts sur les revenus visée aux articles 275/8, § 1er, alinéa 4, et 275/9, § 1er, alinéa 4, est vérifiée pendant le délai visé à l'alinéa 2, ces investigations peuvent être relatives aux périodes imposables pendant lesquelles le poste de travail est censé avoir été maintenu comme visé aux articles 275/8, § 1er, alinéa 4, et 275/9, § 1er, alinéa 4 sans qu'un préavis soit nécessaire.

Si l'annexe à la déclaration aux impôts sur les revenus visée aux articles 275/8, § 1er, alinéa 4, et 275/9, § 1er, alinéa 4, est vérifiée pendant le délai visé à l'alinéa 2, ces investigations peuvent être relatives aux périodes imposables pendant lesquelles le poste de travail est censé avoir été maintenu comme visé aux articles 275/8, § 1er, alinéa 4, et 275/9, § 1er, alinéa 4 sans qu'un préavis soit nécessaire.

Article 333/1, § 1 du Code des impôts sur les revenus 1992

§ 1er. Dans les cas visés aux articles 322, § 2, et 327, § 3, alinéa 2, l'administration informe le contribuable de l'indice ou des indices de fraude fiscale ou des éléments sur la base desquels elle estime que les investigations menées peuvent éventuellement conduire à une application de l'article 341 et qui justifient une demande de renseignements auprès d'un établissement financier. Cette notification s'effectue par lettre recommandée simultanément à l'envoi de la demande de renseignements précitée.

Article 333/1, § 1 du Code des impôts sur les revenus 1992

§ 1er. Dans les cas visés aux articles 322, § 2, et 327, § 3, alinéa 2, l'administration informe le contribuable de l'indice ou des indices de fraude fiscale ou des éléments sur la base desquels elle estime que les investigations menées peuvent éventuellement conduire à une application de l'article 341 et qui justifient une demande de renseignements auprès d'un établissement financier. Cette notification s'effectue par lettre recommandée simultanément à l'envoi de la demande de renseignements précitée.

L'alinéa 1er ne s'applique pas lorsque les droits du Trésor sont en péril. La notification s'effectue le cas échéant post factum par envoi recommandé à la poste, au plus tard 30 jours après l'envoi de la demande de renseignements visée à l'alinéa 1er.

L'alinéa 1er ne s'applique pas lorsque les droits du Trésor sont en péril. La notification s'effectue le cas échéant post factum par envoi recommandé à la poste, au plus tard 30 jours après l'envoi de la demande de renseignements visée à l'alinéa 1er.

L'alinéa 1er ne s'applique pas aux demandes de renseignements provenant d'un Etat étranger telles que visées à l'article 322, § 4, lorsque l'Etat étranger demande expressément que le contribuable ne soit pas mis au courant de sa demande, lorsque les droits du Trésor sont en péril. Dans ce cas la notification s'effectue post factum par envoi recommandé, au plus tard dans les 90 jours après l'envoi de la demande de renseignements visée à l'alinéa 1er mais pas avant le 60ème jour après l'envoi des informations à l'Etat étranger.

L'alinéa 1er ne s'applique pas aux demandes de renseignements provenant d'un Etat étranger telles que visées à l'article 322, § 4. Dans ce cas la notification à la personne à l'encontre de qui l'enquête est menée par l'Etat étranger s'effectue post factum par envoi recommandé, au plus tard dans les 90 jours après l'envoi des informations à l'Etat étranger.

[2] Article 3 du Projet

L'alinéa 1er n'est pas d'application aux demandes de renseignements provenant d'administrations étrangères telles que visées à l'article 322, § 4, lorsque l'Etat étranger démontre qu'il a déjà lui-même envoyé une notification au contribuable.

Par dérogation à l'alinéa 3, il n'y a pas de notification post factum :

1° lorsque cet Etat étranger démontre qu'il a déjà lui-même envoyé une notification à la personne à l'encontre de qui l'enquête est menée ;

2° lorsque la demande de renseignements provenant de cet Etat étranger fait apparaître des indices sérieux de fraude fiscale et si cet Etat étranger requiert expressément que la personne à l'encontre de qui l'enquête est menée ne soit pas mise au courant de cette demande.[3]

Article 337/1, du Code des impôts sur les revenus 1992

Art. 337/1. Par dérogation à l'article 4 de la loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration, les demandes d'informations transmises par les autorités étrangères et les réponses qui sont fournies à ces autorités ainsi que toute autre correspondances entre les autorités compétentes ne sont pas susceptibles d'être divulguées aussi longtemps que l'enquête de l'autorité étrangère n'est pas clôturée et pour autant que la divulgation nuirait aux besoins de l'enquête précitée, à moins que l'autorité étrangère n'ait expressément marqué son accord sur cette divulgation.

L'accord dont question à l'alinéa précédent est acquis si l'autorité étrangère ne réagit pas dans un délai de 90 jours à partir de l'envoi de la demande de communication par l'État belge et n'apporte pas l'information que la confidentialité des données et correspondances échangées selon les conditions du présent article doit perdurer, lorsque la personne dans le chef de qui l'enquête est menée par l'état étranger a explicitement demandé cet accès à l'Etat belge.[4]

[3] Article 4 du Projet

[4] Article 5 du Projet

Article 444 du Code des impôts sur les revenus 1992	**Article 444 du Code des impôts sur les revenus 1992**
En cas d'absence de déclaration ou en cas de déclaration incomplète ou inexacte, les impôts dus sur la portion des revenus non déclarés, déterminés avant toute imputation de précomptes, de crédits d'impôt, de quotité forfaitaire d'impôt étranger et de versements anticipés, sont majorés d'un accroissement d'impôt fixé d'après la nature et la gravité de l'infraction, selon une échelle dont les graduations sont déterminées par le Roi et allant de 10 pct à 200 pct des impôts dus sur la portion des revenus non déclarés.	**En cas d'absence de déclaration, de remise tardive de celle-ci**[5] ou en cas de déclaration incomplète ou inexacte, les impôts dus sur la portion des revenus non déclarés, déterminés avant toute imputation de précomptes, de crédits d'impôt, de quotité forfaitaire d'impôt étranger et de versements anticipés, sont majorés d'un accroissement d'impôt fixé d'après la nature et la gravité de l'infraction, selon une échelle dont les graduations sont déterminées par le Roi et allant de 10 pct à 200 pct des impôts dus sur la portion des revenus non déclarés.
En l'absence de mauvaise foi, il peut être renoncé au minimum de 10 pct d'accroissement.	En l'absence de mauvaise foi, il peut être renoncé au minimum de 10 pct d'accroissement.
Le total des impôts dus sur la portion des revenus non déclarés et de l'accroissement d'impôt ne peut dépasser le montant des revenus non déclarés.	Le total des impôts dus sur la portion des revenus non déclarés et de l'accroissement d'impôt ne peut dépasser le montant des revenus non déclarés.
L'accroissement ne s'applique que si les revenus non déclarés atteignent 2.500 EUR.	L'accroissement ne s'applique que si les revenus non déclarés atteignent 2.500 EUR.
Aucun accroissement d'impôt n'est appliqué lorsque la réintégration dans la comptabilité de bénéfices dissimulés, comme prévu aux articles 219 et 233, alinéa 2, est faite dans un exercice comptable postérieur à l'exercice comptable au cours duquel le bénéfice dissimulé a été réalisé dans les conditions visées dans ce même article 219, alinéa 4.	Aucun accroissement d'impôt n'est appliqué lorsque la réintégration dans la comptabilité de bénéfices dissimulés, comme prévu aux articles 219 et 233, alinéa 2, est faite dans un exercice comptable postérieur à l'exercice comptable au cours duquel le bénéfice dissimulé a été réalisé dans les conditions visées dans ce même article 219, alinéa 4.
Chapitre 3 – Modifications du Code de la taxe sur la valeur ajoutée	**Chapitre 3 – Modifications du Code de la taxe sur la valeur ajoutée**
Art. 52bis. § 1er. Lorsque les agents de l'administration en charge de la taxe sur la valeur ajoutée découvrent à l'occasion de leurs investigations des marchandises pour lesquelles il peut être raisonnablement présumé que les dispositions du présent Code et des arrêtés d'exécution en matière de T.V.A. n'ont pas été respectées en raison de l'impossibilité d'identifier les parties intervenantes ou d'établir l'origine, la quantité, le prix ou la valeur des marchandises, ils peuvent procéder à la saisie conservatoire de ces marchandises ainsi que	**Art. 52bis. § 1er. Lorsque les agents de l'administration en charge de la taxe sur la valeur ajoutée constatent à l'occasion de leurs investigations auprès d'une personne assujettie des faits qui constituent un faisceau d'indices concordants de fraude grave, organisée ou non, et qui ont contribué à enfreindre les dispositions de ce Code ou des arrêtés pris pour son exécution, ils peuvent pratiquer une saisie conservatoire sur les biens meubles pour lesquels il n'est pas démontré lors de ces investigations qu'ils**

[5] Article 6 du Projet

des moyens servant à les transporter.

Les agents précités dressent un procès-verbal de saisie relatant les faits constatés qui établissent ou qui concourent à établir le non-respect des dispositions légales ou réglementaires en la matière et contenant un inventaire des biens faisant l'objet de la saisie. Ce procès-verbal est notifié au détenteur au plus tard dans les vingt-quatre heures qui suivent sa rédaction.

Si le détenteur apporte les preuves de l'origine, de la quantité, du prix ou de la valeur des marchandises et de l'identité des parties, l'administration prononce la mainlevée de la saisie.

En cas de détournement frauduleux par le détenteur des biens faisant l'objet de la mesure de saisie, les dispositions de l'article 507 du Code pénal sont applicables.

§ 2. A peine de nullité, la validité de la saisie visée au § 1er doit être confirmée dans un délai d'un mois à compter de la notification du procès-verbal visé au § 1er, alinéa 2, par le juge des saisies dans le ressort duquel se situe le bureau où la perception doit être faite. La procédure est introduite par voie de requête unilatérale.

La décision du juge des saisies est exécutoire nonobstant tout recours.

§ 3. Si le détenteur conteste le bien-fondé de la saisie visée au § 1er, il est statué sur la contestation suivant les formes du référé, par le juge des saisies dans le ressort duquel se situe le bureau où la perception doit être faite.

appartiennent exclusivement à des tiers.

Les agents visés à l'alinéa 1er, munis de leur commission, dressent un procès-verbal de saisie devant notamment contenir les mentions suivantes :

1° le jour, le mois, l'année et lieu de la saisie ;

2° les nom, prénom, grade et qualité des agents verbalisants ;

3° l'identification du saisi par la mention du numéro d'entreprise s'il est connu ainsi que, soit les nom, prénom et domicile pour une personne physique, soit les dénomination sociale, forme juridique et siège social pour une personne morale ;

4° la mention des faits visés à l'alinéa 1er constatés par ces agents ;

5° la motivation de l'urgence de la saisie ;

6° la mention et la spécification d'une dette d'impôt qui est certaine et liquide ou susceptible d'une estimation provisoire ;

7° l'inventaire des biens saisis lequel contient une description suffisamment précise et détaillée de ces biens ;

8° la signature d'au moins deux des agents verbalisants ;

9° la reproduction intégrale de l'article 507 du Code pénal ;

10° les moyens de recours contre les mesures prises, l'arrondissement judiciaire compétent

ainsi que l'autorité judiciaire compétente ;

11° l'administration visée à l'alinéa 1er qui doit être citée en cas de recours.

Dans le cas où la copie du procès-verbal ne peut être remise en mains propres du saisi contre accusé de réception lors de la saisie, cette copie est déposée sur-le-champ et le procès-verbal de saisie lui sera, à peine de nullité, notifié par pli recommandé dans les quatorze jours.

Cette saisie conservatoire ne peut porter atteinte au prescrit de l'article 1408, §§ 1er et 2, du Code judiciaire relatif aux biens insaisissables.

Compte tenu de la saisie conservatoire, les biens ne peuvent être aliénés ou grevés durant une période de trois ans sans toutefois qu'aucun privilège soit conféré. La saisie conservatoire donne lieu à l'établissement et à l'envoi dans les trois jours ouvrables à compter de la remise ou de la notification du procès-verbal, par les agents verbalisants, d'un avis de saisie conformément à l'article 1390 du Code judiciaire.

§ 2. A peine de nullité, la validité de la saisie visée au §1er doit être confirmée dans les deux mois suivant la notification du procès-verbal visée au § 1er, alinéa 2, par le juge des saisies du ressort dans lequel se trouve le bureau en charge du recouvrement de la dette fiscale. La procédure est introduite sur requête unilatérale. La décision du juge des saisies est exécutoire par provision.

Par application du principe de l'article 1420 du Code judiciaire le saisi peut, dans les trois mois suivant la remise en mains propres du procès-verbal de saisie ou l'envoi du pli recommandé, introduire un recours auprès du juge des saisies du ressort dans lequel se situe le bureau en charge du recouvrement de la dette fiscale, afin d'obtenir la mainlevée ou la modification de la saisie dans l'hypothèse où il n'aurait pas été satisfait aux conditions du présent article. Le juge des saisies peut adapter la saisie dans la mesure où la valeur des biens saisis visé au § 1er, alinéa 2, 7°, est disproportionnée au regard de la dette visée au § 1er, alinéa 2, 6°.

Le juge des saisies peut en outre, adapter la saisie ou en ordonner la levée en cas de

changement de circonstances.

La citation est introduite et traitée suivant les formes du référé conformément aux articles 1035 à 1041 du Code judiciaire.

Le cas échéant, la saisie conserve son caractère conservatoire au cours de la procédure judiciaire engagée ainsi qu'au cours d'une éventuelle procédure menée en suite d'une action en justice intentée sur base de l'article 89, alinéa 2.

§ 3. A peine de nullité de la saisie, une contrainte relative à la dette d'impôt est décernée conformément à l'article 85 du présent code endéans les trois mois suivant la notification du procès-verbal de saisie, visée au §1, alinéa 4.

Cette contrainte ne peut être notifiée ou signifiée au saisi qu'après la validation de la saisie par le juge des saisies telle que prévue au §2, alinéa 1er.

Par la seule notification ou signification de cette contrainte, la saisie conservatoire est convertie en saisie exécutoire et sa mise en œuvre subséquente est engagée conformément à l'article 1497 du Code judiciaire.

La saisie-exécution sur biens meubles aura lieu ensuite conformément aux dispositions de l'article 1499 et suivants du Code judiciaire, sans préjudice de la possibilité pour le saisi, en cas de changement de circonstances, de requérir du juge des saisies, l'adaptation ou la levée de la saisie.[6]

[6] Article 7 du Projet

Mondiaal forum inzake transparantie en uitwisseling van informatie met betrekking tot belastingaangelegenheden

VERTALING

Adviseur
FOD Financiën
North Galaxy,
Koning Albert II-laan 33 bus 25,
1030 Brussel,
België

MB/DI/2348/GF

Parijs, 28 november 2016

Mevrouw Roelandt,

Ik bedank u voor het verzoek om advies over een voorstel tot wijziging van artikel 337/1 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen en de overeenstemming ervan met de referentietermen 2016, met name met de elementen C.3.1 en C.3.2 en met paragraaf 11 van de Commentaar op het artikel 26 van het OESO-Modelverdrag inzake belastingen.

Vooreerst wil ik er u aan herinneren dat de adviezen die het Secretariaat geeft indicatief zijn en dat enkel de peer review Group en in laatste instantie het Mondiaal Forum een besluit kunnen nemen over de overeenstemming van een wetgeving met de internationale standaard inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen voor belastingdoeleinden.

Het betrokken ontwerpartikel bepaalt:

> Art. 337/1. In afwijking van artikel 4 van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur, zijn de verzoeken om inlichtingen van buitenlandse autoriteiten en de antwoorden verstrekt aan die autoriteiten evenals elke andere correspondentie tussen de bevoegde autoriteiten niet vatbaar voor inzage zolang het onderzoek van de buitenlandse autoriteit niet is afgesloten en voor zover de inzage nadelig zou zijn voor het voormelde onderzoek, tenzij de andere autoriteit haar uitdrukkelijke goedkeuring heeft gegeven voor deze inzage.
>
> Het in het vorige lid bedoelde akkoord is automatisch verworven wanneer de buitenlandse autoriteit niet binnen een redelijke termijn op de vraag van de Belgische staat reageert en de informatie niet verschaft dat de vertrouwelijkheid van de uitgewisselde gegevens en de correspondentie volgens de voorwaarden van dit artikel moet voortduren, wanneer de betrokken belastingplichtige uitdrukkelijk deze toegang aan de Belgische staat heeft gevraagd.

Zoals u in uw brief benadrukt, moet de voorgestelde bepaling in overeenstemming worden gebracht met Paragraaf 11 van de Commentaar op artikel 26 van het OESO-Modelverdrag inzake belastingen, die betrekking heeft op de vertrouwelijkheid van de correspondentie tussen bevoegde autoriteiten. In deze commentaar staat meer bepaald dat *"het zo is dat de aangezochte staat het minimum aan informatie vervat in een brief van de bevoegde autoriteit*

2, rue André-Pascal www.oecd.org/ctp Direct line
75775 Paris Cedex 16, Frankrijk monica.bhatia@oecd.org Tel.: +33 (0) 1 45 24 97 46
Fax: +33 (0) 1 44 30 63 21

Mondiaal forum inzake transparantie en uitwisseling van informatie met betrekking tot belastingaangelegenheden

(maar niet de brief zelf) mag bekendmaken, dat nodig is voor de aangezochte staat opdat deze in staat zou zijn om de gevraagde informatie te verkrijgen of te verschaffen aan de verzoekende staat, zonder de inspanningen van de verzoekende staat in de weg te staan." De commentaar preciseert overigens dat "*indien gerechtelijke procedures of gelijkaardige procedures krachtens de nationale wetgeving van de aangezochte staat de bekendmaking van de brief zelf van de bevoegde autoriteit noodzaken, mag de bevoegde autoriteit van de aangezochte staat die brief bekendmaken, tenzij de verzoekende staat anderszins heeft bepaald"*.

Eerst en vooral preciseert de ontwerpbepaling niet duidelijk aan wie de informatie bekendgemaakt mag worden aangezien hierover niet wordt gesproken in lid 1. Lid 2 vermeldt "de betrokken belastingplichtige" maar het is niet duidelijk of de bepaling op andere personen van toepassing zou kunnen zijn. Echter in toepassing van artikel 26 van het Modelverdrag inzake belastingen, kunnen uitgewisselde gegevens slechts ter kennis worden gebracht "van personen of autoriteiten (daaronder begrepen de rechterlijke instanties en administratieve lichamen) die betrokken zijn bij de vestiging of invordering van de in paragraaf 1 bedoelde belastingen, bij de tenuitvoerlegging of vervolging ter zake van die belastingen, bij de beslissing in beroepszaken die betrekking hebben op die belastingen, of bij het toezicht daarop". In die zin is de toepassing van het wetsartikel veel te uitgebreid wanneer een andere persoon dan de belastingplichtige toegang zou kunnen hebben tot de betrokken correspondentie. Indien het artikel daarentegen enkel van toepassing is op de bekendmaking ten aanzien van de betrokken belastingplichtige, zou het goed zijn om te verduidelijken of het de belastingplichtige betreft op wie het buitenlandse onderzoek betrekking heeft (valt onder de standaard, op bepaalde voorwaarden) of ook een Belgische belastingplichtige die in het bezit zou zijn van de gevraagde inlichtingen (valt niet onder de standaard buiten de bekendmaking bij een gerechtelijke procedure, zoals de norm voorziet).

Wanneer de norm er duidelijk op wijst dat de correspondentie tussen bevoegde autoriteiten wordt gedekt door de vertrouwelijkheid, geldt dat de aangezochte partij het minimum aan informatie vervat in een verzoekbrief bekend mag maken dat nodig is voor de verzoekende partij om de gevraagde inlichtingen te kunnen verkrijgen of om ze aan de verzoekende partij te kunnen bezorgen. Het is niet duidelijk of het artikel van toepassing is op de brieven en op hun inhoud of enkel op de brieven in hun geheel.

Overigens zou de ontwerpwijziging die voor advies wordt voorgelegd, het de Belgische bevoegde autoriteit mogelijk maken om informatie (met name het verzoek zelf) bekend te maken wanneer het onderzoek is afgesloten of wanneer de bekendmaking niet nadelig zou zijn voor dit onderzoek. Het betreft geen cumulatieve maar alternatieve voorwaarden. Het staat niet duidelijk vast op welke basis de Belgische autoriteiten zouden kunnen beslissen over de impact van de bekendmaking op een lopend onderzoek in het buitenland. De bevoegde autoriteit zal dus een beoordelingsbevoegdheid moeten uitoefenen op een onderzoek dat niet onder haar rechterlijke bevoegdheid valt waardoor een risico lijkt te ontstaan.

Daarenboven kan de bekendmaking gebeuren zelfs wanneer de verzoekende autoriteit geen formele goedkeuring heeft gegeven en het begrip redelijke termijn niet is gepreciseerd.

2, rue André-Pascal
75775 Paris Cedex 16, Frankrijk
www.oecd.org/ctp
monica.bhatia@oecd.org
Direct line
Tel.: +33 (0) 1 45 24 97 46
Fax: +33 (0) 1 44 30 63 21

Mondiaal forum inzake transparantie en uitwisseling van informatie met betrekking tot belastingaangelegenheden

Deze elementen doen vermoeden dat de toepassing van deze nieuwe bepaling de vertrouwelijkheid van de uitgewisselde informatie niet voldoende waarborgt, met name van het verzoek zelf.

Hoewel de bepaling niet identiek is aan deze die werden beoordeeld in de rapporten van Hongarije en de Slowaakse Republiek, kan het wel nuttig zijn om ze te raadplegen om een beeld te hebben van de manier waarop de peer review Group (PRG) het probleem van de bekendmaking van correspondentie in verband met de uitwisseling van informatie heeft aangepakt. De bepaling van Fase 1 en de beoordeling van Fase 2 van deze landen werden gedegradeerd.

Zonder afbreuk te doen aan de evaluatie van het evaluatieteam van de peer review Group en uiteindelijk van de leden van het Mondiaal forum, kan het Secretariaat geen positief advies geven over de overeenstemming van het voorstel tot wijziging van de wet met de vereisten van het element C3.

Tot slot vermeldt u in uw brief dat u advies zou willen krijgen over de wijzigingen die nodig zijn om zich te vergewissen van de overeenstemming met de norm. Wat dit betreft, hebt u meerdere mogelijkheden. Een ervan is de volgende:

> Art. 337/1. In afwijking van artikel 4 van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur, zijn de verzoeken om inlichtingen van buitenlandse autoriteiten en de antwoorden verstrekt aan die autoriteiten evenals elke andere correspondentie tussen de bevoegde autoriteiten niet vatbaar voor inzage.

U kunt eveneens een uitzondering toevoegen in de gevallen voorzien in de door België ondertekende overeenkomsten die zich enkel beperkt tot de personen die onder dit artikel vallen.

Voor alle bijkomende vragen blijft het Secretariaat te uwer beschikking.

Met vriendelijke groeten,

(werd getekend door Monica Bhatia)

Hoofd van het secretariaat van het Mondiaal forum inzake transparantie en uitwisseling van informatie met betrekking tot belastingaangelegenheden

2, rue André-Pascal
75775 Paris Cedex 16, Frankrijk
www.oecd.org/ctp
monica.bhatia@oecd.org
Direct line
Tel.: +33 (0) 1 45 24 97 46
Fax: +33 (0) 1 44 30 63 21

Forum mondial sur la transparence et
l'échange de renseignements à des fins fiscales

OCDE

30 -11- 2016

Adviseur
FPS Finances
North Galaxy,
Koning Albert II-laan 33 bus 25,
1030 Brussels,
Belgium

MB/DI/2348/GF

Paris, 28 novembre 2016

Chère Madame Roelandt,

Je vous remercie pour la demande d'avis concernant une proposition de modification de l'article 337/1 du Code des Impôts et sa conformité aux termes de référence 2016, notamment aux éléments C.3.1 et C.3.2, et au paragraphe 11 du Commentaire sur l'Article 26 du Modèle de convention fiscale de l'OCDE.

Tout d'abord je me permets de vous rappeler que les avis fournis par le Secrétariat le sont à titre indicatif et que seul le Groupe d'évaluation par les pairs et en dernier ressort le Forum mondial peuvent arrêter une décision quant à la conformité d'une législation à la norme internationale de transparence et d'échange de renseignements en matière fiscale.

Le projet d'article en question dispose :

> Art. 337/1. Par dérogation à l'article 4 de la loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration, les demandes d'informations transmises par les autorités étrangères et les réponses qui sont fournies à ces autorités ainsi que toute autre correspondances entre les autorités compétentes ne sont pas susceptibles d'être divulguées aussi longtemps que l'enquête de l'autorité étrangère n'est pas clôturée et pour autant que la divulgation nuirait aux besoins de l'enquête précitée, à moins que l'autorité étrangère n'ait expressément marqué son accord sur cette divulgation.
>
> L'accord dont question à l'alinéa précédent est acquis d'office si l'autorité étrangère ne répond pas dans un délai raisonnable à la demande de l'État belge et n'apporte pas l'information que la confidentialité des données et correspondances échangées selon les conditions du présent article doit perdurer, lorsque le contribuable concerné a explicitement demandé cet accès à l'État belge.

Comme vous le soulignez dans votre lettre, il convient de rapprocher cette proposition de disposition au Paragraphe 11 des Commentaires à l'Article 26 du Modèle de Convention fiscale de l'OCDE, qui concerne la confidentialité de la correspondance entre autorités compétentes. Ce commentaire indique notamment que « *il est entendu que l'État requis peut divulguer le minimum de renseignements contenus dans une lettre de l'autorité compétente (mais pas la lettre elle-même) qui sont nécessaires pour permettre à l'État requis d'obtenir les renseignements demandés ou les fournir à l'État requérant, sans pour autant entraver les*

2, rue André-Pascal
75775 Paris Cedex 16, France

www.oecd.org/ctp
monica.bhatia@oecd.org

Direct line
Tel.: +33 (0) 1 45 24 97 46
Fax. : +33 (0) 1 44 30 63 21

efforts de l'État requérant. » Il précise par ailleurs que « *si des procédures judiciaires, ou des procédures assimilables en vertu de la législation interne de l'État requis, nécessitent de divulguer la lettre elle-même, l'autorité compétente de l'État requis peut le faire à moins que l'État requérant ne précise autrement* ».

Tout d'abord le projet de disposition ne précise pas clairement à qui les renseignements peuvent être divulgués puisque l'alinéa 1 reste silencieux sur ce point. L'alinéa 2 mentionne « le contribuable concerné » mais il n'est pas clair si la disposition pourrait s'appliquer à d'autres personnes. Hors, en application de l'Article 26 du Modèle de Convention fiscale, la communication des renseignements échangés ne peuvent être communiqués « qu'aux personnes ou autorités (y compris les tribunaux et organes administratifs) concernées par l'établissement ou le recouvrement des impôts mentionnés au paragraphe 1, par les procédures ou poursuites concernant ces impôts, par les décisions sur les recours relatifs à ces impôts, ou par le contrôle de ce qui précède ». En ce sens, l'article de loi est d'application beaucoup trop large si une personne autre que le contribuable pourrait avoir accès à la correspondance visée. Si par contre l'article ne s'applique qu'à la divulgation au contribuable concerné, il serait bon de préciser s'il s'agit du contribuable visé par l'enquête étrangère (couvert par la norme, à certaines conditions) ou aussi un contribuable belge qui serait détenteur des renseignements demandés (non couvert par la norme en dehors de la divulgation lors d'une procédure judiciaire, tel que prévu par la norme).

Il demeure que si la norme indique clairement que la correspondance entre autorités compétentes est couverte par la confidentialité, il est entendu que la partie requise peut divulguer le minimum de renseignements contenus dans une lettre de demande qui sont nécessaires pour permettre à la partie requérante d'obtenir les renseignements demandés ou les fournir à la partie requérante. Il n'est pas clair si l'article s'applique aux lettres et à leur contenu ou seulement aux lettres dans leur intégralité.

Par ailleurs, le projet de modification soumis à avis permettrait à l'autorité compétente belge de divulguer des informations (notamment la requête elle-même) si l'enquête est clôturée ou si la divulgation ne nuirait pas aux besoins de cette enquête. Les conditions ne sont pas cumulatives mais alternatives. Il n'est pas clairement établi sur quelle base les autorités belges pourraient décider de l'impact de la divulgation sur une enquête en cours à l'étranger. L'autorité compétente devra donc exercer un pouvoir d'appréciation sur une enquête qui ne relève pas de sa juridiction, ce qui semble créer un risque.

De plus, la divulgation peut avoir lieu alors même que l'autorité requérante n'a pas formellement donné son accord et la notion de délai raisonnable n'est pas précisée.

Ces éléments laissent à penser que l'application de cette nouvelle disposition ne garantit pas suffisamment la confidentialité des informations échangées, notamment de la requête elle-même.

Bien que la disposition ne soit pas identique à celles évaluées dans les rapports de la Hongrie et de la République slovaque, ces rapports peuvent être utilement consultés pour avoir un aperçu de comment le Groupe de revue par les pairs (PRG) a abordé la question de la divulgation de la correspondance relative à l'échange de renseignements. La détermination de Phase 1 et la notation de Phase 2 de ces pays ont été dégradées.

Sans préjugé de l'évaluation faite par l'équipe d'évaluation par le Groupe d'évaluation par les pairs et au final par les membres du Forum mondial, le Secrétariat ne saurait donner un avis positif quant à la conformité de la proposition de modification législative aux exigences de l'élément C3.

2, rue André-Pascal
75775 Paris Cedex 16, France

www.oecd.org/ctp
monica.bhatia@oecd.org

Direct line
Tel.: +33 (0) 1 45 24 97 46
Fax. : +33 (0) 1 44 30 63 21

Finalement, votre lettre indique que vous souhaiteriez recevoir des conseils sur les changements qui sont nécessaires pour s'assurer de la conformité à la norme. Plusieurs possibilités s'offrent à vous. L'une d'elle est la suivante :

> Art. 337/1. Par dérogation à l'article 4 de la loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration, les demandes d'informations transmises par les autorités étrangères et les réponses qui sont fournies à ces autorités ainsi que toute autre correspondances entre les autorités compétentes ne sont pas susceptibles d'être divulguées.

Vous pouvez également ajouter une exception dans les cas prévus par les conventions signées par la Belgique et restreinte aux seules personnes couvertes par cet article.

Le Secrétariat reste à votre disposition pour toute demande complémentaire.

Sincères salutations.

Monica Bhatia

Chef du Secrétariat
du Forum mondial sur la transparence et l'échange de renseignements à des fins fiscales

2, rue André-Pascal
75775 Paris Cedex 16, France

www.oecd.org/ctp
monica.bhatia@oecd.org

Direct line
Tel.: +33 (0) 1 45 24 97 46
Fax. : +33 (0) 1 44 30 63 21

Advies nr 64/2016 van 19 december 2016

Betreft: Voorontwerp van Programmawet – deel maatregelen in de strijd tegen de fiscale fraude (CO-A-2016-070)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de heer Johan Van Overtveldt, minister van Financiën, ontvangen op 14 november 2016;

Gelet op het verslag van de heer Dirk Van Der Kelen;

Brengt op 19 december 2016 het volgend advies uit:

VOORAFGAANDE OPMERKING

De Commissie vestigt er de aandacht op dat er recent nieuwe Europese regelgeving inzake de bescherming persoonsgegevens werd uitgevaardigd: de algemene Verordening betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en de Richtlijn voor Politie en Justitie. Deze teksten verschenen in het Europese Publicatieblad van 4 mei 2016[1].

De verordening, meestal GDPR (*general data protection regulation*) genaamd, is van kracht geworden twintig dagen na publicatie, nl. op 24 mei 2016 en wordt, twee jaar later, automatisch van toepassing: 25 mei 2018. De richtlijn voor politie en justitie moet via nationale wetgeving omgezet worden tegen uiterlijk 6 mei 2018.

Voor de Verordening betekent dit dat vanaf 24 mei 2016, en gedurende de termijn van twee jaar voor de tenuitvoerlegging, op de lidstaten enerzijds een positieve verplichting rust om alle nodige uitvoeringsbepalingen te nemen en anderzijds ook een negatieve verplichting, de zogenaamde "onthoudingsplicht". Laatstgenoemde plicht houdt in dat er geen nationale wetgeving mag worden uitgevaardigd die het door de Verordening beoogde resultaat ernstig in gevaar zou brengen. Ook voor de Richtlijn gelden gelijkaardige principes.

Het verdient dan ook aanbeveling om desgevallend nu reeds op deze teksten te anticiperen. En het is in de eerste plaats aan de adviesaanvrager(s) om hier rekening mee te houden in zijn (hun) voorstellen of ontwerpen. De Commissie heeft in onderhavig advies, in de mate van het mogelijke en onder voorbehoud van mogelijke bijkomende toekomstige standpunten, alvast gewaakt over de hoger geschetste negatieve verplichting.

---

[1] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)
Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:L:2016:119:TOC
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A119%3ATOC)

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

1. De Commissie ontving op 14 november 2016 een adviesaanvraag van de minister van Financiën (hierna "de aanvrager") over diverse fiscale bepalingen in Hoofdstuk 9 van een voorontwerp van programmawet (hierna het "Voorontwerp").

2. Uit de memorie van toelichting blijkt dat het Voorontwerp een prioriteit maakt van transparantie en uitwisseling van inlichtingen op verzoek van vreemde staten, nu in dit kader in België in het eerste semester van 2017 een evaluatieprocedure, de zogenaamde "peer review", zal plaatsvinden.

3. Teneinde zo goed mogelijk te voldoen aan de internationale verplichtingen en de vragen van een buitenlandse Staat doeltreffend te kunnen beantwoorden, wijzigt het Voorontwerp de volgende bepalingen inzake inkomstenbelasting en belasting over de toegevoegde waarde:

   3.1. Artikel Y van het Voorontwerp betreft een aanvulling van artikel 322, § 3, tweede lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 ("WIB 92");

   3.2. Artikel X van het Voorontwerp betreft een aanvulling van artikel 333, derde lid, WIB 92;

   3.3. Artikel X+1 van het Voorontwerp betreft een vervanging van het derde en het vierde lid van artikel 333/1, § 1, WIB 92;

   3.4. Artikel X+4 van het Voorontwerp voegt een nieuw artikel 337/1 in in het WIB 92;

   3.5. Artikel Z van het Voorontwerp betreft een wijziging van artikel 444, eerste lid, WIB 92;

   3.6. Artikel "x" vervangt artikel 52*bis* van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG - ARTIKELSGEWIJS

4. De Commissie is niet in staat om te beoordelen of de voormelde selectie die de aanvrager maakt uit de betreffende artikelen van het Voorontwerp, ook alle bepalingen betreft die relevant zijn voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de persoonsgegevens. De aanvrager blijft verantwoordelijk voor het doorlichten van de fiscale wetgeving in het licht van de bestaande en toekomstige vereisten van de bescherming van de privacy en de persoonsgegevens.

5. De Commissie beoordeelt hierna enkel de bepalingen die op het eerste gezicht relevant zijn in het licht van de bescherming van de privacy en de persoonsgegevens.

6. De Commissie beoordeelt derhalve niet artikel Z van het Voorontwerp dat artikel 444, eerste lid, WIB 92 wijzigt (de laattijdige overlegging van de aangifte wordt toegevoegd als basis voor belastingverhoging).

Art. 322, § 3, tweede lid, WIB 92 (artikel y) beoordeling amendement

7. Artikel 322, § 3, tweede lid, WIB 92 wordt aangevuld als volgt: *"In voorkomend geval kunnen bij het centraal aanspreekpunt de identificatiegegevens worden opgevraagd betreffende een rekeningnummer dat tijdens het voormelde onderzoek is ontdekt en waarvan de belastingplichtige de titularis niet identificeert."*

8. In de Memorie van Toelichting wordt gepreciseerd dat voormeld artikel wordt aangevuld *"teneinde toe te laten het centraal aanspreekpunt dat bij de Nationale Bank gehouden wordt te bevragen op basis van een rekeningnummer en niet meer uitsluitend op basis van de identiteit van de belastingplichtige".*

Art. 322, § 3, tweede lid, WIB 92 (artikel y) globale beoordeling

9. Bij de beoordeling van het amendement op artikel 322, § 3, tweede lid, WIB 92 is het ook van belang aandacht te schenken aan de evolutie van het fiscaal derdenonderzoek onder artikel 322 WIB 92 gedurende de afgelopen 6 jaar.

10. De Commissie verleende eerder adviezen met nummers 12/2010[1], 13/2010[2] en 36/2011[3] aangaande de opheffing van het bankgeheim[4] en de creatie van het CAP.

[1] Advies 12/2010 van 31 maart 2010 betreffende het wetsvoorstel tot wijziging van sommige bepalingen van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 over de opheffing van het bankgeheim, https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/advies_12_2010_0.pdf
[2] Advies 13/2010 van 31 maart 2010 betreffende het wetsvoorstel tot opheffing van het bankgeheim, https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/advies_13_2010_0.pdf
[3] Advies 36/2011 van 31 december 2011 betreffende het voorontwerp van wet tot wijziging van artikel 322, § 3, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen en het voorontwerp van koninklijk besluit betreffende de werking van het centraal aanspreekpunt bedoeld in artikel 322, § 3, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (CO-A-2011-042), https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/advies_36_2011_0.pdf
[4] Artikel 318 WIB 92.

11. De werking van het CAP werd verder geregeld bij Koninklijk Besluit van 17 juli 2013[5]. De Commissie betreurt dat haar advies niet werd gevraagd over dit besluit, noch over de wijziging ervan bij Koninklijk Besluit van 3 april 2015. Wel verleende het Sectoraal Comité van het Rijksregister op 11 december 2013 een advies[6] over het ontwerp van Koninklijk Besluit tot regeling van het CAP. (zie hierna).

12. De Commissie stelt vast dat reeds een aantal maatregelen werden genomen die tegemoet komen aan haar eerdere opmerkingen aangaande de toepassing van artikel 322, § 3, WIB 92. Deze maatregelen zijn onder meer :

- De Raad van State[7] had geen fundamentele bezwaren tegen de afzonderlijke regeling door de wetgever van het gebruik van het nummer van het Rijksregister in artikel 322, § 3, WIB 92.
- Een getrapte procedure (tussenkomst via een centraal aanspreekpunt) werd voorzien.
- Aan de vragen tot regeling van de transparantie werd tegemoet gekomen door het voorzien van een uitnodiging tot mededeling aan het CAP van de vereiste gegevens, die door de Federale Overheidsdienst Financiën aan de belastingplichtigen wordt gericht[8]. De informatieplicht van de "informatieplichtigen" en de Nationale Bank van België werden geregeld in de artikelen 16 en 16/1 van het Koninklijk Besluit. Derhalve is voldaan aan de vraag van de Commissie om te voorzien in procedurele garanties[9] bij de toepassing van artikel 322, § 3, WIB 92.
- In artikel 15 van voormeld Koninklijk Besluit werd bepaald dat de Nationale Bank van België de verantwoordelijke voor de verwerking is van het CAP "zoals bedoeld in artikel 1, § 4, WVP".
- Modaliteiten van de doorgiftes aan het CAP werden vastgesteld[10] bij Koninklijk Besluit, met name de betrokken gegevens[11], de bewaringstermijn[12], de periodiciteit van mededeling[13] en overige modaliteiten van de mededeling door de bank-, wissel-, krediet- en spaarinstellingen en de raadpleging van de door de minister aangestelde ambtenaar.

---

[5] K.B. van 17 juli 2013 betreffende de werking van het centraal aanspreekpunt bedoeld in artikel 322, § 3, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, B.S. 26 juli 2013; K.B. van 3 april 2015 tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 juli 2013 betreffende de werking van het centraal aanspreekpunt bedoeld in het artikel 322, § 3, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, B.S. 13 april 2015.
[6] SCRR, advies 01/2013 van 11 december 2013 betreffende het ontwerp van koninklijk besluit waarbij de Nationale Bank van België en de bank-, wissel-, krediet- en spaarinstellingen bedoeld in artikel 322 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (1992), gemachtigd worden tijdelijk toegang te hebben tot het Rijksregister van de natuurlijke personen (RN/A/2013/001), gepubliceerd op https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/advies_RR_01_2013.pdf
[7] RvSt, punt 3.4.2 van het Advies nr. 51.907/1/V van 23 augustus 2012 van de afdeling Wetgeving, B.S. 26 juli 2013, tweede editie, p. 47294.
[8] Wat de buitenlandse rekeningen betreft waarvan de belastingplichtige houder of medehouder is geweest voor de aanslagjaren 2012 tot 2014, zie artikel 177, a, van de wet van 25 april 2014 houdende diverse bepalingen, B.S. 7 mei 2014.
[9] Randnummers 9, 30-33 advies 13/2010.
[10] Randnummer 52 advies 36/2011.
[11] Artikel 3 van het Koninklijk Besluit.
[12] Artikelen 8 en 8/4 van het Koninklijk Besluit.
[13] Artikel 5 van het Koninklijk Besluit.

13. De beperking op de verantwoordelijkheid van de Nationale Bank van België in de artikelen 7, 8/3 en 12 van het Koninklijk Besluit[14] kan vragen oproepen in het licht van de kwalificatie van de Nationale Bank van België in artikel 15 van hetzelfde besluit als "verantwoordelijke voor de verwerking" en de verplichtingen die de WVP oplegt aan elke verantwoordelijke voor de verwerking. Indien de correctieplicht wordt opgevangen door de overige verantwoordelijken (de meldende instellingen), acht de Commissie dit verenigbaar met artikel 12 WVP.

14. De verantwoordelijkheid van de FOD Financiën voor de haar betreffende verwerkingen van persoonsgegevens (data-extractie uit het CAP betreffende buitenlandse bankrekeningen bij "aanwijzingen van belastingontduiking") is slechts zeer summier geregeld in artikel 322, § 5, WIB 92. Het ware beter dit aspect bij K.B. te regelen.

15. Paragraaf 4 van artikel 322 WIB 92 bepaalt dat § 3 van toepassing is op inlichtingen die door een buitenlandse Staat worden gevraagd. Hoewel de uit te wisselen persoonsgegevens in het Koninklijk Besluit eveneens worden beperkt tot contracten en rekeningen betreffende aangifteplichtigen, kan het dus ook gaan om buitenlandse aangifteplichtigen.

16. Wat de nood betreft om afdoende beveiligingsmaatregelen te voorzien (artikel 16 WVP)[15] dient extra aandacht te worden besteed aan het feit dat de centrale dataopslag van de financiële gegevens van elke belastingplichtige (die door alle instellingen zal worden toegeleverd aan de Nationale Bank van België) concrete technische en organisatorische maatregelen vergt in het licht van artikel 16 WVP.

Artikel 333, derde lid, WIB 92 (artikel x)

17. De Commissie heeft geen bijzondere bemerkingen aangaande de verlenging van de onderzoekstermijn vermeld in artikel x (betreffende artikel 333, derde lid, WIB 92). Volgens de Memorie van Toelichting beoogt deze wijziging de Belgische wetgeving op het vlak van uitwisseling van inlichtingen in overeenstemming te brengen met de internationale OESO standaarden die voorzien dat de informatie moet beschikbaar en ter inzage zijn gedurende tenminste vijf jaar.

[14] Zie de beperking van het toezicht van de nationale bank en de bepaling "*De Nationale Bank van België verbetert in geen geval de gegevens die door een informatieplichtige aan het CAP worden meegedeeld".*
[15] Randnummer 17 van het advies 36/2011.

Artikel 333/1, § 1, derde en vierde lid, WIB 92 (artikel x+1);

18. Artikel x+1 van het Voorontwerp voegt een bijkomende uitzondering toe op de inkennisstelling van de "belastingplichtige" – als begrip thans vervangen door "persoon in wiens hoofde het onderzoek door de buitenlandse Staat wordt gevoerd" – omtrent de aanwijzing(en) van belastingontduiking (in de gevallen bedoeld in de artikelen 322, § 2, en 327, § 3, tweede lid, WIB 92). Deze bijkomende uitzondering heeft betrekking op vragen vanwege een buitenlandse Staat in geval van "ernstige aanwijzingen van fiscale fraude".

19. De Commissie neemt hiervan akte.

Invoeging van een artikel 337/1 in het WIB 92 (artikel x+4)

20. Artikel x+4 voegt een afwijking in op de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur.

21. Vanuit het aspect van privacybescherming behoeft dit geen commentaar.

Wijziging van artikel 444, eerste lid, WIB 92 (artikel z)

22. Artikel Z van het Voorontwerp betreft een wijziging van artikel 444, eerste lid, WIB 92. Vanuit het aspect van privacybescherming behoeft dit geen commentaar.

Vervanging van artikel 52*bis* Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (artikel x)

23. Artikel x van het Voorontwerp wijzigt de rechtsbasis voor ambtenaren belast met de belasting over de toegevoegde waarde om beslag te leggen op roerende goederen. Deze basis is volgens het Voorontwerp voorhanden wanneer deze ambtenaren "*feiten vaststellen die een geheel van overeenstemmende aanwijzingen van ernstige fraude, al dan niet georganiseerd, uitmaken en bijgedragen hebben tot de overtreding van de bepalingen van dit Wetboek of van de ter uitvoering ervan genomen besluiten*"[16].

24. De Commissie neemt hier akte van.

[16] Zie bij analogie de kritiek op het begrip "aanwijzingen" in artikel 333, derde lid, WIB 92, vermeld in randnummers 17 tot en met 19 van het advies 13/2010.

OM DEZE REDENEN

de Commissie,

Brengt een **gunstig advies** uit.

De Wnd. Administrateur,

(get.) An Machtens

De Voorzitter,

(get.) Willem Debeuckelaere

Avis n° 64/2016 du 19 décembre 2016

Objet : Avant-projet de loi-programme – partie relative aux mesures de la lutte contre la fraude fiscale (CO-A-2016-070)

La Commission de la protection de la vie privée (ci-après "la Commission") ;

Vu la loi du 8 décembre 1992 *relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel* (ci-après "la LVP"), en particulier l'article 29 ;

Vu la demande d'avis de Monsieur Johan Van Overtveldt, Ministre des Finances, reçue le 14 novembre 2016 ;

Vu le rapport de Monsieur Dirk Van Der Kelen ;

Émet, le 19 décembre 2016, l'avis suivant :

REMARQUE PRÉALABLE

La Commission attire l'attention sur le fait qu'une nouvelle réglementation européenne relative à la protection des données à caractère personnel a été promulguée récemment : le Règlement général relatif à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données et la Directive Police et Justice. Ces textes ont été publiés au journal officiel de l'Union européenne le 4 mai 2016[1].

Le Règlement, couramment appelé GDPR (*General Data Protection Regulation ou* RGPD pour Règlement général sur la protection des données), est entré en vigueur vingt jours après sa publication, soit le 24 mai 2016, et est automatiquement applicable deux ans plus tard, soit le 25 mai 2018. La Directive Police et Justice doit être transposée dans la législation nationale au plus tard le 6 mai 2018.

Pour le Règlement, cela signifie que depuis le 24 mai 2016, pendant le délai d'exécution de deux ans, les États membres ont d'une part une obligation positive de prendre toutes les dispositions d'exécution nécessaires, et d'autre part aussi une obligation négative, appelée "devoir d'abstention". Cette dernière obligation implique l'interdiction de promulguer une législation nationale qui compromettrait gravement le résultat visé par le Règlement. Des principes similaires s'appliquent également pour la Directive.

Il est dès lors recommandé d'anticiper éventuellement dès à présent ces textes. Et c'est en premier lieu au(x) demandeur(s) de l'avis qu'il incombe d'en tenir compte dans ses (leurs) propositions ou projets. Dans le présent avis, la Commission a d'ores et déjà veillé, dans la mesure du possible et sous réserve d'éventuels points de vue complémentaires ultérieurs, au respect de l'obligation négative précitée.

---

[1] Règlement (UE) 2016/679 du Parlement européen et du Conseil du 27 avril 2016 relatif à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données, et abrogeant la directive 95/46/CE (règlement général sur la protection des données)
Directive (UE) 2016/680 du Parlement européen et du Conseil du 27 avril 2016 *relative à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel par les autorités compétentes à des fins de prévention et de détection des infractions pénales, d'enquêtes et de poursuites en la matière ou d'exécution de sanctions pénales, et à la libre circulation de ces données et abrogeant la décision-cadre 2008/977/JAI du Conseil*
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A119%3ATOC
http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:L:2016:119:TOC.)

I. OBJET ET CONTEXTE DE LA DEMANDE

1. Le 14 novembre 2016, la Commission a reçu une demande d'avis du Ministre des Finances (ci-après "le demandeur") au sujet de diverses dispositions fiscales du Chapitre 9 d'un avant-projet de loi-programme (ci-après "l'avant-projet").

2. Il ressort de l'Exposé des motifs que l'avant-projet fait de la transparence et de l'échange de renseignements sur demande d'états étrangers une priorité, dès lors qu'aura lieu dans ce cadre en Belgique une procédure d'évaluation, appelée "peer review", au premier semestre 2017.

3. Afin de respecter au mieux les obligations internationales et de pouvoir répondre efficacement aux demandes d'un état étranger, l'avant-projet modifie les dispositions suivantes en matière d'impôt sur les revenus et de taxe sur la valeur ajoutée :

   3.1. L'article Y de l'avant-projet complète l'article 322, § 3, deuxième alinéa du Code des impôts sur les revenus 1992 ("CIR 92") ;

   3.2. L'article X de l'avant-projet complète l'article 333, troisième alinéa du CIR 92 ;

   3.3. L'article X+1 de l'avant-projet remplace le troisième et le quatrième alinéas de l'article 333/1, § 1 du CIR 92 ;

   3.4. L'article X+4 de l'avant-projet ajoute un nouvel article 337/1 au CIR 92 ;

   3.5. L'article Z de l'avant-projet modifie l'article 444, premier alinéa du CIR 92 ;

   3.6. L'article "X" remplace l'article 52*bis* du Code de la taxe sur la valeur ajoutée.

II. EXAMEN DE LA DEMANDE - PAR ARTICLE

4. La Commission n'est pas en mesure d'évaluer si la sélection précitée du demandeur parmi les articles en question de l'avant-projet concerne bien toutes les dispositions pertinentes en matière de protection de la vie privée et des données à caractère personnel. Le demandeur reste responsable de l'examen de la législation fiscale à la lumière des exigences actuelles et futures de la protection de la vie privée et des données à caractère personnel.

5. La Commission n'évaluera dès lors ci-après que les dispositions qui sont à première vue pertinentes à la lumière de la protection de la vie privée et des données à caractère personnel.

6. Elle n'évaluera donc pas l'article Z de l'avant-projet qui modifie l'article 444, premier alinéa du CIR 92 (la remise tardive de la déclaration est ajoutée comme base pour l'accroissement d'impôts).

Art. 322, § 3, deuxième alinéa du CIR 92 (article y) évaluation de l'amendement

7. L'article 322, § 3, deuxième alinéa du CIR 92 est complété comme suit : *"Le cas échéant, les données d'identification relatives à un numéro de compte découvert lors de l'enquête précitée et dont le contribuable n'identifie pas le titulaire, peuvent être demandées auprès du point de contact central."*

8. L'Exposé des motifs précise que l'article précité est complété *"afin de permettre d'interroger le point de contact central au sein de la Banque Nationale sur la base d'un numéro de compte et non plus uniquement sur la base de l'identité d'un contribuable".*

Art. 322, § 3, deuxième alinéa du CIR 92 (article y) – évaluation globale

9. Pour évaluer l'amendement à l'article 322, § 3, deuxième alinéa du CIR 92, il est également important de se pencher sur l'évolution, au cours des 6 derniers mois, de l'enquête fiscale auprès de tiers en vertu de l'article 322 du CIR 92.

10. La Commission a émis précédemment des avis portant les numéros 12/2010[1], 13/2010[2] et 36/2011[3] en ce qui concerne la levée du secret bancaire[4] et la création du PCC.

11. Le fonctionnement du PCC a en outre été régi par l'arrêté royal du 17 juillet 2013[5]. La Commission regrette que son avis n'ait pas été demandé au sujet de cet arrêté, ni au sujet de sa modification

---

[1] Avis n° 12/2010 du 31 mars 2010 *concernant la proposition de loi modifiant certaines dispositions du Code des impôts sur les revenus 1992 relatives à la levée du secret bancaire*, https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/avis_12_2010_0.pdf.
[2] Avis n° 13/2010 du 31 mars 2010 *concernant la proposition de loi relative à la levée du secret bancaire*, https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/avis_13_2010_0.pdf.
[3] Avis n° 36/2011 du 31 décembre 2011 *concernant l'avant-projet de loi modifiant l'article 322, §3 du Code des impôts sur le revenu et de l'avant-projet d'arrêté royal relatif au fonctionnement du point de contact central visé à l'article 322, §3 du Code des impôts sur le revenu*, https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/avis_36_2011_0.pdf.
[4] Article 318 du CIR 92.
[5] Arrêté royal du 17 juillet 2013 *relatif au fonctionnement du point de contact central visé à l'article 322, § 3, du Code des impôts sur les revenus 1992*, M.B. du 26 juillet 2013 ; arrêté royal du 3 avril 2015 *modifiant l'arrêté royal du 17 juillet 2013 relatif au fonctionnement du point de contact central visé à l'article 322, § 3, du Code des impôts sur les revenus 1992*, M.B. du 13 avril 2015.

par l'arrêté royal du 3 avril 2015. Le Comité sectoriel du Registre national a toutefois émis un avis[6] le 11 décembre 2013 sur le projet d'arrêté royal régissant le PCC (voir ci-après).

12. La Commission constate que l'on a déjà pris plusieurs mesures répondant à ses remarques antérieures concernant l'application de l'article 322, § 3 du CIR 92. Ces mesures sont notamment :

- Le Conseil d'État[7] n'avait pas d'objection fondamentale à l'égard du règlement distinct prévu par le législateur pour l'utilisation du numéro de Registre national à l'article 322, § 3 du CIR 92.
- Une procédure par paliers (intervention via un point de contact central) a été prévue.
- On a répondu aux demandes de règlement de la transparence en prévoyant une invitation à communiquer les données requises au PCC, qui est adressée par le Service public fédéral Finances aux contribuables[8] . L'obligation d'information des "redevables de l'information" et de la Banque Nationale de Belgique a été régie aux articles 16 et 16/1 de l'arrêté royal. On a dès lors répondu à la demande de la Commission de prévoir des garanties de procédure[9] pour l'application de l'article 322, § 3 du CIR 92.
- L'article 15 de l'arrêté royal précité dispose que la Banque Nationale de Belgique est le responsable du traitement du PCC "comme visé à l'article 1, § 4 de la LVP".
- Les modalités des transferts au PCC ont été établies[10] par arrêté royal, à savoir les données concernées[11], le délai de conservation[12], la périodicité de la communication[13] et les autres modalités de la communication par les établissements de banque, de change, de crédit et d'épargne et de la consultation du fonctionnaire désigné par le ministre.

13. La limitation de la responsabilité de la Banque Nationale de Belgique aux articles 7, 8/3 et 12 de l'arrêté royal[14] peut soulever des questions à la lumière de la qualification de la Banque Nationale de Belgique à l'article 15 du même arrêté comme "responsable du traitement" et des obligations qu'impose la LVP à tout responsable du traitement. Si l'obligation de rectification est assurée par les autres responsables (les institutions qui notifient), la Commission estime que cela est compatible avec l'article 12 de la LVP.

---

[6] CSRN, avis n° 01/2013 du 11 décembre 2013 *relatif au projet d'arrêté royal autorisant la Banque Nationale de Belgique et les établissements de banque, de change, de crédit et d'épargne visés à l'article 322 du code des impôts sur les revenus (1992) à accéder temporairement au Registre national des personnes physiques* (RN/A/2013/001), publié à l'adresse suivante :https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/avis_RN_01_2013.pdf.

[7] Conseil d'État, point 3.4.2 de l'avis n° 51.907/1/V du 23 août 2012 de la section de législation, M.B. du 26 juillet 2013, deuxième édition, p. 47294.

[8] Pour ce qui est des comptes étrangers dont le contribuable a été titulaire ou cotitulaire pour les exercices d'imposition 2012 à 2014, voir l'article 177, a de la loi du 25 avril 2014 portant des dispositions diverses, M.B. du 7 mai 2014.

[9] Points 9, 30-33 de l'avis n° 13/2010.

[10] Point 52 de l'avis n° 36/2011.

[11] Article 3 de l'arrêté royal.

[12] Articles 8 et 8/4 de l'arrêté royal.

[13] Article 5 de l'arrêté royal.

[14] Voir la limitation du contrôle de la Banque nationale et la disposition "*La Banque Nationale de Belgique ne corrige en aucun cas les données communiquées par un redevable d'information au PCC*".

14. La responsabilité du SPF Finances pour les traitements de données à caractère personnel le concernant (extraction de données du PCC concernant des comptes bancaires étrangers en cas d' "indices de fraude fiscale") n'est réglée que très sommairement à l'article 322, § 5 du CIR 92. Il eût été préférable de régler cet aspect par arrêté royal.

15. Le paragraphe 4 de l'article 322 du CIR 92 dispose que le § 3 est applicable aux renseignements requis par un État étranger. Bien que les données à caractère personnel à échanger soient également limitées, dans l'arrêté royal, aux contrats et comptes concernant des personnes soumises à l'obligation de déclaration, celles-ci peuvent donc aussi être des personnes étrangères.

16. En ce qui concerne le besoin de prévoir des mesures de sécurité suffisantes (article 16 de la LVP)[15], il faut consacrer une attention accrue au fait que l'enregistrement de données financières de chaque contribuable (qui seront fournies par toutes les institutions à la Banque Nationale de Belgique) exige des mesures techniques et organisationnelles concrètes à la lumière de l'article 16 de la LVP.

Article 333, troisième alinéa du CIR 92 (article x)

17. La Commission n'a pas de remarque particulière concernant la prolongation du délai d'enquête mentionné à l'article x (concernant l'article 333, troisième alinéa du CIR 92). D'après l'Exposé des motifs, cette modification vise à mettre la législation belge, en ce qui concerne l'échange de renseignements, en conformité avec les normes internationales OCDE qui prévoient que les informations doivent être disponibles et consultables pendant au moins cinq ans.

Article 333/1, § 1, troisième et quatrième alinéas du CIR 92 (article x+1)

18. L'article x+1 de l'avant-projet ajoute une exception supplémentaire à l'information du "contribuable" – notion actuellement remplacée par "personne à l'encontre de qui l'enquête est menée par l'état étranger" – en ce qui concerne le ou les indices de fraude fiscale (dans les cas visés aux articles 322, § 2 et 327, § 3, deuxième alinéa du CIR 92). Cette exception supplémentaire concerne les demandes formulées par un état étranger en cas d' "indices sérieux de fraude fiscale".

19. La Commission en prend acte.

[15] Point 17 de l'avis n° 36/2011.

Insertion d'un article 337/1 dans le CIR 92 (article x+4)

20. L'article x+4 ajoute une dérogation à la loi du 11 avril 1994 *relative à la publicité de l'administration*.

21. Du point de vue de la protection de la vie privée, ceci n'appelle aucun commentaire.

Modification de l'article 444, premier alinéa du CIR 92 (article z)

22. L'article Z de l'avant-projet concerne une modification de l'article 444, premier alinéa du CIR 92. Du point de vue de la protection de la vie privée, ceci n'appelle aucun commentaire.

Remplacement de l'article 52bis du Code de la taxe sur la valeur ajoutée (article x)

23. L'article x de l'avant-projet modifie la base juridique pour les fonctionnaires chargés de la taxe sur la valeur ajoutée en vue de procéder à une saisie de biens meubles. D'après l'avant-projet, cette base est disponible lorsque ces fonctionnaires "*constatent (…) des faits qui constituent un faisceau d'indices concordants de fraude grave, organisée ou non, et qui ont contribué à enfreindre les dispositions de ce Code ou des arrêtés pris pour son exécution*"[16].

24. La Commission en prend acte.

PAR CES MOTIFS,
la Commission

émet un **avis favorable**.

L'Administrateur f.f., Le Président,

(sé) An Machtens (sé) Willem Debeuckelaere

[16] Voir par analogie la critique de la notion d' "indices" à l'article 333, troisième alinéa du CIR 92, mentionnée aux points 17 à 19 inclus de l'avis 13/2010.